

**KOERS
HOUDEN**

Jaarverslag 2025

KOERS HOUDEN

Jaarverslag 2025

In een gebroken wereld, getekend door armoede en onrecht, streeft Woord en Daad naar zichtbare tekenen van Gods komend Koninkrijk. Het Bijbels perspectief op gerechtigheid en barmhartigheid drijft ons om dagelijks bij te dragen aan een duurzame verandering van mensen daar en hier.

In dit jaarverslag

	Woord en Daad in het kort: koers houden	6		4. Organisatie en bestuur: geroepen om recht te doen	37
	Voorwoord	5		4.1 Organisatie	38
	Over Woord en Daad	6		4.2 Beleid en bestuur	40
	De wereld van Woord en Daad	8		5. Financiële verantwoording: onverminderde steun	43
	Samenvatting	11		Bijlagen	77
	1. Strategie, visie en beleid: samen werken aan verbinding	12		Bijlage 1 Raad van bestuur en raad van toezicht	78
	2. In het werkveld: werken aan bloeiende gemeenschappen	15		Bijlage 2 Nevenfuncties	79
	2.1 Inclusieve Agribusiness	16		Bijlage 3 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	80
	2.2 Onderwijs en Sponsoring	18		Bijlage 4 Interne controle en risicomanagement	83
	2.3 Werk en Opleiding	22		Bijlage 5 Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant	84
	2.4 Duurzaam Water	24			
	2.5 Onze strategieën	26			
	3. Verantwoorden, leren en innoveren: continuïteit en verandering	32			

Voorwoord

Koers houden

Het was een gewone dag in mei 2019. Op de Dordtse Kil voeren vrachtschepen zoals gebruikelijk af en aan. Plotseling gebeurde er veel in korte tijd. Twee schepen voeren elkaar tegemoet en een paar tellen later zag ik één ervan zinken. Binnen enkele minuten verdween het schip onder het wateroppervlak.

Gelukkig waren er watersporters in de buurt die de opvarenden uit het water redden. De KNRM was snel ter plaatse en bood medische zorg. Het gezonken schip was verloren maar de bemanning gered. De vraag werd al snel gesteld: wat ging hier mis?

**‘Onze inzet op Bijbelse
gerechtigheid en barmhartigheid
bleef onveranderd.’**

Het schip was uit koers geraakt, met als gevolg een zinkend schip en een bemanning die even vreesde voor hun leven. Hoewel deze aanvaring al jaren geleden plaatsvond, moest ik eraan denken bij de titel van het jaarverslag 2025: Koers houden.

Maar er was één verschil. De Dordtse Kil was destijds rustig, er was nauwelijks golfslag. Als ik terugdenk aan 2025 zie ik een wilde, onstuimige zee voor me. Hoge golven volgden elkaar in rap tempo op. Grote golfslagen werden veroorzaakt door de aanhoudende oorlogen in Oekraïne en Gaza, maar ook door de

minder genoemde conflicten in Haïti, Jemen, Soedan, Ethiopië en Burkina Faso. En terwijl die golfslagen nog dagelijks voelbaar waren, diende een nieuwe golfslag zich aan. Subsidies werden door president Trump van de ene op de andere dag stopgezet. Veel van de partnerorganisaties waar we mee samenwerken werden daardoor gedwongen moeilijke keuzes te maken. Ze ontvingen plotseling geen ontbijt meer voor de meest kwetsbare kinderen op school en gezondheidswerkers werden noodgedwongen ontslagen. Jarenlange zorgvuldig opgebouwde programma's werden teniet gedaan.

Met bewondering zagen we hoe onze partners op integere en creatieve wijze naar oplossingen zochten. Ze bleken strijdvaardig, gingen nog meer in hun eigen kracht geloven en verkenden de mogelijkheden voor lokale fondswerving verder. Intussen dwongen inflatie en stijgende voedselprijzen gezinnen om maaltijden over te slaan. De meest kwetsbaren raakten verder in economische onzekerheid. Politieke instabiliteit, in Nederland en daarbuiten, zette zorgvuldig opgebouwde initiatieven onder druk. Dat stimuleerde onze collega's om in politiek Den Haag en Brussel het gezicht van de kwetsbare ver weg zichtbaar te maken met verhalen, feiten en ontmoetingen.

Hoe houd je koers in zo'n onstuimige zee? De vaste stroom onder het Woord en Daad-schip - een trouwe en loyale achterban - hield ons op koers. Ondernemers gaven ruim en royaal. Vermogende particulieren besloten al bij leven grote bedragen over te maken. Een tiener haalde met statiegeldflessen geld op voor een jongere in Oeganda. Duizenden vrijwilligers zetten zich dagelijks in, zichtbaar en onzichtbaar. Terwijl

subsiestromen terugliepen, zagen we juist de betrokkenheid en inkomsten vanuit onze achterban groeien. Dat maakte ons stil. Daarnaast koersten we onverminderd door op ons kompas. Onze inzet op Bijbelse gerechtigheid en barmhartigheid bleef onveranderd.

Juist in een storm is verbinding van levensbelang. Daarom organiseerden we zogeheten Baobab-bijeenkomsten, waar vrijwilligers, klanten, collega's en ambtenaren elkaar ontmoetten en spraken over samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, ambassades en overheid.

Te midden van de storm begonnen we als collega's elke maandagmorgen bij ons ankerpunt: de Bijbel, het Woord van God. Vanuit dat vaste fundament konden we hoopvol ons werk doen. En zo blikken we in dit jaarverslag dankbaar terug op 2025: een jaar van hoge golven, maar waarin we desondanks koers hielden.

Rina Molenaar,
Voorzitter raad van bestuur

**Woord en Daad
in het kort:
koers houden**

WIE

In een gebroken wereld, getekend door armoede en onrecht, streeft Woord en Daad naar zichtbare tekenen van Gods komend Koninkrijk. Het Bijbels perspectief op gerechtigheid en barmhartigheid drijft ons om dagelijks bij te dragen aan een duurzame verandering van mensen hier en daar.

WERKWIJZE

Woord en Daad verbindt, samen met lokale partners en actoren uit de relevante sectoren, mensen wereldwijd en vervult daarbij meer en meer een 'makelaarsrol'. Het werk van Woord en Daad is projectmatig ingericht en betreft drie aspecten:

• Duurzame verandering in levens

In de werelddelen Afrika, Azië, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied pakken we samen met de partnerorganisaties armoede op grondige wijze aan door te werken aan de thematische programma's en kernstrategieën zoals hiernaast genoemd.

• Systeemverandering in het Zuiden

Woord en Daad werkt samen met haar partners aan een stevige maatschappelijke inbedding van het werk. Dat maakt dat het werk een brede uitstraling en duurzaam effect krijgt.

• Duurzame verandering in het Noorden

In Nederland denken we samen met de achterban na over vragen rond armoede, rijkdom en ieders verantwoordelijkheid daarin. In Nederland en Europa komen we samen met anderen op voor de belangen van de allerarmsten, onder andere door aandacht te vragen voor hun positie bij politiek, pers en bedrijfsleven.

Woord en Daad is een algemeen nut beogende instelling (ANBI), heeft de CBF-erkenning en is ISO-gecertificeerd.

WAT

Woord en Daad onderscheidt 4 thematische programma's:

- Onderwijs en Sponsoring
- Werk en Opleiding
- Inclusieve Agribusiness
- Duurzaam Water

Hiernaast hebben we de volgende kernstrategieën:

- Noodhulp en Weerbaarheid
- Beleidsbeïnvloeding
- Bewustwording

In Nederland wil Woord en Daad mensen, bedrijven en overheid bewustmaken van hun verantwoordelijkheid ten aanzien van armoede wereldwijd.

WAAR

Woord en Daad is actief in:

Europa: Nederland, België

Afrika: Benin, Burkina Faso, Ethiopië, Ghana, Ivoorkust, Mali, Sierra Leone, Togo, Tsjaad en Oeganda

Azië: Bangladesh, de Filipijnen, India, Nepal en Sri Lanka

Latijns-Amerika en het Caribisch gebied: Colombia, Guatemala en Haïti

Naast het uitvoeren van eigen projecten in bovengenoemde landen draagt Woord en Daad financieel bij aan noodhulp verleend door collega-organisaties in: DR Congo, Oekraïne, Soedan en Syrië.

VISIE

Als bijbelgetrouwe Nederlandse stichting verbindt Woord en Daad, samen met lokale partners en actoren uit de relevante sectoren, mensen wereldwijd. Zo willen we verantwoordelijkheid nemen voor een menswaardig bestaan voor armen en rijken en scheppen we hoop en kansen om armoede te overstijgen.

KERNWAARDEN

Uit onze missie, visie en strategie zijn vijf kernwaarden op te maken. Deze zijn leidend in onze keuzes op verschillende niveaus. De kernwaarden zijn bepalend voor ons beleid. Het gaat om:

- Mede-verantwoordelijkheid – verantwoordelijk voor jezelf, je naaste en de schepping
- Mede-schepsel – schepsel van God, gelijkwaardig én uniek
- Mede-lijden – dichtbij en naast mensen die lijden
- Rentmeesterschap – zorgvuldig omgaan met mensen, middelen en milieu
- Wederzijdse afhankelijkheid – onafhankelijk in keuzes, afhankelijk in samenwerking

De wereld van Woord en Daad

Resultaten programma's

Noodhulp en Weerbaarheid

3.545

Huishoudens bereikt met noodhulp

Duurzaam Water

315.869

Mensen bereikt met Duurzaam Water

26

Core partners

Werk en Opleiding

8.766

Mensen met werk

Inclusieve Agribusiness

15.711

(Boeren)ondernemers getraind

Onderwijs en Sponsoring

30.452

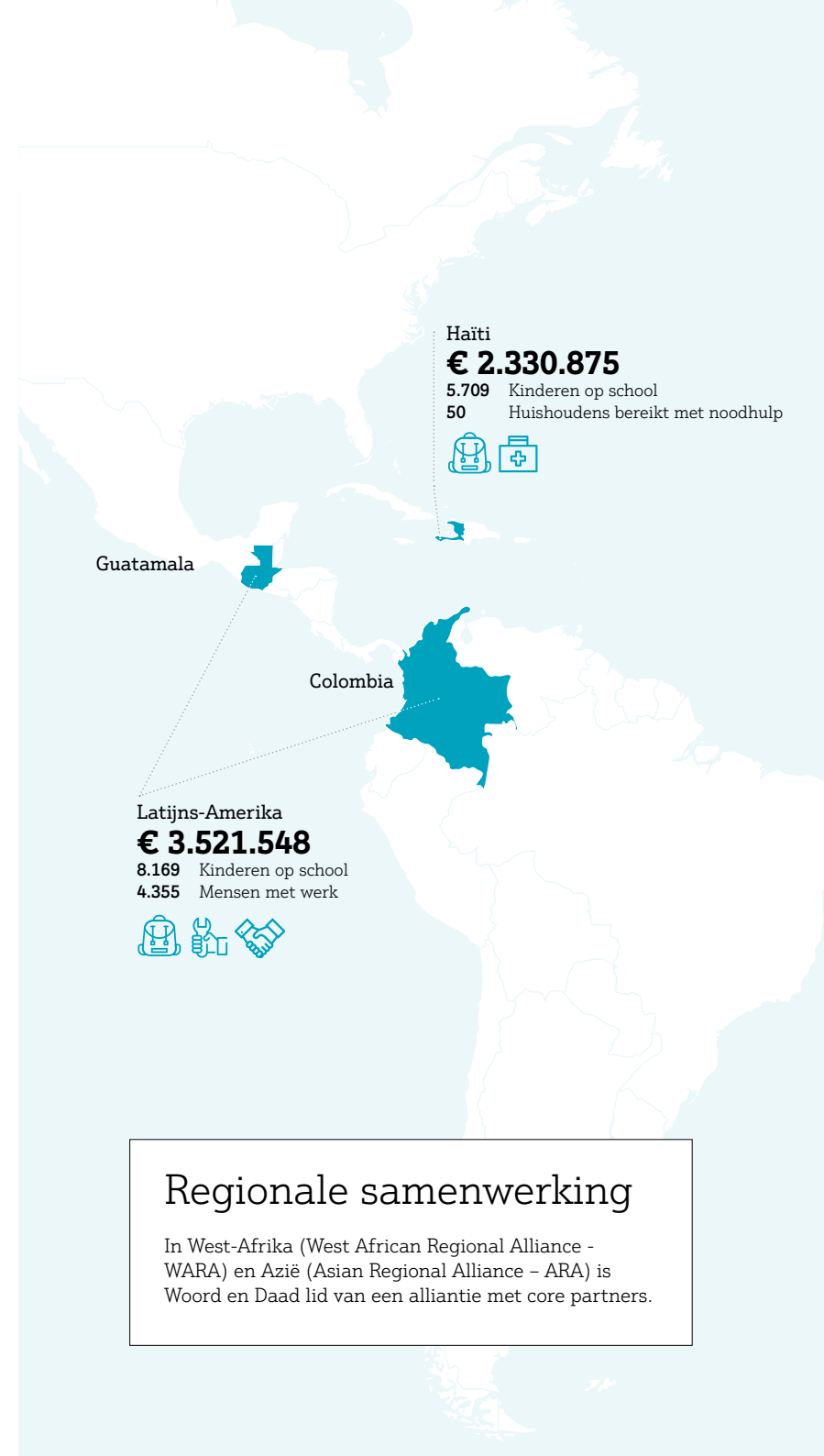
Kinderen op school

Waarvan

29.371

Sponsorkinderen

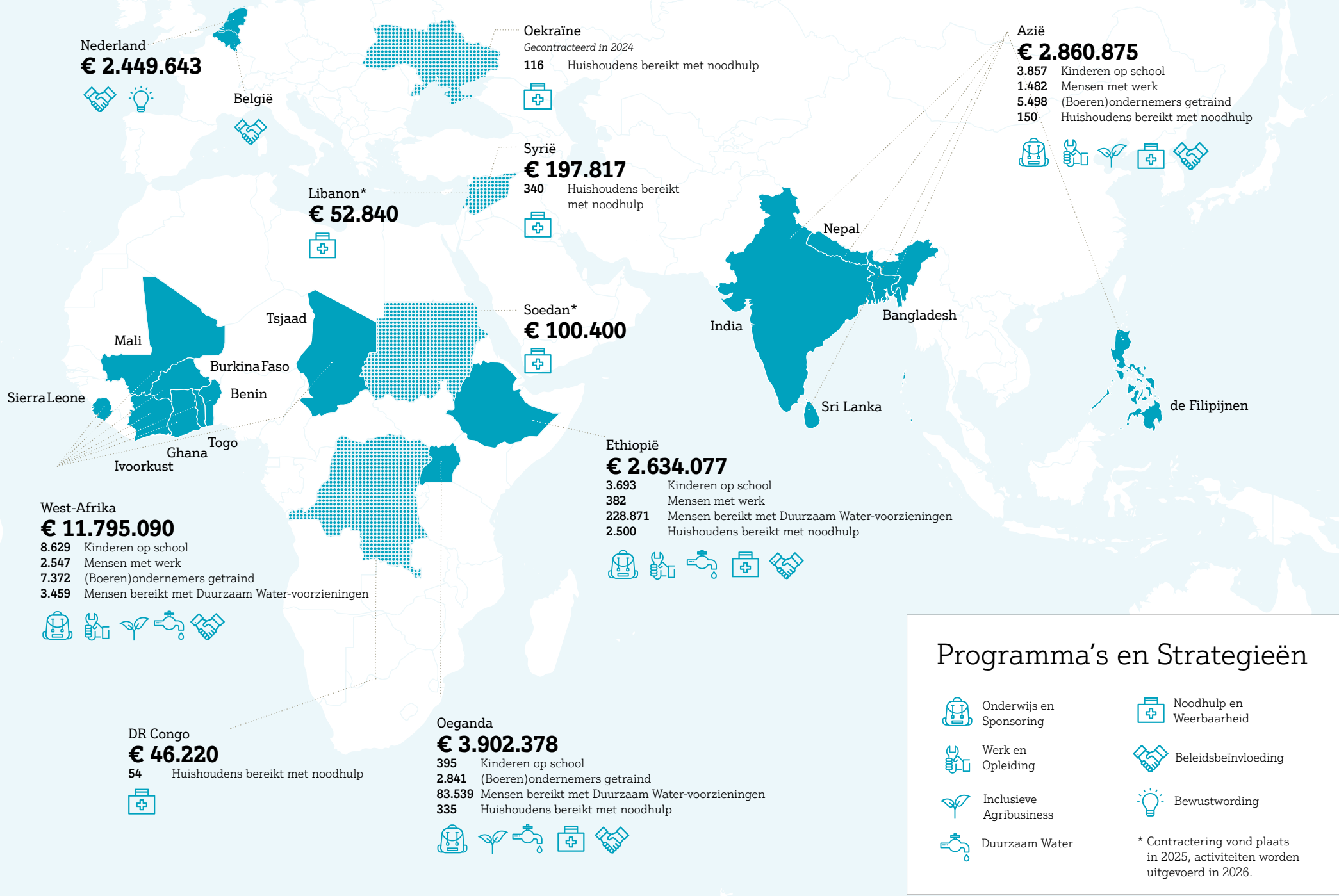
Sustainable Development Goals

Deze logo's zijn onderdeel van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen die internationaal zijn vastgesteld. Hiernaast is te zien aan welke doelen onze programma's bijdragen.

Regionale samenwerking

In West-Afrika (West African Regional Alliance - WARA) en Azië (Asian Regional Alliance - ARA) is Woord en Daad lid van een alliantie met core partners.

Nederland
€ 2.449.643

België

Oekraïne
Gecontracteerd in 2024
116 Huishoudens bereikt met noodhulp

Azië
€ 2.860.875
3.857 Kinderen op school
1.482 Mensen met werk
5.498 (Boeren)ondernemers getraind
150 Huishoudens bereikt met noodhulp

Libanon*
€ 52.840

Syrië
€ 197.817
340 Huishoudens bereikt met noodhulp

India
Nepal
Bangladesh
Sri Lanka

de Filipijnen

Mali
Sierra Leone
Burkina Faso
Benin
Togo
Ghana
Ivoorkust

Tsjaad
Soedan*
€ 100.400

Ethiopië
€ 2.634.077
3.693 Kinderen op school
382 Mensen met werk
228.871 Mensen bereikt met Duurzaam Water-voorzieningen
2.500 Huishoudens bereikt met noodhulp

West-Afrika
€ 11.795.090
8.629 Kinderen op school
2.547 Mensen met werk
7.372 (Boeren)ondernemers getraind
3.459 Mensen bereikt met Duurzaam Water-voorzieningen

DR Congo
€ 46.220
54 Huishoudens bereikt met noodhulp

Oeganda
€ 3.902.378
395 Kinderen op school
2.841 (Boeren)ondernemers getraind
83.539 Mensen bereikt met Duurzaam Water-voorzieningen
335 Huishoudens bereikt met noodhulp

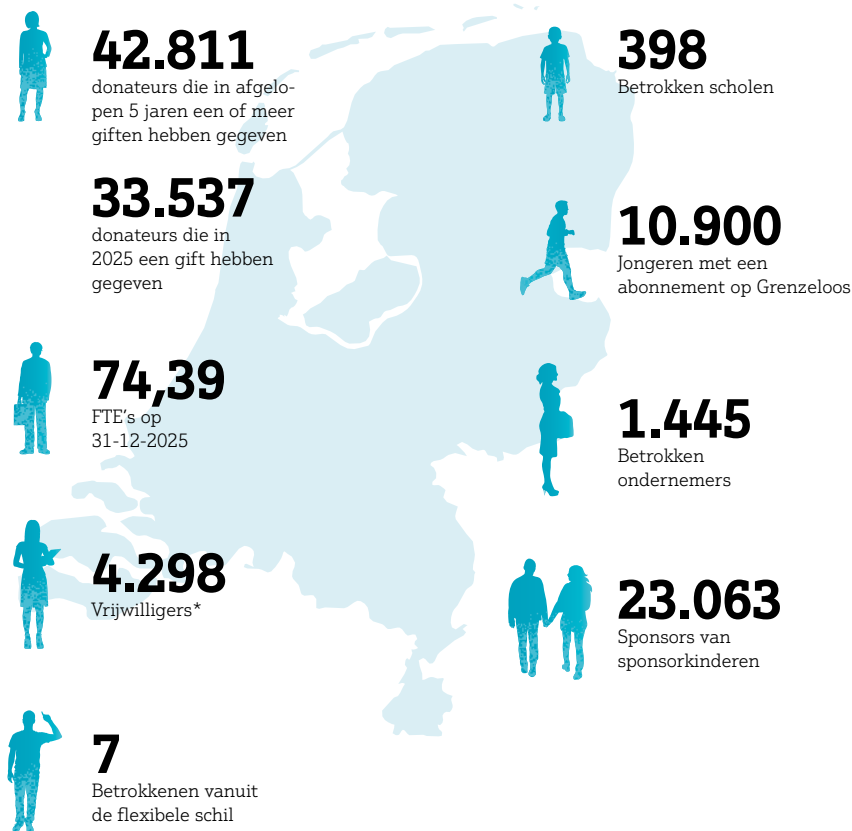

Programma's en Strategieën

- Onderwijs en Sponsoring
- Noodhulp en Weerbaarheid
- Werk en Opleiding
- Beleidsbeïnvloeding
- Inclusieve Agribusiness
- Bewustwording
- Duurzaam Water

* Contractering vond plaats in 2025, activiteiten worden uitgevoerd in 2026.

Draagvlak in Nederland

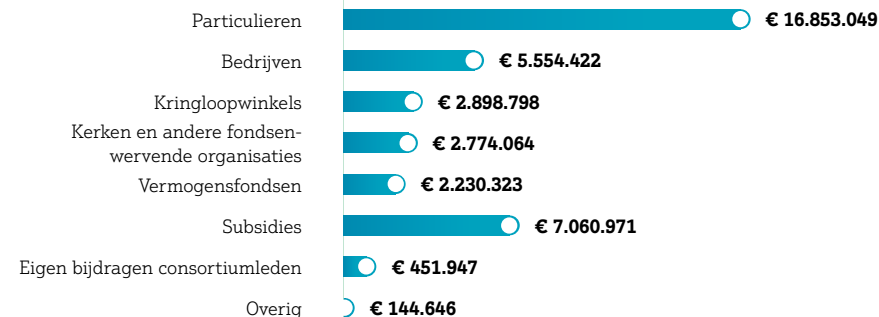
Toelichting op Draagvlak in Nederland:
Deze cijfers geven een indruk van het maatschappelijk draagvlak van Woord en Daad in Nederland. We hebben besloten om het aantal particuliere donateurs met ingang van jaarverslag 2025 weer te geven met twee cijfers: het aantal donateurs die in afgelopen 5 jaren een of meer giften hebben gegeven en het aantal donateurs die in 2025 een of meer giften hebben gegeven. Dit geeft een relevanter beeld

dan het totaal aantal donateurs, dat is het aantal donateurs dat in de voorgaande jaren een of meer giften hebben gegeven, het getal dat we eerder rapporteerden. Ten opzichte van vorig jaar zagen we een stijging van het totaal aantal vrijwilligers (+89). Het aantal sponsors van sponsorkinderen daalde licht (-267) evenals het aantal gesponsorde kinderen (-311). Het aantal betrokken ondernemers was 1.445 (een daling van 148 tov 2024).

* Dit betreft vrijwilligers op kantoor, winkelvrijwilligers, vrijwilligers binnen vrijwilligersgroepen en vrijwilligers om deze vrijwilligersgroepen heen.

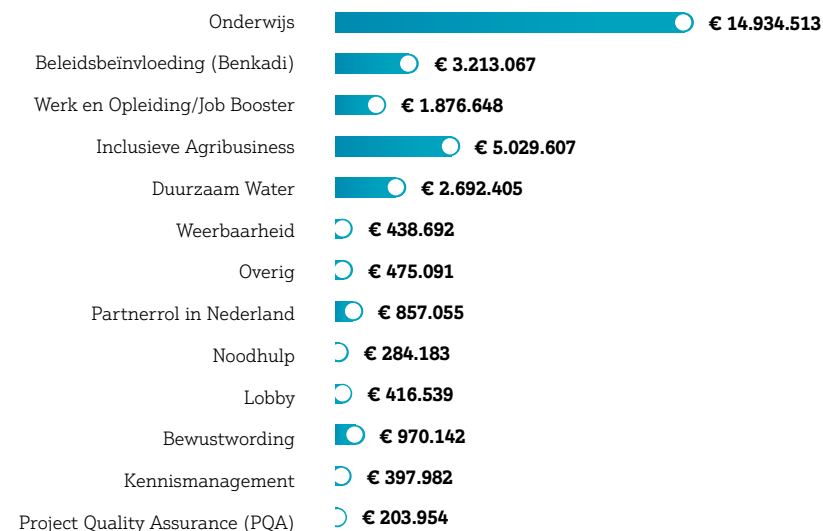
Inkomsten

€ 37.968.220

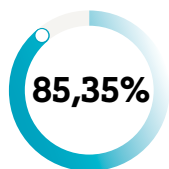

Bestedingen aan doelstelling

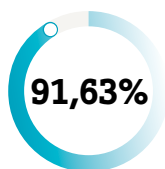
€ 31.789.878

Normen en ratio's

Doelbestedingsratio
(besteding aan doelstellingen
t.o.v. de totale inkomsten)

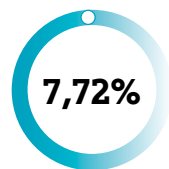
Doelbestedingsratio
(besteding aan doelstellingen
t.o.v. de totale bestedingen)

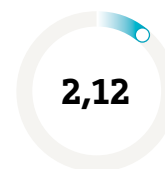
Kosten werving baten
t.o.v. geworven baten

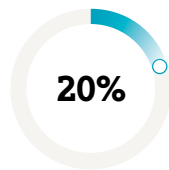
Woord en Daad norm beheer
en administratie (max. 3,1%)

Woord en Daad overheadnorm
(max. 7,5%)

Woord en Daad norm Return on
Investment subsidieaanvragen
(min. 20)

Subsidies t.o.v.
totaal geworven baten

Samenvatting

Hoe houden we als Woord en Daad koers in een onrustige ontwikkelingssector en een woelige wereld? Door dicht bij onze missie te blijven en ons werk te doen in nauwe verbondenheid met onze Nederlandse achterban en zuidelijke partnerorganisaties.

Die verbondenheid met de achterban werd zichtbaar in zowel royale vrijgevigheid, actieve deelname aan activiteiten en hartverwarmende betrokkenheid van vrijwilligers. In het Zuiden kreeg onze verbondenheid vorm door op voet van gelijkheid samen te werken met onze partnerorganisaties en door diepgaand te luisteren naar de inbreng van de meest kwetsbare mensen.

Inkomsten

Niet eerder in de geschiedenis van Woord en Daad waren onze inkomsten zo hoog. In 2025 ontvingen we bijna € 38 miljoen om armoede en onrecht tegen te gaan. Zowel vanuit grote ondernemingen als vanuit het midden- en kleinbedrijf groeit de belangstelling om zich te verbinden aan Woord en Daad.

Gemeenschappen verbinden

Eind 2025 is het nieuwe beleidsplan *Gemeenschappen verbinden (2026-2031)* gepresenteerd. Vanuit regionaal geïdentificeerde behoefte werken we in vijf regio's aan duurzame impact. In overleg met onze partnerorganisaties hebben we voor onszelf vier rollen geformuleerd: verbinder, aanjager, kennisdeler en beïnvloeder.

Versterken waardeketens

Het versterken van waardeketens voor agrarische producten staat centraal in de benadering van het programma Inclusieve Agribusiness. Deze benadering is gericht op het verbeteren van de voedselproductie en het verhogen van het inkomen van boeren. Het gaat er niet alleen om of de waardeketen economisch duurzaam is, maar ook of de keten sociaal en ecologisch positieve impact heeft. In 2025 werden 15.711 boeren getraind en leverden 6.829 boeren hun producten aan bedrijven die verbonden zijn aan een van de projecten.

Onderwijs en tegengaan kinderoitbuiting

In 2025 volgden 30.452 kinderen onderwijs, van wie er 29.371 gesponsord werden. In het sponsorprogramma worden wereldwijde solidariteit en verbinding zichtbaar. Ook werkten we aan verbetering van onderwijskwaliteit en aan professionele groei van docenten. 78.955 leerkrachten volgden een training. Er is veel inzet geweest op het tegengaan van kinderoitbuiting. Samen met onze partners hebben we 3.564 kinderen geholpen om te herstellen van uitbuiting en 11.680 kinderen hulp geboden om uitbuiting te voorkomen.

Waardig werk voor jongeren

Door het aanbieden van marktgerichte ondernemerstrainingen, het helpen van jonge ondernemers om hun bedrijf uit te bouwen, en door het verbinden van vakscholen met bedrijven waar de studenten aan de slag kunnen, ondersteunden we jongeren en kansarme groepen bij het vinden van een baan of het starten en uitbouwen van een eigen bedrijf. In 2025 vonden 5.551 jongeren een baan en startten 3.215 jongeren een eigen bedrijf. 9.271 personen rondden een training of opleiding af.

Duurzame watervoorziening

In 2025 hebben we met onze partners 315.869 mensen bereikt met een duurzame watervoorziening op het gebied van drinkwater, irrigatiewater of waterbeheer. Daarbij werkten we samen met watergebruikers, professionele waterbedrijven en overheden. Zo is er sprake van lokaal en regionaal eigenaar- en leiderschap en wordt er gewerkt aan blijvende verandering.

Verantwoordelijkheid Nederland en Brussel

Het in Den Haag en Brussel onder de aandacht brengen van de belangen van mensen in het mondiale Zuiden is het werk van politieke beleidsbeïnvloeding. We zijn verbonden aan de rest van de wereld en dat schept verantwoordelijkheid. Die verantwoordelijkheid klinkt ook door in de presentaties die vanuit team bewustwording zijn gegeven over hoe onze levensstijl invloed heeft op de levens van mensen in het Zuiden. Hiermee zijn 15.773 mensen bereikt.

1. Strategie, visie en beleid: samen werken aan verbinding

Koers houden in een onrustige ontwikkelingssector en een woelige wereld. Dat vraagt om stuurmanskunst. Met Rina Molenaar, voorzitter raad van bestuur, en Jacob Jan Vreugdenhil, bestuurder programma's, gaan we in gesprek over drie belangrijke ankervragen: weet je waarom je je werk doet, weet je voor wie je het doet en weet je hoe je het wilt doen?

Weten waarom je het doet

Molenaar: "Het was opnieuw een jaar met veel onrust in onze sector en in de wereld. De wereld staat bol van spanning tussen landen. In veel van de landen waar we werken zijn er ook binnenlandse conflicten die voor onveiligheid zorgen en waardoor mensen ontheemd raken. Klimaatverandering trekt steeds diepere sporen in het leven van mensen wereldwijd. In alles wat zo tot ons komt via de media en ook in persoonlijke ontmoetingen kan ik koers houden omdat ik bakens heb die me de weg wijzen. Onze christelijke identiteit is zo'n baken. Dat is een baken van rust. We beginnen met collega's op kantoor iedere week met woorden uit de Bijbel. Zo beginnen we vanuit de Basis. Zo raken we niet op drift. Een tweede baken is voor mij de bijna dagelijkse ontmoeting met mensen uit onze achterban: een donateur, een vrijwilliger, een ondernemer. Dat is een baken van bemoediging. Deze mensen staan achter ons en gaan in volle vaart vooruit om onze missie te helpen realiseren."

Vreugdenhil: "Als de olifanten vechten wordt het gras vertrap't, luidt een Afrikaans spreekwoord. De meest kwetsbare mensen worden het zwaarst geraakt door de gevolgen van geweld en politiek gericht op eigen belang. De urgentie van onze missie als Woord en Daad wordt almaar bevestigd. We doen als organisatie waarvoor we hier op aarde zijn. In onze missie spreken we over het 'streven naar zichtbare tekenen van Gods komend Koninkrijk'. In de kern heeft dat voor ons te maken met het in de praktijk brengen van het Bijbelse gebod om onze naaste lief te hebben als onszelf. Dat bepaalt onze koers. We hebben in 2025 aan een nieuw beleidsplan gewerkt met als titel 'Gemeenschappen

verbinden'. Het werken aan verbinding tussen mensen wereldwijd is een tegenkracht tegen alle machten die gericht zijn op verdeeldheid."

Weten voor wie je het doet

Molenaar: "Binnen Woord en Daad denken we niet alleen vanuit 'voor wie we het doen', maar vanuit het 'met wie we het doen'. Dat krijgt vorm in het Zuiden als we op voet van gelijkheid samenwerken met partners en ook als we zo diepgaand mogelijk luisteren naar de stem en inbreng van de meest kwetsbare mensen. Pas zo komen we te weten wat ze echt nodig hebben. In ons nieuwe beleidsplan zetten we hier nog meer op in. Het 'met wie we het doen' krijgt ook vorm hier in Nederland, waar we plekken van ontmoeting creëren. Afgelopen jaar hebben we zogeheten 'Baobab-bijeenkomsten' gehouden. In onze kringloopwinkels gingen ambtenaren van het ministerie van Buitenlandse Zaken in gesprek met burgers, ondernemers en studenten. Zo breng je ook in Nederland werelden bij elkaar. Dat zet mensen in beweging. Als Woord en Daad bieden we mensen in Nederland een handelingsperspectief om zich in te zetten voor de naaste dichtbij en ver weg. Om samen te werken aan verbinding. Om machteloosheid te doorbreken. Om tegen de stroom in te gaan. 'Vrede komt met kleine daden', schreef dr. Richard Toes, lid van onze raad van toezicht, dit najaar na een werkbezoek aan Colombia."

Vreugdenhil: "De mensen in het Zuiden met en voor wie we het doen, zijn mensen zoals jij en ik. Ze krijgen echter niet de kans om tot bloei te komen in hun leven. Ze hebben geen toegang tot voorzieningen en diensten die hen verder kunnen helpen. Er zijn barrières - zoals geen toegang tot school, geen drinkwater, te weinig werkgelegenheid - die er voor zorgen dat ze niet vooruit komen. Het kunnen ook mentale barrières zijn. Denk aan gebrek aan zelfrespect en eigenwaarde. Omdat mensen jarenlang vastzitten in armoede verliezen ze het vertrouwen in eigen kunnen. In onze programma's proberen we beide soorten barrières samen met hen te slechten."

Weten hoe je het doet

Molenaar: "De afgelopen beleidsperiode (2021-2025) was 'Reach far, be near' het leidende thema. Dat typeert ons werk. We staan dicht bij de mensen en geven hun veel eigenaarschap. Dat geldt voor onze samenwerkingspartners en gemeenschappen in het Zuiden, maar ook voor ondernemersgroepen, vrijwilligers en onze collega's in Nederland. Als mensen zelf de ruimte krijgen komen ze het verst. Deze benadering versterken we in de komende beleidsperiode (2026-2031)."

Vreugdenhil: "We stellen hoge doelen. We richten ons op systeemverandering waarmee we de grondoorzaken van armoede aanpakken. Zo zetten we in op verandering die blijvend is. Tegelijk beseffen we dat wij armoede niet gaan oplossen. We leven in een gebroken wereld en daarin streven we naar tekenen van Gods komend Koninkrijk. We doen dit naar beste kunnen, maar belijden dat de komst van het Koninkrijk in Gods handen ligt. Zo kunnen we ontspannen koers houden."

In actie dichtbij

Zwemmarathon tegen kinderuitbuiting

Leerlingen van de bovenbouw van de Johannes Calvijnschool in Krimpen aan den IJssel hebben € 11.075 bij elkaar gezwommen. Dit prachtige bedrag wordt gebruikt om kinderuitbuiting tegen te gaan.

Waardecreatiemodel Woord en Daad

Bronnen

Capaciteit per 31-12

- Armoedebestrijding 44,42 fte
- Bewustwording 7,67 fte
- Fondsenwerving 12,70 fte
- Projectondersteuning 7,60 fte
- Raad van bestuur 2,00 fte

Totaal: 74,39 fte

Financiën

- Particulieren 16.853.049
- Bedrijven 5.554.422
- Kringloopwinkels 2.898.798*
- Kerken en andere fondsenwervende organisaties 2.774.064
- Vermogensfondsen 2.230.323
- Subsidies 7.060.971
- Eigen bijdragen consortiumleden 451.947
- Overig 144.646

Totaal: € 37.968.220

Externe capaciteit

Samenwerking bij uitvoering van programma's in het Zuiden met overheidsactoren, bedrijven en microfinancieringsinstellingen (MFI's), (veelal christelijke) NGO's, kennispartners, thematische netwerken, vakscholen en maatschappelijke netwerken in 21 landen.

Kennis

Thematische en context kennis en ervaring van eigen medewerkers wordt gecombineerd met die van partners in consortia waarin we samenwerken op basis van complementariteit. Waar nodig verbinden we ons met kennispartners in het Noorden en Zuiden.

← * Lees het jaarverslag van de kringloopwinkels via: woorden-daadwinkels.nl/jaarverslag

Aanpak

Missie

In een gebroken wereld, getekend door armoede en onrecht, streeft Woord en Daad naar zichtbare tekenen van Gods komend Koninkrijk. Het Bijbels perspectief op gerechtigheid en barmhartigheid drijft ons om dagelijks bij te dragen aan een duurzame verandering van mensen hier en daar.

Kernwaarden

- Mede-verantwoordelijkheid
- Mede-schepsel
- Mede-lijden
- Rentmeesterschap
- Wederzijdse afhankelijkheid

Ontwikkelingsprincipes

- Eigenaarschap
- Systeembenadering
- Duurzaamheid
- Partnerschap
- Innovatie

Strategie

- Uitvoering van 4 thematische programma's: Onderwijs en Sponsoring, Werk en Opleiding, Duurzaam Water, Inclusieve Agribusiness
- Inzet van 3 kernstrategieën: Noodhulp en Weerbaarheid, Beleidsbeïnvloeding, Bewustwording
- Fondsenwerving

Kernactiviteiten

- Kennis verdiepen over lokale context, ontwikkelingen en kansen, en bieden van specifieke kennis en expertise (partnerrol)
- Faciliteren van samenwerking met meerdere belanghebbende partijen (verbindingsrol)
- Mobiliseren en bieden van financiële steun aan context gerelateerde programma's van hoge kwaliteit (donorrol)

Doel

Langtermijndoelstelling

Integratie en duurzame transformatie van arme en gemarginaliseerde medemensen.

door:

- Focus op context: betere stimulerende omgeving
- Focus op mens: mensen versterken op verschillende niveaus
- Focus op mentaliteit: bijdragen aan de mentaliteit en hogere aspiraties op verschillende niveaus in de samenleving

met als gevolg:

- Het levensonderhoud te verbeteren en een waardig bestaan op te bouwen
- Deel te nemen aan de samenleving
- Verantwoordelijkheid te nemen en te dragen
- Herstelde relaties te ervaren

Resultaat

3.545

Huishoudens bereikt met noodhulp

315.869

Mensen bereikt met Duurzaam Water

8.766

Mensen met werk

15.711

(Boeren)ondernemers getraind

30.452

Kinderen op school

2. In het werkveld: werken aan bloeiende gemeenschappen

2.1 Inclusieve Agribusiness

Dankzij een grote oogst en goede opslagfaciliteiten kende het gezin van Barbah Kagbo in Sierra Leone dit jaar geen hongerverperiode in juli en augustus. Kagbo: "Ik verbouw rijst op land van de gemeenschap. Het is mijn droom om op eigen grond rijst te verbouwen. Daarmee wil ik voor mijn gezin zorgen."

"De droom waar we mee bezig zijn, is die van bloeiende gemeenschappen", vertelt Abram het Lam, programmaleider Inclusieve Agribusiness. Hij legt uit: "Dat zijn gemeenschappen waarin mensen toegang hebben tot basisvoorzieningen en tevreden zijn over hun eigen welzijn. Waar ze ook in harmonie samenleven en iedereen de mogelijkheid heeft zich te ontplooiën." Hieraan is de afgelopen jaren gewerkt door het versterken van waardeketens. Het Lam: "Denk aan de waardeketen van maïs in Burkina Faso, abaca op de Filipijnen en cashew in Sierra Leone." Bij deze waardeketenbenadering staat het verbeteren van de voedselproductie en het verhogen van het inkomen van boeren centraal. "Deze benadering heeft mooie resultaten opgeleverd. We leerden dat we niet alleen naar de economische duurzaamheid van zo'n waardeketen moeten kijken, maar ook naar de ecologische en sociale duurzaamheid ervan. Gaandeweg hebben we onze benadering verbreed", aldus Het Lam. In

Wat anderen zeggen over Woord en Daad

Miracle Bihati van Grasp of New Hope (Oeganda)

"Een gelijkwaardig partnerschap betekent voor mij dat we, als lokaal door vluchtelingen geleide organisatie, worden betrokken bij besluitvorming en dat we een platform krijgen. We creëren samen, we groeien in capaciteit en we krijgen zichtbaarheid via de verbindingen die het programma legt met andere organisaties."

2025 werden 15.711 boeren getraind en leverden 6.829 boeren hun producten aan bedrijven binnen de waardeketen die verbonden zijn aan het programma.

Klimaatverandering

Die verbreding heeft volgens Het Lam vanuit drie perspectieven plaatsgevonden. "Allereerst is dat vanuit het perspectief van klimaatverandering. Boeren krijgen te maken met de gevolgen van veranderende weersomstandigheden." Om een waardeketen economisch gezond te houden moet je je richten op het klimaatweerbaar maken van gemeenschappen. Regeneratieve landbouw speelt hierbij een belangrijke rol, meent Het Lam: "Dat betekent dat je werkt aan een gezonde bodemstructuur, efficiënt watergebruik bevordert, gewasdiversiteit stimuleert en vervuiling voorkomt. Deze aanpak past bij onze visie op zorg voor de schepping en goed rentmeesterschap."

Geïntegreerd werken

Een tweede perspectief is volgens Het Lam dat van het landschap. "We zijn veel meer geïntegreerd gaan werken. Bij een waardeketen gaat het om één gewas of product, maar een boer heeft vaak meerdere gewassen en zijn velden zijn onderdeel van een breder agro-ecologisch systeem. We stimuleren gewasdiversiteit en werken met boslandbouw, waarbij de verbouw van voedselgewassen wordt gecombineerd met de aanplant van (vrucht)bomen." Ook de integratie met projecten gericht op toegang tot water en waterbeheer vallen onder dit perspectief.

Kwetsbare groepen

Als derde perspectief benoemt Het Lam het rekening houden met sociale kwesties. "In een gemeenschap zijn er verschillen tussen mensen, bijvoorbeeld als het gaat om bezit van (genoeg) grond. Mensen kunnen niet in gelijke mate deelnemen. Hoe neem je ook kwetsbare groepen mee in de ontwikkeling van een waardeketen? Hier leggen we de koppeling naar werkgelegenheid. Door jongeren bijvoorbeeld te ondersteunen met het beginnen van een bedrijf: om bijenkasten te bouwen, landbouwproducten te verwerken of compost te maken."

Busy Bees in Oeganda

Het Busy Bees-project in Oeganda is een voorbeeld van die brede benadering. Het Lam: "We werken samen met onze core partner TUNADO, de landelijke brancheorganisatie voor bijenhouders, aan een geïntegreerde aanpak. In het noorden van Oeganda heeft klimaatverandering veel impact. Via 'blockfarming' - waarbij boeren hun eigen kleine lapjes grond samenvoegen tot een groter perceel en dat gezamenlijk bewerken - passen boeren regeneratieve landbouw toe door nieuwe manieren van grondbewerking en boslandbouw. "Op zo'n groter stuk grond kunnen gewassen worden gecombineerd. Boeren krijgen hierbij ook training. De stijgende opbrengst versterkt de voedselzekerheid en zorgt voor meer inkomsten. In andere gebieden wordt bijenhouderij gecombineerd met de teelt van koffieplanten en de aanplant van cashew- en macadamiabomen." Het bijenproject is ook gekoppeld aan scholen waar aandacht is voor klimaatverandering en aan het creëren van werkgelegenheid voor jongeren.

Sierra Leone

"In Sierra Leone gebeuren mooie dingen", vertelt Het Lam enthousiast. "We werken vanuit een consortium samen met cashewboeren. Eén van de doelen is om hun inkomsten te verhogen. Dit doen we door hen technische trainingen te geven over betere boomverzorging en duurzame teeltmethoden. Daarnaast helpen we boeren zich te organiseren in coöperaties, zodat zij gezamenlijk hun noten kunnen verzamelen, meststoffen voordelig kunnen inkopen en sterker staan tijdens onderhandelingen met opkopers. Naast technische ondersteuning trainen we boeren in ondernemerschap. Omdat toegang tot krediet moeilijk blijft, maken we gebruik van spaargroepen." Een bijzonder moment in 2025 was de nationale cashewconferentie. Het Lam: "Voor de tweede keer kwamen op initiatief van Woord en Daad vertegenwoordigers uit de hele sector bij elkaar. Het doel was om knelpunten te bespreken in onder andere de logistiek en in de wet- en regelgeving, en om samenwerking te bevorderen. Het is de bedoeling dat de sector dit initiatief zelf overneemt."

LEAD Uganda: investeren in lokale kracht met blijvende impact

LEAD Uganda is een vijfjarig programma, gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het programma zet in op economische weerbaarheid en zelfredzaamheid van vluchtelingen en gastgemeenschappen in Oeganda. Zuidelijk leiderschap vormt daarbij het vertrekpunt. Een belangrijke meerwaarde van LEAD is dat organisaties leren van elkaar via gezamenlijke monitoring bezoeken, uitwisseling van praktijkervaringen en gezamenlijke reflectie. Die aanpak versterkt niet alleen individuele organisaties, maar ook het bredere netwerk waarin zij opereren. De gedrevenheid van de lokaal gewortelde organisaties is een cruciale succesfactor. In 2025 lag de nadruk op capaciteitsversterking. Via een door Woord en Daad en een core partner opgezet Shared Resource Centre (zie ook pagina 44) hebben partnerorganisaties toegang tot training over monitoring, rapportage en beleidsbeïnvloeding.

Fonio

In Tsjaad werkt Woord en Daad via partnerorganisatie RAPS in verschillende dorpen met vrouwen aan de verbouw van fonio. Fonio is een oud en droogteresistent gewas dat wat in de vergetelheid is geraakt. Het Lam: "Dit jaar was voor het eerst een succesvol productiejaar met een goede oogst. De plaatselijke afzetmarkt is echter klein. Er zijn weinig opkopers. Daarom hebben we de vrouwen gekoppeld aan partijen in de hoofdstad, waar wel vraag is naar fonio."

Kink in de waardeketen

Op één van de twee plekken op de Filipijnen waar het Vezels voor de Toekomst-project loopt, is een kink in de waardeketen van abaca gekomen. De fabriek die de abacavezels van de boeren opkocht heeft aangegeven daarmee te willen stoppen. "We voeren nu een marktstudie uit om andere opkopers te vinden", aldus Het Lam.

Woord en Daad werkt nauw samen met Fair Factory Development Fund (FFDF). Helaas moest in 2025 een lening van € 500.000 aan FFDF worden afgeschreven, omdat andere investeerders geen perspectief meer zagen in de macadamia-plantage in Mozambique.

Start Roots to Rise in Tsjaad

Woord en Daad en AFAS Foundation zijn gestart met een meerjarenprogramma in Tsjaad. In 2025 is er een analyse gemaakt van de huidige situatie en zijn de werkgebieden en partners gekozen. Het Roots to Rise-programma richt zich via geïntegreerde interventies in onderwijs, voedselzekerheid en bestuur op duurzame armoedebestrijding in rurale gemeenschappen. AFAS Foundation is als financier en strategische meedenker betrokken. Dat geldt ook voor een programma in Burkina Faso en Benin, gericht op het tegengaan van kinderuitleiding (zie pagina 18).

Resultaten Inklusieve Agribusiness

15.711

Boeren / ondernemers getraind

14.112
doelstelling 2025

6.829

Boeren / ondernemers die producten leveren aan door het project gesteunde bedrijven

8.691
doelstelling 2025

4.961

Boeren / ondernemers met toegang tot financiering, mogelijk gemaakt door de projecten

8.138
doelstelling 2025

Toelichting op cijfers 2025: In het Fiber for the Future-project op de Filipijnen zorgden commerciële uitdagingen voor beperkte leveringen: de inkoopactiviteiten van de private partner lagen stil door lage productie volumes. Boeren kunnen hun productie wel bij andere kopers kwijt, maar het inzicht in deze afzetstromen is beperkt. Het verstrekken van leningen liep eveneens achter, vooral door de beperkte bereikbaarheid van afgelegen gemeenschappen en de verschuiving van middelen naar andere initiatieven.

2.2 Onderwijs en Sponsoring

Wereldwijd verrichten zo'n 138 miljoen kinderen in de leeftijd van 5 tot en met 17 jaar kinderarbeid, vaak in omstandigheden die schadelijk zijn voor hun gezondheid. Een deel van hen is slachtoffer van kinderhandel. Volgens UNESCO, de onderwijsorganisatie van de Verenigde Naties, gaan nog steeds wereldwijd 251 miljoen kinderen niet naar school. Van de kinderen die wel naar school gaan kan aan het eind van de basisschool maar 58% voldoende lezen en 44% voldoende rekenen.

"Als je tijdens werkbezoeken in gesprek bent met kinderen die verhandeld zijn of uitgebuit worden krijgt het leed dat achter de cijfers schuilgaat een gezicht", vertelt Marike Spruyt, projectleider Onderwijs. "Goed nieuws is wel dat de laatste decennia het aantal kinderen in kinderarbeid aanzienlijk gedaald is. Met ons programma gericht op het tegengaan van kinderuitbuiting leveren we daaraan een bijdrage."

Regelen geboorteaktes

Het tegengaan van kinderuitbuiting vraagt volgens Spruyt om een overkoepelende aanpak van de problematiek. Spruyt: "In Benin en Burkina Faso werken we via onze partners in dorpen met een benadering waarbij we de hele gemeenschap inschakelen om kinderuitbuiting te voorkomen. We proberen te voorkomen dat kinderen naar de stad gestuurd worden - of door handelaars geronseld worden - om daar op markten zwaar sjuwwerk te verrichten of om huishoudelijk werk te doen. Vaak krijgen ze te maken met lichamelijk, psychisch en seksueel geweld." Deze preventieve aanpak moet volgens Spruyt zo breed mogelijk zijn en lokaal gedragen worden. "Kunnen kinderen naar school? Is er een kinderbeschermingscomité? Zijn er gastgezinnen om kinderen op te vangen? Maar ook: hebben kinderen een geboorteakte? Zonder geboorteakte kunnen kinderen geen examens doen. Daarom stoppen ze vroegtijdig met school. In 2025 zijn er meer dan 6.500 geboorteaktes uitgereikt."

Bewustwording over kinderuitbuiting

Bij het ondersteunen van kinderen die in de stad uitgebuit worden en bij het terugbrengen van kinderen naar hun dorpen

van herkomst werkt Woord en Daad in Benin en Burkina Faso samen met ADDAD. Spruyt: "Dat is een grassroots organisatie die is opgericht door meiden die zelf slachtoffer van kinderuitbuiting zijn geweest. Ze hebben een netwerk gevormd en komen op voor de belangen van de kinderen en jongeren. Ook werken ze aan maatschappelijke en politieke bewustwording over kinderuitbuiting." In Benin heeft partnerorganisatie DEDRAS een belangrijke rol in de opvang van kinderen, vertelt Spruyt. "Ze hebben een pleegzorgsysteem opgezet. De overheid is verantwoordelijk voor de plaatsing en DEDRAS voor de selectie, training en ondersteuning van pleeggezinnen." Het programma wordt ondersteund vanuit de AFAS Foundation.

In actie dichtbij

Sport for Others

Een recordaantal van meer dan 400 deelnemers nam deel aan dit sportieve evenement. Zij wandelden, renden en fietsten in en rondom het Belgische dorp Stavelot en brachten ruim € 355.000 bij elkaar voor het tegengaan van kinderuitbuiting.

Bekijk de aftermovie →

Strijd tegen kinderuitbuiting in Ethiopië

Bekijk het verhaal van Meaza Arsicha en haar moeder →

Kind sponsoring

In 2025 werden 29.371 kinderen gesponsord. “Dat is een lichte daling ten opzichte van vorig jaar. Dat is jammer, maar het blijft een mooi aantal dat getuigt van grote betrokkenheid van mensen in Nederland.” Aan het woord is Jaco Ottevanger, programmaleider Onderwijs. “De wereldwijde statistieken over toegang tot en kwaliteit van onderwijs laten zien dat investeringen in het onderwijs nog hard nodig zijn. Ons sponsorprogramma laat iets zien van wereldwijde solidariteit en verbinding. Naast de klassieke individuele sponsoring en groepssponsoring zijn we samen met onze partners nieuwe sponsorvormen aan het ontwikkelen.” Zo wordt op de Filipijnen in twee dorpen gewerkt met ‘community based sponsoring’, waarbij er wel een individuele koppeling is tussen een sponsor en een kind qua correspondentie, maar de financiële bijdrage naar het hele dorp gaat. Ottevanger: “Met een groep sponsors doen we nu ook een proef waarbij in het dorp waar de school staat een aantal mensen via vlogs contact houdt met de sponsors. Vernieuwend is ook dat we tien jaar betrokken blijven via sponsoring en het programma dan overdragen aan de gemeenschap.”

Innovatie op Haïti

Partnerorganisatie AMG-Haïti zag zich genoodzaakt om haar kantoor in de hoofdstad Port-au-Prince, waar veel benedegeweld is, te verplaatsen naar een stad in het zuiden van het land. Ottevanger: “Dat was een vreselijk moeilijk besluit. Ze hebben de samenwerking met scholen in de hoofdstad moeten afbouwen.” De langdurende crisis stimuleert tegelijk ook vernieuwing. Partnerorganisatie Parole & Action richt op haar scholen klaslokalen in met een internetverbinding, webcams en schermen,

die op zonne-energie draaien. “Technologie stelt medewerkers van Parole & Action in staat om, ondanks het geweld en de beperkte bewegingsruimte, leerkrachten in het hele land te trainen en scholen onderling te verbinden”, aldus Ottevanger.

Wonderlijk gemaakt

In samenwerking met Driestar educatief en zuidelijke partners is *Wonderlijk Gemaakt*, een lesmethode voor het basisonderwijs over relationele en seksuele vorming, aangepast voor gebruik in scholen van partnerorganisaties van Woord en Daad in Benin, Burkina Faso en Ethiopië. In 2026 volgt Sierra Leone. Spruyt: “Het ging daarbij niet zomaar om vertalen, maar om het geschikt maken van de methode om gebruikt te worden binnen een andere culturele context. Zo komt bijvoorbeeld het onderwerp kindhuwelijken ter sprake.”

Conferentie kinderhandel Nepal - India

In Nepal werkt Woord en Daad met drie partnerorganisaties samen om kinderuitbuiting tegen te gaan. Een van de speerpunten is om grensoverschrijdende kinderhandel te bestrijden. Jaarlijks worden er meer dan 30.000 kinderen de grens van Nepal naar India over gesmokkeld. In december 2025 vond een conferentie plaats om te komen tot meer samenwerking tussen beide landen om mensenhandel tegen te gaan. Vanuit beide landen waren ministers, ambtenaren, hoge politiefunctionarissen en organisaties aanwezig. Ottevanger: “Deze conferentie is georganiseerd door Maiti Nepal, een van onze partnerorganisaties, en werd door ons gefinancierd. Het was de eerste in zijn soort en zal jaarlijks terugkeren. Er zijn concrete afspraken gemaakt over betere samenwerking tussen de twee landen. Het is heel belangrijk om ook op dit hoge niveau ons steentje bij te dragen aan het veranderen van een systeem van uitbuiting en mensenhandel.”

Scheppingszorg en klimaatweerbaarheid

In de gebieden waar Woord en Daad werkt, zijn de gevolgen van klimaatverandering op het onderwijs goed zichtbaar. Volgens Ottevanger heeft onderwijs een belangrijke rol in het zoeken naar

oplossingen om deze gevolgen tegen te gaan. Woord en Daad geeft daaraan vorm door via haar partnerorganisaties te werken aan een klimaatweerbare generatie. Door het integreren van scheppingszorg en klimaatweerbaarheid in het onderwijs helpt ze met het opleiden van jonge mensen die hun leefomgeving beschermen, zich kunnen aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en die een toekomstige rol kunnen spelen als voortrekkers naar een meer rechtvaardige en duurzame toekomst.

Certificering Guatemala

In Guatemala hebben meer dan 100.000 leerkrachten in het publieke onderwijs het driejarige ‘Docenten Groei’ opleidingsprogramma van INCE gevolgd. Via dit International Network for Christian Education werkt Woord en Daad aan verbetering van onderwijskwaliteit en aan professionele groei van docenten door het hele land. Het programma is nu officieel door de overheid gecertificeerd.

Werelddag

Bijna duizend bezoekers kwamen in Veenendaal samen voor een dag van ontmoeting, inspiratie en verbondenheid. De 22-jarige Baké uit Benin nam ons mee in haar leven. Ook klonken de verhalen van Erica uit Colombia en Mahamadi uit Burkina Faso. Ondanks hun omstandigheden worden zij niet vergeten, maar gezien. Dat maakt een groot verschil!

Bekijk de aftermovie →

Resultaten Onderwijs en Sponsoring

Toelichting op deze jaarcijfers: De realisatie lag voor de meeste indicatoren dicht bij de planning. We zagen een hoger uitvalpercentage dan gehoopt. Dit werd veroorzaakt door de verslechterde veiligheidsituatie in met name Haiti en Ethiopië.

2.3 Werk en Opleiding

In Ambatta, een wijk in de Tsjaadse hoofdstad N'djamena staat de winkel van Josette Dambaye. Als huisvrouw, moeder van drie kinderen, en ondernemer is Dambaye een voorbeeld hoe ondernemerschap verandering in gang zet in Tsjaad.

De afgelopen vijf jaar heeft het bedrijf van Dambaye zich gevestigd als een belangrijke lokale speler in de productie, verwerking en verkoop van voedingsmiddelen. "Ik beschouw mezelf nog niet als een grote ondernemer, maar ik werk er elke dag met passie aan. Ik ben alleen begonnen en nu heb ik drie mensen in dienst die ik via het bedrijf betaal", vertelt Dambaye trots. Zij kreeg coaching via het Job and Business Booster programma van Woord en Daad.

Waardig werk

Job and Business Booster is één van de drie manieren waarop Woord en Daad inzet op het creëren van waardig werk voor jongeren en kansarme groepen. "Jonge ondernemers krijgen daarbij ondersteuning om hun bedrijf te laten groeien", vertelt Bertine Vermeer, programmaleider Werk en Opleiding. "Daarnaast hebben we het Job Booster programma, waarbij we jongeren via korte marktgerichte trainingen helpen met het vinden van een baan of bij het opzetten van een bedrijf. De derde manier is om vakscholen bij elkaar te brengen in platforms en hen te verbinden met bedrijven waar de studenten aan de slag kunnen." Werkgelegenheid met alles wat daarbij hoort - inkomen,

Waarde uit afval

"Werkloos zijn geeft me op een bepaalde manier het gevoel dat ik altijd verwaarloosd word", vertelt Asuman Rajab uit de stad Lira in Oeganda. Het Wealth from Waste-project zorgt niet alleen voor inkomen, maar ook voor herstel van waardigheid.

Bekijk de video →

zelfrespect, ontplooiing, innovatie - draagt bij aan bloeiende huishoudens en gemeenschappen. In 2025 hebben 5.551 jongeren een betaalde baan gevonden en zijn 3.215 jongeren gestart met een eigen bedrijf. In Togo is de partnerorganisatie van Woord en Daad, ACATBLI, gestart met het ondersteunen van 30 jonge boeren om pluimvee te houden.

Aandacht voor vrouwen

In 2025 is veel aandacht uitgegaan naar het creëren van werk voor vrouwen. Vermeer: "In landen als Benin, Burkina Faso en Tsjaad bevinden vrouwen zich in een achtergestelde en kwetsbare positie. Om hen te bereiken is een gerichte aanpak nodig. Zo werken onze partnerorganisaties met vrouwelijke coaches, verenigen ze hen in coöperaties en passen ze het tijdstip van de trainingen aan op de dagelijkse routines van veel vrouwen." Deze gerichte aanpak is succesvol geweest. "Vrouwen maken inmiddels meer dan de helft van de deelnemers uit. Dit heeft veel impact op de huishoudens. We weten namelijk dat vrouwen, meer dan mannen, hun inkomen inzetten voor bijvoorbeeld de scholing van kinderen." Ook in Bangladesh zijn vrouwen een belangrijke doelgroep. Vermeer: "In dit land begeleiden onze partners de vrouwen naar een baan in de kunstnijverheid. Denk aan de productie van manden en kleden. We werken samen met bedrijven bij wie ze na het volgen van een training een baan krijgen."

Moedige vrouwen

In Colombia is partnerorganisatie Conviventia van start gegaan met een tweede programma om vrouwen die uit de prostitutie zijn gestapt te helpen met het starten van een eigen bedrijf in de textielsector. In haar programma's gericht op werkgelegenheid sluit Conviventia succesvol aan bij het landelijke re-industrialisatie beleid. Vermeer: "Het programma heeft een sprekende naam: 'mujeres valientes', moedige vrouwen. Het is een naam die veel zegt over de vrouwen die eraan deelnemen." In 2025 ondervond Conviventia ook tegenslag, vertelt Vermeer: "Het stopzetten van subsidies van de Amerikaanse overheid via USAID was voor hen een forse tegenvaller. Dit betekende minder activiteiten."

Wat een zuidelijke collega zegt over Woord en Daad Hal Souakar Ambara, project manager Job Booster Tsjaad

"In het begin dachten we: 'we moeten jongeren ondersteunen.' Later beseften we dat we ook de mensen om hen heen moesten ondersteunen. Tegenwoordig richten we ons dus niet alleen op jongeren, maar ook op anderen in hun omgeving."

Verandering werkwijze vakscholen

In 2025 heeft Woord en Daad in Ethiopië de één-op-één samenwerking met vakscholen afgebouwd. Vermeer: "In plaats van samenwerking met afzonderlijke vakscholen zijn we overgegaan op een aanpak waarbij we ons richten op onderwijs-innovatie en het opzetten van netwerken van meerdere beroepsopleidingen. Deze opleidingen koppelen we aan bedrijven die bijdragen aan de opleiding en waar de studenten mogelijk werk kunnen vinden. Deze werkwijze is meer toekomstbestendig en richt zich op het bredere systeem waarbinnen vakscholen functioneren." In Ethiopië is rond de hoofdstad een officieel geregistreerd platform opgezet waaraan meer dan twintig vakscholen deelnemen. "Een van de vakscholen heeft een subsidie binnengehaald omdat ze geen 'losse' vakschool meer zijn, maar deel uitmaken van het platform", zo licht Vermeer het voordeel van de nieuwe werkwijze toe. Het platform valt binnen het Employable Youth Ethiopia-programma (EYE).

In Colombia kunnen jongeren via het 'Soacha Integrated Platform' hun weg naar opleidingsmogelijkheden en werk vinden. Het online platform is een publiek-private samenwerking tussen overheden, opleidingsinstituten en organisaties als Conviventia.

Afval is van waarde

In Bangladesh werkt het Job Booster programma via het Bengaals Consortium voor Jeugdwerkgelegenheid onder andere samen met het Nederlandse bedrijf Royal LC Packaging. Voor de productie van verpakkingsmateriaal wil het bedrijf meer gebruik maken van lokaal geproduceerd gerecycled plastic. Dit biedt veel mogelijkheden om jongeren aan het werk te helpen. Met financiering van de Rijksdienst voor Onderneming Nederland (RVO) is een onderzoek uitgevoerd naar hoe de plasticafval- en recyclingketen in de hoofdstad Dhaka eruit ziet. De waardeketen blijkt nu grotendeels informeel georganiseerd te zijn, waardoor veel - vaak kwetsbare - arbeiders te maken hebben met gevaarlijk werk, lage lonen en weinig arbeidsrechten. Op basis van het onderzoek wordt een plan ontwikkeld om verbeteringen in de sector door te voeren, met name gericht op eerlijkere lonen, veiligere werkomstandigheden en meer zekere banen, vooral voor informele werkers zoals afvalrapers en sorteerders. Dit draagt ook bij aan betere leefomstandigheden voor hun gezinnen en gemeenschappen. Vermeer: "Dit programma laat zien dat afval van waarde is en gaat ervoor zorgen dat mensen een passende baan krijgen in deze sector."

Afvalrecycling Oeganda

In Oeganda is Konga Winnie een van de ondernemers die betrokken is bij het Wealth from Waste-project. Dit programma richt zich op het creëren van banen in de recycling van plastic en organisch afval. Op haar boerderij kweekt Konga larven van de zwarte soldatenvlieg. Deze larven eten organisch afval en zorgen voor compost. Ook kunnen de larven gedroogd worden om ze te verkopen als kippenvoer. Woord en Daad begeleidt samen met partnerorganisatie Gloford jongeren om een baan te vinden in de recyclingsector. Dat gebeurt onder andere door ondernemers zoals Winnie te coachen zodat er banen ontstaan. Vermeer: "Daarbij is het vaak nodig om te investeren in de onderneming. In 2025 hebben de eerste ondernemingen leningen hiervoor kunnen aangaan."

Resultaten Werk en Opleiding

10.265

Jongeren gestart met een opleiding, training of coaching

11.994
doelstelling 2025

9.271

Jongeren hebben een opleiding, training of coaching succesvol afgerond

10.324
doelstelling 2025

Toelichting op jaarcijfers 2025: De totaalaantallen jongeren die zijn getraind en ondersteund bij het vinden van werk sluiten goed aan bij de geplande doelstellingen. Bij de afzonderlijke projecten zijn echter verschillen zichtbaar. In Colombia is sprake van een achterstand ten opzichte van de planning, voornamelijk als gevolg van het wegvallen van een deel van de USAID-financiering in 2025. In Bangladesh zorgden wisselingen in partnerschappen voor een kortere implementatieperiode, waardoor minder resultaten zijn behaald.

Deze en andere kleine negatieve afwijkingen zijn gecompenseerd door de sterke resultaattoename binnen het meerjarenproject AgriJobBooster in Tsjaad, waarin een aanzienlijke inhaalslag is gerealiseerd.

Ondanks de inzet van onze partners blijven financiers in met name Tsjaad terughoudend om jonge ondernemers van een lening te voorzien vanwege hoge risico's, waardoor de doelstelling niet gerealiseerd kon worden. Daarom leggen we in de toekomst meer nadruk op informele financiering, zoals spaargroepen.

5.551

Jongeren met een baan

5.187
doelstelling 2025

3.215

Jongeren met een eigen bedrijf

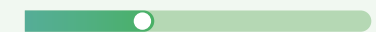

3.474
doelstelling 2025

235

Jongeren ontvangen een lening via Job Booster

789
doelstelling 2025

2.4 Duurzaam Water

“Water is een kostbaar geschenk. Zonder water hebben mensen geen toekomst. Toch is het toegang hebben tot water geen vanzelfsprekendheid. Wereldwijd kampen miljoenen mensen met ernstige waterschaarste, een probleem dat verergerd door klimaatverandering.”

Aan het woord is Nelline Roest, programmaleider Duurzaam Water. Roest: “De urgentie van schoon drinkwater is hoog. In Ethiopië en Oeganda overlijden iedere dag 50 kinderen onder de 5 jaar als gevolg van gebrek aan hygiëne en het drinken van vervuild water. Vrouwen en meisjes zijn veel tijd kwijt met het halen van water; gemiddeld 40 minuten per keer. Sommigen kost het wel 2 uur per keer. Meisjes missen hierdoor school en vrouwen kunnen deze tijd niet gebruiken om geld te verdienen voor het gezin.”

Duurzaam toegang

In Ethiopië en Oeganda zet Woord en Daad zich binnen brede samenwerkingsverbanden in voor toegang tot schoon drinkwater, voor het behoud van die toegang door te voorzien in onderhoud en voor structureel waterbeheer in bijvoorbeeld het stroomgebied van een rivier. “In 2025 hebben we 315.869 mensen duurzaam toegang tot schoon drinkwater kunnen geven. Daarnaast hebben we binnen onze programma’s 661 mensen getraind”, meldt Roest. “We willen dat de toegang tot drinkwater duurzaam is. Dat veranderingen in stand blijven, ook als het project afgerond is en wij er niet meer zijn. Om daarvoor te zorgen werken we vanuit het ‘servicemodel’. Deze aanpak betekent dat er altijd drie partijen betrokken zijn bij een waterprogramma: een betalende eindgebruiker; dienstverleners die ervoor zorgen dat het watersysteem blijft functioneren door (preventief) onderhoud en reparaties en overheidsinstanties die toezien op wet- en regelgeving over water. Die hele driehoek moet kloppen om het programma duurzaam te houden.”

Toenemende onveiligheid

Dit ‘servicemodel’ is volgens Roest een voorbeeld van de systeembenadering van Woord en Daad. “Met onze partneror-

Elke druppel telt

Van de evaluatie van het Drops-4Crops programma in Burkina Faso is een toegankelijke brochure gemaakt: ‘Elke druppel telt’.

Bekijk het rapport →

ganisaties werken we aan complexe waterproblemen. We willen geen symptomen bestrijden door losse projecten uit te voeren, maar grondoorzaken aanpakken. Dan moet je rekening houden met veel factoren en ook alle belanghebbenden bij het programma betrekken en partnerschappen aangaan.” Roest beseft dat de praktijk weerbarstig is. “Of verandering duurzaam is, heb je niet zomaar zelf in de hand. Zo zet toenemende onveiligheid een rem op duurzame ontwikkeling.”

Watertime Oeganda

In gesprek met de Oegandese overheid is in 2025 de derde fase van het project Watertime van start gegaan. Daarbij wordt voortgebouwd op wat bereikt is in twee voorgaande fases. Roest: “We verwachten over een periode van drie jaar zo’n 166.000 mensen van schoon drinkwater te voorzien. Qua aanpak volgen we een tweesparenbeleid. We installeren een innovatief waterleidingsysteem in vijf dorpen en we bieden een onderhoudsabonnement voor handpompen via het opzetten van drinkwaterbedrijven in twee nieuwe districten.” Deze bedrijven hebben de kennis, kunde en materialen in huis om in (preventief) onderhoud te voorzien. Roest: “De overheid heeft in deze districten dan één aanspreekpunt als het gaat om drinkwater. Zo komt ook hier weer de driehoek van het ‘servicemodel’ naar voren.”

Inspiring Water Entrepreneurship Tigray (iWET)

In Tigray (Ethiopië) wordt na de eerste fase van het iWET-programma gewerkt aan regionale verbreding en verankering van het functioneren van drinkwaterbedrijven. Het regionale waterbureau monitort de watersystemen op basis van data die de waterbureaus verzamelen. Volgens Roest functioneert het systeem redelijk. “Onveiligheid en spanningen blijven een uitdaging. De vereniging van waterondernemers werkt nog niet zoals gewenst. In 2026 kunnen we dankzij inkomsten uit een nalatenschap extra investeren in verbeteringen.” De tweede fase van het iWET-programma richt zich daarnaast op opschaaling via samenwerking met grote spelers en versterking van regionale wet- en regelgeving en het opstarten van extra bedrijfjes in nieuwe gebieden.

Drops4Crops Burkina Faso en Benin

Drops4Crops is een water-voor-voedselprogramma dat door partnerorganisaties van Woord en Daad in Burkina Faso en Benin wordt uitgevoerd met financiering vanuit de RVO. In de periode 2017-2025 kregen meer dan 2.500 boeren betere toegang tot water, landbouwgrond en afzetmarkten. Door duurzaam waterbeheer, passende irrigatiesystemen en sterke samenwerking tussen boeren verhoogden boeren hun productiviteit aanzienlijk. Het initiatief is uitgegroeid tot een voorbeeld voor duurzame landbouw en economische ontwikkeling in kwetsbare gebieden die te maken hebben met uitdagende omstandigheden.

Samenwerking met overheid

In Benin wordt het project Drops4Crops uitgevoerd door partnerorganisatie DEDRAS. Roest: “Het is een waardevol project voor DEDRAS vanwege de betrokkenheid van de gemeentelijke overheid. Door deze samenwerking konden nationale fondsen worden aangevraagd voor de realisatie van waterinfrastructuur. Het partnerschap met de overheid heeft het onderlinge vertrouwen versterkt, zodat perspectief ontstaat voor de boerenbevolking. Mooi om te melden is ook dat meer dan de helft van de deelnemers vrouw is.”

Safe Wash Ghana

In Ghana is Woord en Daad in de stad Tamale met haar partnerorganisatie CRS betrokken bij een sanitatieproject. Het gaat om het plaatsen van zowel publieke toiletten als om het maken van privé-aansluitingen op het riool of op septische tanks. Roest: "Ook in dit project werken we vanuit een systeembenadering. We werken samen met het stadsbestuur dat een 'City Wide Inclusive Sanitation Plan' heeft opgesteld. Wij voeren daar een deel van uit. Technisch en financieel worden wij onder andere ondersteund door het Nederlandse bedrijf GMB." In 2025 heeft een nieuwe partner zich bij het

Interview watergezant Meike van Ginneken

"Maatschappelijke organisaties zijn onze 'water-ambassadeurs'. De waterspecialisten van Woord en Daad brengen waterkennis juist naar waar het nodig is. We hebben hen nodig om te laten zien wat Nederland kan doen als ergens geen drinkwater meer is of als mensen door overstromingen alles zijn kwijtgeraakt."

Lees het interview met Meike van Ginneken,
watergezant voor Nederland →

project aangesloten. "Een deel van de gebruikers kan de toiletten zelf direct betalen, maar voor anderen moet er een betalingsregeling komen. Daar zorgt onze nieuwe partner IDE voor. Zo kunnen meer gezinnen een toilet aanschaffen", licht Roest toe.

Zorg voor schepping

Met het oog op de nieuwe beleidsperiode en om in te spelen op de uitdagingen die vooral klimaatverandering met zich meebrengt hebben de programmateams Duurzaam Water en Inclusieve Agribusiness in 2025 een gezamenlijke aanpak ontwikkeld. Roest: "Deze aanpak is gebaseerd op de behoeften van de mensen in de landen waar wij werken. De gevolgen van klimaatverandering zijn echt ingrijpend. En met name de meest kwetsbare mensen worden er het hardst door getroffen." Kort gezegd komt de aanpak neer op een geïntegreerde benadering waarbinnen duurzaam land- en waterbeheer, het versterken van de weerbaarheid van gemeenschappen en voedselzekerheid een belangrijke plaats hebben. Roest: "De aanpak sluit aan bij Woord en Daads visie op rentmeesterschap en zorg dragen voor de schepping."

Netherlands Water Partnership

Bestuurder programma's van Woord en Daad, Jacob Jan Vreugdenhil, is voorzitter van het NGO-platform binnen het Netherlands Water Partnership. Via dit voorzitterschap voert Woord en Daad een direct gesprek met het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit gaat onder andere over de toegevoegde waarde van maatschappelijke organisaties binnen partnerschappen die zich op wateroplossingen richten.

Resultaten Duurzaam Water

315.869

Mensen bereikt met Duurzaam
Water-voorzieningen

186.790
doelstelling 2025

257

Verbeterde watervoorzieningen
(drinkwater en irrigatiewater)

101
doelstelling 2025

661

Dienstverleners van Duurzaam
Water-voorzieningen getraind

327
doelstelling 2025

Toelichting op jaarcijfers 2025: Voor bijna alle projecten is meer bereikt dan gepland. Alleen bij Drops4Crops in Benin blijft het resultaat achter, omdat de aanschaf en implementatie van irrigatiematerieel meer tijd vroeg dan voorzien. Het aantal duurzaam onderhouden waterpunten ligt hoger dan verwacht.

2.5 Onze strategieën

2.5.1 Bewustwording

“Als we nadenken over bewustwording is rentmeesterschap een waardevol begrip. We hebben zorg te dragen voor wat God geschapen heeft. Die zorg wordt onder andere zichtbaar in praktische keuzes die we als mens maken op allerlei terreinen. Denk aan onze voeding, onze vervoersmiddelen en de spullen die we kopen.”

Volgens Janneke Witzier, projectleider op het thema Bewustwording, hebben die keuzes ook van alles te maken met het leven van mensen in lage-inkomenslanden. Witzier: “Krijgen werknemers in die landen een leefbaar loon voor hun werk aan de producten die wij aanschaffen? Hoe zijn hun arbeidsomstandigheden? Wat is de impact van de productie van onze voeding en spullen op het milieu? Vanuit Bijbelse principes van barmhartigheid en gerechtigheid helpen we mensen in Nederland na te denken over deze vragen en over onze verantwoordelijkheid hierin.”

Aanzetten tot actie

Uit onderzoek blijkt dat al best veel Nederlanders het besef hebben dat hun consumptiegedrag schadelijke gevolgen kan hebben voor mensen ver weg en voor de schepping. “Maar,” zo ziet Witzier, “weten is nog geen doen. Hoe vertaal je dit besef in concreet gedrag dat bijdraagt aan een meer duurzame en gelijkwaardige wereld? Daar wil Woord en Daad een bijdrage aan leveren. We schrijven mensen niets voor, maar wijzen ze op mogelijkheden, maken ze enthousiast en proberen ze op een positieve manier aan te zetten tot actie. Het liefst samen met anderen!”

Presentaties

In 2025 verzorgde Woord en Daad 195 presentaties op basis- en middelbare scholen, voor vrouwenverenigingen, op wijkavonden van kerken, voor ondernemersgroepen en voor studenten. Hiermee konden 15.773 jongeren en ouderen verbonden worden met de levens van mensen in de landen waar Woord en Daad werkt. Witzier: “Door het vertellen van

verhalen van mensen uit het Zuiden komt hun leven dichterbij en voelen mensen zich verbonden. Die verbondenheid is gekoppeld aan verantwoordelijkheid. Wat kun jij, binnen je eigen mogelijkheden, doen om armoede en onrecht te verminderen? Door geld te geven. Door te bidden. Door je ergens voor in te zetten. Door je stemkeuze. Door je levensstijl aan te passen. En klein beginnen mag.”

Faire Fair

“Wat goed dat Woord en Daad ook dit soort dingen doet”, reageerde een bezoeker van de Faire Fair enthousiast. Voor de tweede keer organiseerde Woord en Daad een eerlijke markt waarop standhouders duurzame producten en diensten aanboden. Witzier: “Ook waren er drie workshops: een wildplukwandeling waarin verwondering over de schepping centraal stond; een workshop waarin deelnemers creatief met droogbloemen aan de slag gingen; en een stijl- en kleuradvies met als gedachte: ‘Als je weet wat je goed staat, voorkom je miskopen’”. Ook was er een fototentoonstelling over jongeren in Oeganda die door het recyclen van afval waardig werk krijgen. De Faire Fair trok ruim 400 bezoekers.

Wereldburgerschap

In Nederland is er sprake van een afname van het politieke en maatschappelijke draagvlak voor internationale samenwerking. Witzier: “Wij zijn dankbaar voor onze achterban die trouw en betrokken is. Ook de komende beleidsperiode blijven we ons richten op het verbinden van mensen wereldwijd en op het benadrukken van onze onderlinge afhankelijkheid en verantwoordelijkheid. Dit krijgt onder andere vorm vanuit het begrip wereldburgerschap.” Wereldburgerschap betekent dat mensen zich bewust zijn van hun rol in een onderling verbonden wereld en zich verantwoordelijk voelen om bij te dragen aan het welzijn van iedereen. “We werken wereldburgerschap uit vanuit het Bijbelse denken over onze verantwoordelijkheid voor de schepping en noties als barmhartigheid en gerechtigheid.”

Excursie waterzuivering

Ruim dertig bezoekers meldden zich zaterdag 22 november bij rioolwaterzuivering Sleeuwijk van waterschap Rivierenland. Tijdens de excursie werd een koppeling gelegd tussen het belang van schoon water in Nederland en in Ghana. Witzier: “De excursie is een voorbeeld van de manier waarop Woord en Daad ‘hier’ verbindt met ‘daar’”. Goos den Hartog, heemraad bij waterschap Rivierenland en lid van de raad van toezicht van Woord en Daad, gaf de aanwezigen uitleg over de taken van het waterschap. Dat goed drinkwater en sanitaire voorzieningen wereldwijd van levensbelang zijn, vertelde Nelline Roest, programmaleider Duurzaam water bij Woord en Daad. Zij gaf een presentatie over het sanitatieprogramma dat Woord en Daad in Ghana uitvoert.

2.5.2 Noodhulp en Weerbaarheid

“Het afgelopen jaar hebben we ons vooral gericht op het versterken van de weerbaarheid van gemeenschappen. Dat betekent dat je het eigen probleemoplossend vermogen van mensen versterkt en dat je werkt aan krachtiger sociale structuren: samen kunnen mensen meer bereiken. Daarnaast hebben we in verschillende landen noodhulp verleend.”

Aan het woord is Renate Bode, projectleider Noodhulp en Weerbaarheid. Het uitdelen van voedselpakketten en energiezuinige kooktoestellen aan ontheemde families in het noorden van Burkina Faso is volgens Bode een goed voorbeeld van noodhulpverlening. "In Burkina Faso hebben geweld, armoede en klimaatverandering veel mensen op de vlucht gedreven. Zij zijn ontheemd in eigen land en moeten worstelen om toegang tot water, voedsel en brandhout te krijgen. Samen met partnerorganisatie CREDO en ZOA (waarmee Woord en Daad een strategische samenwerkingsovereenkomst heeft), is noodhulp geboden rondom de stad Ouahigouya."

Noodhulp

Eind november trok cycloon Ditwah over een deel van Azië. Sri Lanka is een van de landen die zwaar werden getroffen. Alleen al in Mannar, het gebied waar Woord en Daad actief is, raakten ruim 16.000 mensen ontheemd. Bode: "De vissers in ons visserijproject en een aantal boeren waar we mee werken, zijn zwaar geraakt. Dijken zijn doorgebroken en watertanks voor de rijstbouw zijn verwoest. Ook zijn boten kapot geslagen en is veel vee verdronken. Met onze partnerorganisaties en in samenwerking met ZOA bieden we hulp om snel dijken en tanks te herstellen, zodat er weer grond en middelen beschikbaar zijn om voedsel te verbouwen in het komende seizoen."

Ook in Soedan en de Democratische Republiek Congo heeft Woord en Daad noodhulp verleend. Bode: "Dit zijn landen waar we zelf niet werken, maar omdat de nood er zo schrijnend is, hebben we besloten toch hulp te verlenen. In Soedan sluiten we aan bij het werk van ZOA. In de Democratische Republiek Congo loopt onze hulp via Red een Kind." Woord en Daad kan noodhulp verlenen dankzij steun vanuit haar achterban. Bode: "Naast giften van particulieren krijgen we ook steun vanuit verschillende kerkgenootschappen. Daar zijn we dankbaar voor."

Versterken weerbaarheid

In Ethiopië, Oeganda en Nepal werkt Woord en Daad met behulp van de PIP-methode (zie kader) aan het versterken van

De PIP-methode

De PIP-methode staat voor Participatory Integrated Plan en is ontwikkeld door Wageningen University & Research (WUR). Het is een benadering die huishoudens, dorpen, scholen en organisaties helpt om een visie voor hun situatie te maken en daar een concreet actieplan aan te koppelen. Mentaliteitsverandering, participatie van het hele gezin, gezamenlijk handelen en de inzet van eigen middelen zijn kernaspecten van de PIP-methode.

de weerbaarheid van gemeenschappen. "In de regio Otuke in Oeganda werken we met twee partnerorganisaties - AMG Uganda en ADP - rondom een school van AMG Uganda", vertelt Bode. "Zowel de kinderen van de school als de mensen uit de omliggende dorpen zijn aan de slag gegaan met een PIP-training. Deze training is erop gericht mensen bewust te maken van hun eigen mogelijkheden en ze gezamenlijk een ontwikkelingsvisie voor hun dorp of gemeenschap te laten ontwikkelen." Volgens Bode schuilt de kracht van de PIP-methode erin dat mensen eigenaarschap nemen over hun eigen ontwikkeling vanuit hun eigen middelen. Bode: "In achtergestelde gebieden kunnen mensen zo gericht zijn op overleven dat er in hun hoofd geen ruimte is om verder te kijken. Of ze hebben ervaren dat er toch niemand naar hen luistert. Het kan

Resultaten Bewustwording

1.830

Mensen bereikt met online events

5.901

Volwassenen bereikt

4.500
doelstelling 2025

3.460

Jongeren bereikt

2.500
doelstelling 2025

4.582

Kinderen bereikt

4.000
doelstelling 2025

Toelichting op jaarcijfers 2025: In 2025 werden we op veel scholen, verenigingen en bijeenkomsten uitgenodigd om mensen te laten delen in het werk van Woord en Daad. Hierin zijn ook diverse bijeenkomsten met vrijwilligers in kringloopwinkels opgenomen en een aantal grote muziekevenementen met veel bezoekers, zoals de vrouwenzang in Katwijk en de avond met band Elin. Hierdoor zijn de aantallen bereikte mensen hoger dan gepland.

ook zijn dat mensen helemaal afhankelijk zijn geraakt van noodhulp. Met de PIP-methode help je mensen om zich uit te spreken. Je schept ruimte zodat ze de moed hebben om te zeggen wat zij als verbetering zien en te bedenken hoe ze die verbetering zelf kunnen verwezenlijken. Dat wordt dan vastgelegd in een plan. Dat zet mensen in beweging. In Otuke heeft de overheid positief gereageerd op de plannen en heeft ze zaaigoed, irrigatiepakketten en een stuk grond ter beschikking gesteld.”

Rampenpreventie in Nepal

Wat doe je tijdens een aardbeving? Waar kun je hulp vinden? Wat kun je doen om landverschuivingen tegen te gaan? Welke waarschuwingssystemen zijn er? Over deze en andere vragen gaan de trainingen die twee partnerorganisaties van Woord en Daad in Nepal verzorgen voor kinderen op school en voor volwassenen. Bode: “Het is een programma voor rampenpre-

Resultaten Noodhulp en Weerbaarheid

2.885

Huishoudens die met hulp hun (economische) leven weer opbouwen

660

Huishoudens geholpen met eerste noodhulp na een ramp

ventie. Het doel ervan is om ervoor te zorgen dat natuurrampen - in het geval van Nepal gaat het met name om aardbevingen - minder schade veroorzaken aan mensen en aan de leefomgeving. Dit heeft te maken met de weerbaarheid van gemeenschappen.” Dit project wordt financieel gesteund door het Deputaatschap Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten en het Kerkelijk Bureau van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland.

Waterleiding hersteld

Na de zware aardbeving van februari 2023 in Syrië en Turkije verleende ZOA samen met Woord en Daad noodhulp. Getroffen gemeenschappen rond Aleppo, met name in de stad Maskanah, kregen ondersteuning. Het project liep (met een korte onderbreking) van juli 2023 tot april 2025. De waterleiding van 1,2 km werd hersteld, zodat er voor 30.000 mensen in 26 dorpen weer schoon drinkwater is. Ook de irrigatiekanalen van in totaal meer dan 13 kilometer lengte zijn hersteld, inclusief nieuwe sluizen en reiniging van 26 kilometer aan drainagekanalen. Omdat er nog veel werk ligt en er nog middelen over zijn, wordt de steun tot eind 2026 voortgezet om de weerbaarheid van de bevolking te verbeteren.

2.5.3 Beleidsbeïnvloeding

“Het is ons werk om de belangen van de mensen in het mondiale Zuiden onder de aandacht te brengen in Den Haag en in Brussel. Nederland is geen eiland. We zijn verbonden aan de rest van de wereld en dat schept verantwoordelijkheid. Laten we in ons overheidsbeleid rekening houden met mensen elders.”

Aan het woord is Floris Grijzenhout, één van de vier politiek adviseurs die zich vanuit Woord en Daad richt op politieke beleidsbeïnvloeding. Hun werk krijgt vorm vanuit drie kernen, legt collega-adviseur Kees Knulst uit. “We zien het als een belangrijke taak om het gesprek te faciliteren tussen onze partnerorganisaties met wie we als Woord en Daad in het Zuiden samenwerken en ambtenaren en politici in Den Haag

Fonio

Via de Woord en Daad-winkels en verkooppunten verkopen we fonio, een oergraan uit Afrika. Fonio is glutenvrij en voedzaam. De kleine graankorrel heeft weinig water nodig, wordt op een duurzame manier verbouwd en helpt om verwoestijning tegen te gaan.

en Brussel. Een tweede kern is het werken aan meer publiek en politiek draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking. De derde kern wordt gevormd door onze inzet op beleidscoherentie. Dat zou je ons overkoepelende thema kunnen noemen.” Knulst legt uit wat beleidscoherentie inhoudt: “Beleidscoherentie betekent dat je ervoor zorgt dat overheidsbeleid in Nederland en Europa op bijvoorbeeld het terrein van grondstoffen, handel of landbouw niet conflicteert met ontwikkelingsdoelen, zoals het bestrijden van armoede en het tegengaan van misstanden als kinderarbeid, slechte werkomstandigheden en schade aan het milieu.”

Kritische grondstoffenbeleid

Als voorbeeld van de inzet van Woord en Daad op beleidscoherentie noemt Knulst een ontbijtje met een groep Europarlementariërs rondom het thema kritische grondstoffen. Knulst: “Het was mooi om te zien hoe we hier onze verbindende rol konden pakken rondom dit thema met parlementariërs vanuit uiteenlopende politieke kleur. Kritische grondstoffen zijn grondstoffen als kobalt en lithium die we als wereldsamenleving

nodig hebben voor bijvoorbeeld onze elektrisch apparaten.” Samen met CONCORD, een samenwerkingsverband van Europese NGO's, heeft Woord en Daad een onderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat in de uitvoering van de Europese wetgeving over kritische grondstoffen te weinig rekening wordt gehouden met de belangen van lokale gemeenschappen. Knulst: “Bij de winning van deze grondstoffen voor onze markt werken mensen onder slechte omstandigheden en vindt er kinderarbeid plaats. Bovendien is er een verband tussen een grondstoffendeal die de Europese Commissie met Rwanda sloot en de betrokkenheid van Rwanda bij het conflict in Oost-Congo. Hierover zijn we met de politici tijdens het ontbijt in gesprek gegaan en hebben we aandacht gevraagd voor deze problematiek.”

Brede welvaart

Grijzenhout vult zijn collega aan. “Deze inzet op beleidscoherentie komt voort uit het denken vanuit het begrip brede welvaart. Welvaart moet je niet alleen economisch afmeten aan het bruto nationaal product, maar je moet ook kijken naar welzijn - denk aan gezondheid, veiligheid, biodiversiteit. Bij brede welvaart houd je rekening met de gevolgen van beleid op drie dimensies: hier en nu, later, en elders. Dat ‘elders’ heeft te maken met de gevolgen van onze beleidskeuzes voor landen in het Zuiden. Samen met de Max van der Stoep Foundation en Partos zetten we ons in het samenwerkingsverband Building Change in voor een zo positief mogelijke bijdrage van het Nederlandse beleid aan de welvaart en het welzijn in andere landen. Om de dimensie ‘elders’ goed voor het voetlicht te krijgen op uiteenlopende ministeries hebben we op Prinsjesdag de serie factsheets ‘Helder over Elders’ gepubliceerd en overhandigd. Voor zes ministeries koppelen we hun beleid aan de effecten ervan op het mondiale Zuiden en stellen we hierover vragen aan het kabinet.”

Rechtvaardig klimaatbeleid

Veel aandacht van de politiek adviseurs gaat uit naar de gevolgen van klimaatverandering voor mensen in het Zuiden.

Benkadi: samen in dezelfde richting werken

Benkadi betekent “samen in dezelfde richting werken” in de West-Afrikaanse taal Bambara. Dit vijfjarige strategische partnerschap (2021-2025) met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en vier nationale platforms van maatschappelijke organisaties vond plaats in Benin, Burkina Faso, Mali en Ivoorkust.

ZUIDELIJK LEIDERSCHAP

Vanuit een sterke visie op zuidelijk leiderschap richtte Benkadi zich op het versterken van het maatschappelijk middenveld en lokale gemeenschappen, zodat zij invloed kunnen uitoefenen op klimaatbeleid en beter kunnen omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. Daarbij was speciale aandacht voor vrouwen, jongeren en mensen met een beperking.

NATIONAAL EN INTERNATIONAAL

In de afgelopen vijf jaar is op lokaal, nationaal en internationaal niveau gewerkt aan klimaatadaptatie, beleidsbeïnvloeding en het versterken van de participatie van lokale gemeenschappen in besluitvorming. Gemeenschappen kregen trainingen in burgerparticipatie, duurzame landbouw en lobby. In alle vier landen zijn comités en burgergroepen gevormd die structureel in gesprek zijn met lokale autoriteiten. Daarnaast werkte Benkadi aan bewustwording via (sociale) media en bijeenkomsten met beleidsmakers, en bracht het zuidelijke stemmen tot in Den Haag en Brussel.

RESULTATEN

De resultaten zijn tastbaar en veelzijdig: 21 wetten of beleidsdocumenten zijn verbeterd, 83 succesvolle lobbyacties zijn uitgevoerd, meer dan 1.300 organisaties kregen capaciteitsversterking en 108 organisaties

hebben hun representativiteit en legitimiteit verbeterd, waardoor zij geloofwaardig namens gemeenschappen kunnen spreken en overheidsbeleid kunnen monitoren en beïnvloeden. Ruim 5,2 miljoen mensen werden bereikt via bewustwordingscampagnes. Direct zichtbare impact varieert van versnelde opening van riviermondingen tegen overstromingen tot herbebossing van 465 hectare, reductie van schadelijke chemicaliën in de goudmijnsector, dalende ontbossingscijfers in Benin en honderden boeren die duurzame landbouwtechnieken toepassen.

Benkadi laat zien dat wanneer gemeenschappen zélf richting geven, beleid verandert en kwetsbaarheid afneemt. Op deze weg gaat Woord en Daad de komende jaren verder.

Lees de (Engelstalige) brochure *Forward! Five years of collaboration in West Africa* →

Knulst: “Als je als Nederlandse overheid wilt inzetten op water en voedselzekerheid dan moet je ook een rechtvaardig klimaatbeleid voeren en daarin als overheid ook goed rentmeesterschap tonen. Ter afronding van ons Benkadi-programma (zie ook pagina 29) hebben we in Nieuwspoor in Den Haag een symposium georganiseerd met als thema *Rentmeesterschap in een verdeelde wereld*. De kernboodschap was dat Nederland, Europa en Afrika samen koers moeten zetten richting een klimaatrechtvaardige toekomst.” Ook zijn we met onze zuidelijke collega’s op bezoek geweest bij Europarlementariërs in Brussel. Door onze contacten openen wij de deur voor onze zuidelijke collega’s bij parlementariërs. Zij kunnen hun eigen verhaal veel overtuigender brengen dan wij. Tijdens die gesprekken hebben we een eerder door onze Benkadi-partners in Cotonou (Benin) geformuleerde oproep voor een rechtvaardig klimaatbeleid opnieuw onder de aandacht gebracht.”

Jeugdwerkgelegenheid

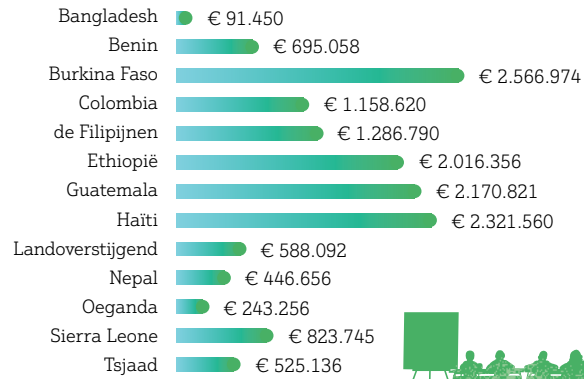
Een ander voorbeeld van het verbinden van mensen uit het Zuiden met parlementsleden in Nederland was volgens Knulst het bezoek van landenvoortwoordigers van Woord en Daad uit Burkina Faso, Ethiopië, Nepal en Oeganda aan Daniëlle Hirsch, voormalig kamerlid van Groen Links|PvdA. Knulst: “Stuk voor stuk deden ze daar een appel richting de Nederlandse politiek om te blijven investeren in jeugdwerkgelegenheid.”

Digitaal Opkoopregister

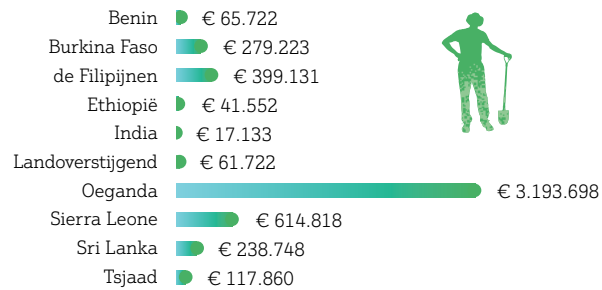
Met VVD-parlementslid Ingrid Michon-Derkzen werd een werkbezoek gebracht aan een kringloopwinkel. Grijzenhout: “Het doel was om aandacht te vragen voor de regeldruk rondom het Digitale Opkoopregister. Het doel hiervan is om witwassen en heling tegen te gaan. Dat is iets waar onze kringloopwinkels achter staan, maar de regeling zorgt voor veel extra werk. Wij krijgen goederen via giften en vinden de registratieplicht voor ons overbodig. Samen met Dorcas en de Branchevereniging Kringloop Nederland hebben we dit onder de aandacht gebracht bij de politiek.”

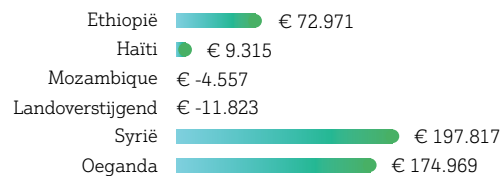
Onderwijs en Sponsoring

Inclusieve Agribusiness

Weerbaarheid

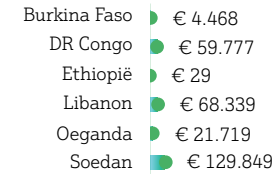

Bewustwording

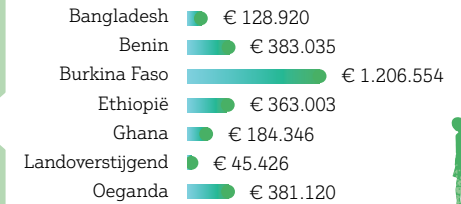
Nederland € 158.639

**Uitgaven
Programma's
€ 30.120.962**

Noodhulp

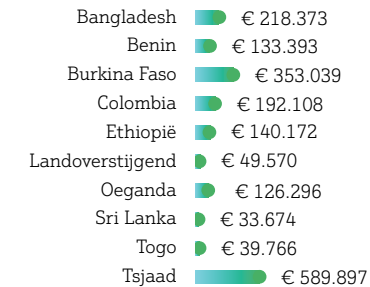
Duurzaam Water

Strategisch Partnerschap Benkadi

Werk en Opleiding

3. Verantwoorden, leren en innoveren: continuïteit en verandering

“2025 was voor ons een scharnierjaar. We zaten in het laatste jaar van onze voorgaande beleidsperiode en hebben ons voorbereid op de komende beleidsperiode. Het is mooi om te zien dat er tussen beide beleidsperiodes zowel continuïteit is als vernieuwing.”

Aan het woord is Wim Blok, kennisstrateeg en projectleider voor het ontwikkelen van het nieuwe beleidsplan. Blok: “Ons nieuwe beleidsplan (2026-2031) heeft *Gemeenschappen verbinden* als hoofdthema meegekregen. De ondertitel luidt ‘vanuit diepe wortels naar nieuwe scheuten’. Daarin worden de continuïteit en de vernieuwing verwoord.”

Bereiken van de onbereikten

2025 was een afrondend jaar voor de drie beleidsthema's die Woord en Daad in het beleidsplan *Reach far, be near* (2021-2025) had geformuleerd. Het eerste thema ‘het bereiken van de onbereikten’ is goed in de programma's geïntegreerd. Blok: “Om goed te identificeren welke groepen uitgesloten worden hebben we de Exclusion Risks Assessment (ERA) ontwikkeld en toegepast. We hebben geleerd dat we vanaf het begin van een project expliciet rekening moeten houden met inclusie van kwetsbare groepen. Ook hebben we gezien dat er geen standaardoplossingen zijn. Uitsluiting heeft veel verschillende verschijningsvormen en we moeten goed rekening houden met de context. Aandacht voor de onbereikten vraagt ook om extra inspanning en inzet van middelen.”

Versterken klimaatweerbaarheid

Het tweede beleidsthema was ‘het versterken van de weerbaarheid van de armsten tegen de gevolgen van klimaatverandering’. Volgens Blok hebben Woord en Daad en haar partnerorganisaties de afgelopen vijf jaar beter inzicht gekregen in wat er nodig is om klimaatweerbaarheid voor kwetsbare groepen duurzaam te versterken. Blok: “We hebben inzicht gekregen in de verwevenheid van ecologische, sociale en economische factoren. We ontdekten hoe bepalend instituties en machtsrelaties zijn voor de kwetsbaarheid van gemeenschappen en voor

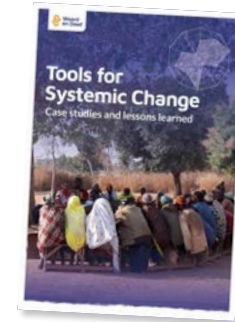
het versterken van hun klimaatweerbaarheid. Daarom is een geïntegreerde aanpak nodig die rekening houdt met al deze factoren en hoe ze elkaar beïnvloeden. De door ons ontwikkelde Climate Risks Assessment (CRA) bleek een waardevol instrument om die samenhang zichtbaar te maken. We hebben geleerd om beter aan te sluiten bij de leefwereld van mensen zelf. Hoe beter een interventie aansluit bij lokale kennis en behoeften, des te effectiever zij wordt.”

Waardengedreven systeemverandering

Vanuit een systemische aanpak wil Woord en Daad de onderliggende oorzaken van armoede en onrecht aanpakken. Daarbij verbindt zij mensen, overheidsinstellingen, bedrijven, belangengroepen en private organisaties. Blok: “Dit doen we vanuit onze christelijke identiteit en gedreven door waarden, met als doel bij te dragen aan duurzame, rechtvaardige en inclusieve verandering.” De uitwerking van dit thema op het werk van Woord en Daad is groot geweest, meent Blok: “We zijn meer en grootschaliger gaan samenwerken binnen strategische partnerschappen en consortia. We zijn ook sterker de nadruk gaan leggen op gezamenlijk leiderschap. Samenwerking betekent dat er gewerkt wordt vanuit gelijkwaardigheid.” In de publicatie *Tools for Systemic Change – Case studies and lessons learned* (zie kader hiernaast) heeft Woord en Daad belangrijke inzichten en lessen uit zes casestudies in Afrika en Azië gebundeld.

Beleidsplan 2026-2031

In 2025 is er gewerkt aan het ontwikkelen van het meerjarenbeleidsplan voor de periode 2026-2031. Blok: “In 2024 hebben we een externe trendanalyse en een interne reflectie gedaan. De opbrengst daarvan hebben we in november 2024 ingebracht op onze vijfjaarlijkse beleidsconferentie met onze zuidelijke partnerorganisaties. Op deze conferentie hebben we met hen gesproken over nieuwe beleidsthema's en over andere bouwstenen voor het nieuwe beleid. Met al die informatie zijn we in 2025 aan de slag gegaan om te komen tot het nieuwe beleidsplan. Veel mensen hebben hier inbreng in gehad: onze collega's en de raad van toezicht, zuidelijke partners, organisa-

Inzichten over systemische aanpak

Meer weten over onze systemische aanpak?

Download de publicatie hier →

ties waar we in Nederland mee samenwerken, diverse externe deskundigen, maar ook onze adviesgroepen particulieren en bedrijven.” Eind 2025 is het beleidsplan *Gemeenschappen verbinden* gepresenteerd (zie pagina 35).

Kritische spiegel

“We kregen een kritische spiegel voorgehouden in het onderzoek van masterstudent Henok Aregay, vertelt Blok. “Hij deed in Oeganda onderzoek naar de mate waarin mensen in de gemeenschappen waar we werken echt betrokken worden bij het bepalen wat er moet gebeuren. Hij constateerde dat we wel praten over hun betrokkenheid en er vorm aan geven, maar dat dit beter kan.” Blok ziet hier een belangrijke taak liggen voor Woord en Daad en haar partnerorganisaties. “In 2025 hebben we al breed ingezet op het uitvoeren van tevredenheidsonderzoeken. Voor de nieuwe beleidsperiode hebben we het luisteren naar en ruimte geven aan lokale stemmen als centraal beleidsthema geformuleerd. We willen beter borgen dat lokale gemeenschappen vanaf het begin aan tafel zitten en hun stem kunnen laten horen.”

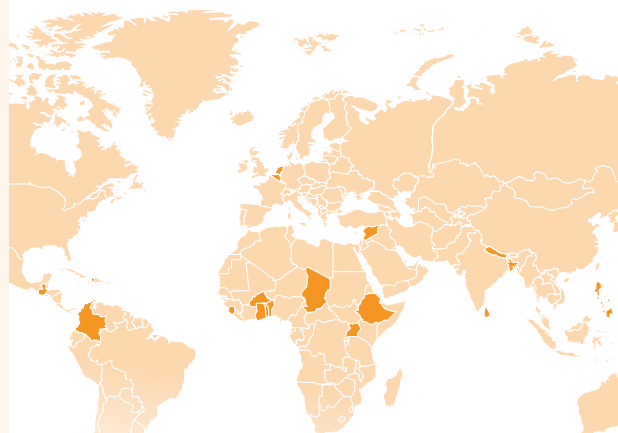
Infographic beleidsplan 2026-2031:

Gemeenschappen verbinden *Diepe wortels, nieuwe scheuten*

Hoe Woord en Daad
beleidsthema's,
thematische expertise
en regio's verbindt voor
grotere impact

Co-creatie: impact op mensen, systemen en beleid

Waar we starten

- West- en Centraal-Afrika
- Oost-Afrika
- Azië
- Latijns Amerika en het Caribisch gebied
- Nederland en Brussel

Wat we bijdragen

Wat ons drijft

Onze missie is geworteld in een Bijbelse
visie op gerechtigheid, barmhartigheid
en verantwoordelijkheid

Hoe we handelen

Verbinder

Aanjager

Kennisdeler

Beïnvloeder

Wat we integreren

Ruimte geven
aan lokale
stemmen

Bevorderen
van een waardig
bestaan

Versterken van
verantwoorde
digitalisering

Beleidsplan 2026-2031 | Gemeenschappen verbinden

Van diepe wortels naar nieuwe scheuten

1. Wat ons drijft

Ook in de nieuwe beleidsperiode is het onze missie om in een gebroken wereld, getekend door armoede en onrecht, te streven naar tekenen van Gods komend Koninkrijk. Dit doen wij vanuit een Bijbelse visie op barmhartigheid en gerechtigheid. In de gebrokenheid kiezen wij voor hoopvolle betrokkenheid.

2. Waar we starten

Woord en Daad werkt in 21 landen. We hebben de landen samengebracht in 5 regio's, waarbij we Nederland en Brussel ook nadrukkelijk als regio beschouwen. Per regio werken we vanuit een overkoepelende regiostrategie. Binnen de regio's laten we projecten op elkaar aansluiten door ze samen te voegen in themaplannen.

3. Hoe we handelen

Vanuit de lokaal geïdentificeerde behoefte - en met inzet van onze expertises - werken we samen met onze partnerorganisaties en andere belanghebbenden aan duurzame impact. In overleg met onze partnerorganisaties hebben we voor onszelf vier rollen geformuleerd:

- Als **verbinder** bouwen we aan waarden-gedreven, langdurige partnerschappen tussen Noord en Zuid die lokaal gedragen verandering, wederzijds begrip en wereldburgerschap bevorderen.
- Als **aanjager** brengen we mensen, ideeën en middelen samen in innovatieve samenwerkingsmodellen die afhankelijkheid verminderen en duurzame, lokaal gedragen verandering versterken.
- Als **kennisdeler** faciliteren we de ontwikkeling, uitwisseling en toepassing van plaatselijke kennis voor betere besluiten, om samen te leren en om organisaties te versterken ten dienste van duurzame, lokaal gedragen verandering.

- Als **beïnvloeder** versterken we de stem van lokale gemeenschappen om publieke en politieke discussies in Noord en Zuid te beïnvloeden, het maatschappelijk middenveld te versterken en wereldburgerschap te bevorderen.

4. Wat we bijdragen

We reageren op lokale, per regio geïdentificeerde behoeften met op maat gemaakte thematische plannen. Praktische, toepasbare kennis wordt ingebracht via flexibele expertiseteams. Binnen Woord en Daad hebben we de volgende teams: WASH (water, sanitatie en hygiëne), kindsponsorings, kwaliteitsverbetering onderwijs, bestrijden kinderuitbuiting, werkgelegenheid, agrarische ontwikkeling, klimaatweerbaarheid, draagvlak en lobby voor internationale samenwerking. Deze expertiseteams werken samen aan initiatieven, bundelen inzichten, stellen de juiste vragen en vertalen kennis naar concrete actie.

5. Wat we integreren

We hebben voor de nieuwe beleidsperiode drie richtinggevendende beleidsthema's geformuleerd.

Ruimte voor lokale stemmen

Wanneer mensen invloed hebben op beslissingen die hun leven raken, ontstaat draagvlak en een voedingsbodem voor duurzame impact. Daarom willen we gelijkwaardig samenwerken met lokale gemeenschappen door goed naar hen te luisteren en zo de stemmen te versterken die onvoldoende gehoord worden. Onze politieke adviseurs laten deze stemmen doorklinken in hun lobbywerk in Den Haag en Brussel. Hier vertegenwoordigen we ook onze Nederlandse achterban.

Opbouwen waardig bestaan

Een waardig bestaan betekent meer dan een leefbaar inkomen: het gaat om veerkracht, keuzevrijheid en toekomstperspectief. Samen met partners ondersteunen we gemeenschappen die onder druk staan door klimaatverandering en gedwongen migratie. We werken aan zinvol werk, duurzame landbouw en eerlijke economische systemen. In Nederland stimuleren we burgers, bedrijven en overheden om recht te doen aan mensen in het mondiale Zuiden.

Verantwoord digitaliseren

Woord en Daad ziet digitalisering als een middel voor duurzame ontwikkeling. Samen met partners ontwikkelen we praktische digitale oplossingen, van afstandsonderwijs tot toegang tot markten. We pleiten voor verantwoord datagebruik en sterke digitale vaardigheden. Ook in Nederland benutten we informatietechnologie om te verbinden. We zijn alert op negatieve gevolgen van digitalisering.

Lees het beleidsplan →

Data-geïnfomeerd werken

In 2025 is het data-geïnfomeerd werken versterkt. Blok: "We hebben voor onze programma's dashboards ontwikkeld waarin de meest actuele financiële cijfers en gegevens over het resultaat van onze programma's zijn verwerkt. Zo kunnen we de voortgang van ons werk goed monitoren en zo nodig bijsturen."

Verantwoord omgaan met AI

In 2025 zette Woord en Daad een belangrijke vervolgstap in het verkennen van kunstmatige intelligentie (AI). Een aantal collega's onderzocht hoe AI op een verantwoorde manier ingezet kan worden om het werk efficiënter en effectiever te maken. Op basis van deze inzichten is een leermodule voor collega's ontwikkeld met praktische trainingen, inspirerende toepassingen en ethische uitgangspunten. Ook zijn AI-programma's getest voor rapportages, agendavoering en documentanalyse. Een hoogtepunt was de training van partnerorganisaties in Benin en Oeganda, waar AI direct werd ingezet voor betere rapportages en programma-inzichten.

Leerstoelen

Woord en Daad ondersteunt twee universitaire leerstoelen. Blok: "Prof. dr. Jan van der Stoep heeft onderzoek gedaan op

Draagvlak

"Maak nog meer werk van draagvlak voor internationale samenwerking en beleidsbeïnvloeding in Nederland en Brussel!" Daartoe riepen onze partners ons op tijdens de beleidsconferentie in aanloop naar het schrijven van het nieuwe beleidsplan. We geven daaraan gehoor langs drie sporen: beleidsbeïnvloeding in Den Haag en Brussel, aandacht voor duurzame productie en consumptie, ontwikkelen van wereldburgerschap vanuit christelijke noties als scheppingszorg en rentmeesterschap.

Wat anderen zeggen over Woord en Daad

Ahmed Koima, duurzaamheidsmanager Akuna Cocoa (Sierra Leone)

"Het werken met consortium-partners in de cashewsector heeft in Sierra Leone een grote impact gehad op het opbouwen van sterke partnerschappen, het stimuleren van duurzame groei en het ondersteunen van cashew-producenten in kwetsbare gemeenschappen."

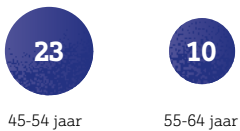
het gebied van landbouw, voedsel en rentmeesterschap. Hierover heeft hij - met medewerking van twee collega's van Woord en Daad - een wetenschappelijk artikel gepubliceerd. We hebben dit onderzoek gebruikt om onze eigen visie op rentmeesterschap in relatie tot klimaatverandering onder woorden te brengen." Vanuit brancheorganisatie Prisma is Woord en Daad ook betrokken bij het onderzoek van prof. dr. David Onnekink binnen de leerstoel Christelijk Ecologisch Denken.

4. Organisatie en bestuur: geroepen om recht te doen

Personeelsopbouw

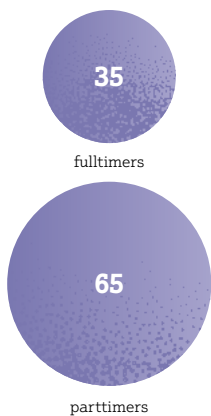
Personeelsopbouw per 31-12-2025

Man-vrouwverdeling

50 man 50 vrouw

Verdeling fulltime/
parttime

7

Betrokkenen vanuit
flexibele schil

Daarnaast zijn bij Stichting
Woord en Daad Winkels
2 mannen en 2 vrouwen in dienst.

4.1 Organisatie

4.1.1 Projectmatig werken

Ons organisatie-model stelt ons in staat om op onderdelen wijzigingen door te voeren die de effectiviteit van ons werk vergroten, zonder dat daarmee de hele structuur aangepast dient te worden. Met het oog op de nieuwe beleidsperiode werd in 2025 besloten tot een aantal aanpassingen, waarbij de basis en uitgangspunten van het organisatie-model ongewijzigd zijn gebleven.

Net als in voorgaande jaren werd, voorafgaand aan de opstelling van het jaarplan voor 2026, een analyse naar de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen (SWOT-analyse) opgesteld, evenals een confrontatiematrix waaruit speerpunten voor het nieuwe jaar werden geformuleerd. De speerpunten geven dwarsdoorsnijdende prioriteiten mee om doelstellingen voor het komende jaar op te stellen.

4.1.2 Risicomanagement en interne beheersing

Bij Woord en Daad is risicomanagement een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks werk. We zien risico's als gebeurtenissen die het behalen van onze doelstellingen kunnen belemmeren. Daarom werken we continu aan het signaleren, beoordelen en beheersen van risico's, zowel binnen de organisatie als in onze projecten wereldwijd. Jaarlijks stellen we een overzicht op van de belangrijkste organisatierisico's. Per risico wordt de kans van optreden, de mogelijke impact en de prioriteit bepaald, en worden passende beheersmaatregelen vastgesteld. Deze risicotabel wordt ieder jaar geactualiseerd op basis van nieuwe ontwikkelingen.

← Bekijk de risicotabel hier

De effectiviteit van deze maatregelen wordt besproken tijdens het management review. Binnen projecten worden risico's in elke fase gemonitord en besproken in de maandelijkse voortgangsoverleggen tussen projectleiders en de bestuurder programma's. Bij nieuwe samenwerkingen vindt vooraf een due

diligence plaats om risico's in kaart te brengen. In 2025 zijn 11 van deze onderzoeken uitgevoerd. Daarnaast voeren wij periodiek partner assessments uit waarbij we inzoomen op de organisatorische capaciteit en het financieel management van onze partnerorganisaties. Ook worden bij de afronding van grote projecten vooraf evaluaties uitgevoerd om mogelijke risico's bij afsluiting zorgvuldig te beoordelen. In 2025 zijn twee exit reviews uitgevoerd, waaronder een uitgebreide beoordeling van het Benkadi-programma.

Procesbeheersing wordt getoetst door interne audits die gedurende het jaar plaatsvinden. Dit betreft zowel audits op het gebied van kwaliteitsmanagement als op het gebied van financiële processen. Beide zijn belangrijke input voor de externe toetsing voor het ISO kwaliteitscertificaat en het assurance rapport bij de jaarrekening, maar leiden ook tot concrete verbeterstappen in processen.

In 2025 is bovendien het Interne Controle Beleid vastgesteld en zal in 2026 voor het eerst worden gewerkt met een organisatiebreed Interne Controle Plan. Hiermee worden jaarlijks de belangrijkste risicomaatregelen systematisch en integraal getoetst. De uitkomsten vormen de basis voor een in control statement, dat door de externe accountant wordt beoordeeld en wordt opgenomen in het jaarverslag. Zo versterken we de transparantie, betrouwbaarheid en verantwoording richting onze achterban en partnerorganisaties.

4.1.3 Medewerkers

Dagelijks dragen collega's en vrijwilligers bij aan het realiseren van de missie van Woord en Daad. In 2025 werd door veel collega's een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het nieuwe beleidsplan voor 2026-2031. Daarnaast werd de WD-Academy, waarbinnen we werken aan kennisopbouw en persoonlijke ontwikkeling van collega's, geüpdatet. Er is in 2025 volop gebruik gemaakt van het aanbod binnen deze Academy. Ook dachten we na over onze salarissystematiek, wat leidde tot een kaderdocument met uitgangspunten voor de systematiek

Onze betrokken achterban

die we hanteren. Naast de collega's in Nederland werken we ook met collega's in de projectlanden, afkomstig uit deze landen zelf. Omdat dit aantal collega's in de loop van de jaren gegroeid is, is voor deze groep zuidelijke collega's een HR-beleid geschreven wat eind 2025 is geïmplementeerd.

4.1.4 Integriteit

Juist vanuit onze christelijke kernwaarden zijn we van mening dat het cruciaal is dat ons werk op een integere manier gedaan wordt. In ons integriteitsbeleid beschrijven we welk handelen we van betrokkenen verwachten, op welke manier we misstanden proberen te voorkomen en wat we daarin verwachten van onze partnerorganisaties. Daarnaast vinden we het belangrijk dat voor betrokkenen helder is op welke manier zij melding kunnen maken van niet-integer handelen. Daarom is op onze Nederlandse én Engelstalige website terug te vinden hoe daarvan melding kan worden gemaakt. Op de website is ook ons integriteitsstatement terug te vinden, evenals de te volgen procedure voor het melden van niet-integer handelen.

Woord en Daad hecht er waarde aan dat iedereen zich voortdurend bewust is van zijn of haar integer handelen en dat van anderen. In 2025 werd hier op verschillende manieren vorm aan gegeven, o.a. door een zogenaamd 'moreel beraad' te houden over de vraag hoe om te gaan met het ontvangen van niet-westerse fondsen. Op basis van dit moreel beraad is besloten niet samen te werken met institutionele fondsen uit het Midden-Oosten, o.a. vanwege de discutabele reputatie, mogelijk tegengestelde belangen met werk van Woord en Daad én het gebrek aan transparantie naar herkomst van gelden uit deze fondsen.

Meldingen 2025

In 2025 ontvingen we zes meldingen van (vermoedens van) integriteitsschending. Alle meldingen hadden betrekking op het werk in één van de landen waar Woord en Daad actief is, niet zijnde Nederland. In drie gevallen betrof het een melding van een oud-medewerker van een partnerorganisatie die deze organisatie beschuldigde van niet-integer financieel gedrag. Na

onderzoek bleek er in één geval sprake van financiële onregelmatigheden, waarbij geen bewijs werd gevonden van persoonlijke verrijking. Deze onderzoeken leidden wel tot gesprekken met partnerorganisaties over o.a. de organisatiecultuur en het in de toekomst voorkomen van (financiële) onregelmatigheden. Daarnaast meldde een oud-medewerker van een partnerorganisatie zich in verband met vermeend onterecht ontslag. Deze melding was aanleiding om de verantwoordelijkheden van Woord en Daad en haar partnerorganisaties scherper te formuleren, omdat ook van partnerorganisaties verwacht wordt dat zij over een goed werkend integriteits- en meldingssysteem beschikken. Bij twee andere meldingen werd na onderzoek geconcludeerd dat er inderdaad sprake was van (financieel of persoonlijk) grensoverschrijdend gedrag. In beide gevallen heeft dit geleid tot ontslag van betrokken medewerkers van de partnerorganisatie en was het aanleiding om alle personeelsleden te trainen op bewustwording van integer handelen.

Deze meldingen benadrukken het belang van goede procedures op het gebied van integriteit bij onze partners. In 2026 zal daarom opnieuw aandacht worden gegeven aan het belang hiervan, door middel van (online) sessies waarbij we partnerorganisaties per regio bij elkaar brengen om ervaringen uit te wisselen en het belang van bewustwording te vergroten.

4.1.5 Ondernemingsraad

In 2025 heeft de Ondernemingsraad (OR) op diverse onderwerpen meegedacht en advies uitgebracht. Een belangrijk thema dit jaar was het meelesen en reageren op documenten voor de nieuwe beleidsperiode 2026-2031. Daarnaast heeft de OR advies gegeven over het nieuwe beleid en de nieuwe organisatiestructuur van Woord en Daad Winkels.

Omdat het onderwerp tijdsdruk regelmatig terugkeerde, sprak de OR met de raad van bestuur en HRM over onze omgang met tijd. De sessie leverde belangrijke aandachtspunten op, die door HRM worden meegenomen. Ook ging de OR in gesprek met de vertrouwenspersonen. We wisselden uit op

welke punten we extra alert moeten zijn, waaronder de zichtbaarheid van zowel de vertrouwenspersonen als de OR. Voor het eerst gaf de OR na een kwartaaloverleg zelf een terugkoppeling tijdens de weekopening. Hiermee willen we collega's beter informeren en de zichtbaarheid van de OR vergroten. Eveneens bespraken we verschillende HRM-gerelateerde onderwerpen, waaronder de uitkomsten en vervolgstappen van het MTO en de wijzigingen in de pensioenregeling en de communicatie hierover richting medewerkers.

De OR bleef nauw betrokken bij de organisatie via kwartaalafstemmingen met de raad van bestuur, aansluitend op de eigen OR-overleggen. Tijdens deze overleggen kwamen onder andere de volgende onderwerpen voorbij: het eerste jaar met een tweehoofdig bestuur; de jaarplannen en begroting; de rol van de OR ten opzichte van zuidelijke staf; een voorstel voor een zomersluiting van het kantoor; kantoorbezetting; gesprekken met de IT-leverancier en de nieuwe uurtarieven en budgetten.

4.2 Beleid en bestuur

4.2.1 Bestuur en toezicht

In lijn met de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen kent Woord en Daad een scheiding tussen toezicht en bestuur. Bij de benoeming van de leden van de raad van toezicht en de raad van bestuur wordt gekeken naar hun verbondenheid met de achterban. Leden van de raad van toezicht en de raad van bestuur weten zich nauw verbonden met de achterban en onderschrijven vanuit die verbondenheid de grondslag en het doel van Woord en Daad.

4.2.1.1 Raad van toezicht

De raad van toezicht keurt het door de raad van bestuur voorgestelde beleid goed en ziet toe op de invulling van de missie en visie van Woord en Daad. Daarnaast beoordeelt zij het functioneren van de raad van bestuur. Per 31 december 2025 was de samenstelling zoals in bijlage 1 is beschreven. Nevenfuncties van raad van toezicht-leden zijn te vinden in

bijlage 2. De raad van toezicht vergaderde in 2025 zes keer in aanwezigheid van de raad van bestuur. Naast de reguliere vergaderingen werd in 2025 ook een trendsessie belegd met de raad van toezicht waarbij drie sprekers, prof. dr. L. Meijs, prof. dr. A.P. de Man en D. van Steensel, een trendsessie hebben gedaan op ontwikkelingen in organisatiemodellen en de nieuwe manier van werken voor Woord en Daad vanaf 2026.

De raad van toezicht bezocht verschillende adviesbijeenkomsten waarin zij werd voorzien van informatie en advies over specifieke beleidsterreinen. De raad van toezicht participeert ook in de intervisiegroep van de koepelorganisatie Prisma. Daarnaast is ze lid van Stichting Intern Toezicht Goede Doelen (ITGD), het centrum van en voor interne toezichthouders in de goededoelensector. Door de bijeenkomsten van ITGD blijft de raad van toezicht op de hoogte van de ontwikkelingen op gebied van toezichthouden bij goede doelen. In december heeft de raad een interne evaluatie o.l.v. een externe consultant van Ebbinge gedaan om haar functioneren verder te professionaliseren. De uitkomsten worden gebruikt om de kwaliteit van het toezicht en de samenwerking te verbeteren. Ook is besloten te werken aan een visiestuk over de toezichthoudende rol binnen Woord en Daad. Daarnaast hebben leden van de raad van toezicht werkbezoeken afgelegd om direct in contact te komen met partnerorganisaties en doelgroepen. Dit bood een waardevolle gelegenheid om inzichten te verkrijgen uit de praktijk.

In 2025 was de raad van toezicht betrokken bij:

- **Accountantsverslag voor jaarverslag en jaarrekening**

De raad van toezicht laat de raad van bestuur en de organisatie extern en onafhankelijk controleren door een accountant, die een goedkeurende controleverklaring gaf.

- **Navigation board en financiële rapportage**

De voortgang van de wijze waarop Woord en Daad navigeert werd elk kwartaal besproken alsook de financiële kwartaalcoersrapportages.

- **Beoordeling raad van bestuur**

In de decembervergadering beoordeelde de raad van toezicht het functioneren van de raad van bestuur als positief. De evaluaties van diverse interne en externe betrokkenen (waaronder samenwerkingspartners, de OR en de adviesgroepen particulieren en bedrijven) zijn hierin meegenomen.

- **Financiële audits**

De financiële auditcommissie adviseert de raad van toezicht over financiële zaken met name rond de jaarbegroting en jaarrekening. Deze commissie vergaderde in 2025 twee keer. Daarnaast werd een aantal extra vergaderingen ingelast rond een ICT-traject.

- **Jaarplan en begroting 2026**

In het najaar is gewerkt aan een jaarplan en begroting 2026. Deze zijn in december goedgekeurd.

- **Beleidsplan 2026-2031**

De raad van toezicht heeft goedkeuring gegeven aan het nieuwe beleidsplan voor de periode van 2026-2031.

- **Vacature raad van toezicht**

In december zijn er gesprekken gevoerd met kandidaten in verband met het aftreden van twee leden van de raad van toezicht. In 2026 zullen twee nieuwe leden worden benoemd.

4.2.1.2 Raad van bestuur

Statutair heeft de raad van bestuur beleidsmatig de verantwoordelijkheid voor de organisatie. In 2025 bestond de raad van bestuur van Woord en Daad uit R.F. (Rina) Molenaar MSc (voorzitter raad van bestuur) en J.J. (Jacob Jan) Vreugdenhil MSc (bestuurder programma's). De nevenfuncties van beide bestuurders worden vermeld in bijlage 2.

Woord en Daad werkt projectmatig; er is geen managementteam en projecten worden aangestuurd door projectleiders die direct rapporteren aan de raad van bestuur. Ieder kwartaal vindt er een zogenaamd navigatieoverleg plaats waarin gereflecteerd wordt op de voortgang richting de strategische doelen voor de beleidsperiode 2021-2025 en de daarvan afgeleide jaardoelen. Daarbij wordt besproken in hoeverre we in staat zijn geweest

Communicatie met onze achterban

de afgesproken koers vast te houden en of er op onderdelen wijzigingen van de koers nodig zijn. Daarnaast vindt periodiek een strategisch overleg plaats waarin de bestuurders thema's met een strategisch karakter bespreken met collega's uit verschillende disciplines. Afhankelijk van de agenda schuiven belanghebbende collega's aan.

Teams die het werk in de projecten faciliteren en ondersteunen (zoals HRM, ICT, etc.) werken zelfsturend en rapporteren direct aan de voorzitter van de raad van bestuur met kwartaalrapportages en een driewekelijks overleg. In de uitvoering hebben de bestuurders verantwoordelijkheden en bevoegdheden gedelegeerd aan programma- en projectleiders en zelfsturende teams. De raad van bestuur heeft een keer per week een bestuurlijk overleg waar de gedeelde bestuurlijke taken geagendeerd worden en portfolio uitwisseling plaatsvindt. De procedures hiervoor zijn vastgelegd in het Handboek Organisatie. Over naleving van de procedures wordt aan de raad van bestuur gerapporteerd door de interne auditor.

Bezoldiging directie

De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was op 16 januari 2026.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Woord en Daad de *Regeling beloning directie van goededoelenorganisaties*. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Woord en Daad vond plaats door de raad van toezicht. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 535 punten. Bij een tweehoofdige directie vindt bepaling van de functiezwaarte plaats door de BSD-score te vermenigvuldigen met een door de beloningsregeling vastgesteld percentage van 87% (voorzitter raad van bestuur) en 80% (bestuurder programma's). Dat leidt tot een BSD-score van 465 punten (voorzitter raad van bestuur) en 428 punten (bestuurder

programma's). Daarom gelden voor 2025 de volgende maximale jaarinkomens: € 163.473 (voorzitter raad van bestuur) en € 144.154 (bestuurder programma's).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomens van de directie bedroegen voor R.F. Molenaar (1 FTE/12 mnd.): € 130.284 en voor J.J. Vreugdenhil (1 FTE/12 mnd.): € 108.477. Deze beloningen bleven binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven voor R.F. Molenaar (met een bedrag van € 164.185) en voor J.J. Vreugdenhil (met een bedrag van € 138.598) binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van respectievelijk € 212.515 en € 187.400 per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

4.2.2 Kwaliteitsmanagement

- Woord en Daad heeft haar kwaliteitsmanagementsysteem ingericht volgens de principes van ISO 9001 en de Partosnorm 9001 (sectorspecifieke ISO-norm). In mei 2025 heeft een opvolgingsaudit plaatsgevonden, met een positieve uitkomst.
- Door twee interne auditors zijn vijf audits op verschillende interne processen uitgevoerd om de werking van het kwaliteitsmanagementsysteem te controleren en waar mogelijk te verbeteren. Er waren geen afwijkingen. Verbeterpunten zijn gerapporteerd en opgevolgd.
- Het Handboek Organisatie (inclusief alle processchema's, procedures, handleidingen en overige documenten) is in samenwerking met de verantwoordelijke collega's up-to-date gehouden.
- Woord en Daad heeft over uiteenlopende thema's klanttevredenheidsonderzoeken uitgezet onder haar achterban.

Online | Social Media

236.662

Unieke bezoekers website

430.843

Bezoeken aan de Woord en Daad website

18.465

Volgers op social media (4 kanalen)

Oplages gedrukte uitingen

52.400

Werelddelen, voor donateurs en andere betrokkenen, 4x verschenen

4.800

Daadkracht, voor ondernemers, 3x verschenen

10.900

Grenzeloos, voor jongeren, 2x verschenen

56.200

Verreijkker, voor kinderen, 1x verschenen

51.000

Dankdagkalender, voor gezinnen, 1x verschenen, waarvan 6.300 exemplaren zijn verstuurd door Woord en Daad. De overige exemplaren zijn door andere organisaties verspreid.

2.750

Intercom, voor vrijwilligers, 2x verschenen

- De klachten, signalen en complimenten zijn geregistreerd en beantwoord volgens onze 'procedure voor klachten, signalen en complimenten'.
- In mei 2025 zijn de leveranciersbeoordelingen uitgevoerd.
- In juli 2025 is met het strategisch team de jaarlijkse management review uitgevoerd. De conclusie was dat het kwaliteitsmanagementsysteem adequaat functioneert. Er zijn actiepunten vastgelegd.
- In 2025 zijn er drie (kleine) datalekken geregistreerd en naar tevredenheid afgehandeld.

4.2.3 Gedragscodes en certificering

Woord en Daad onderschrijft de volgende codes en volgt de volgende richtlijnen:

- Code of Conduct van het Internationale Rode Kruis, een internationale gedragscode voor hulporganisaties.
- Sphere Standards bij noodhulp en wederopbouw.
- Gedragscode van Goede Doelen Nederland.
- COSO: dit systeem is vooral gericht op een kritische beheersing van de fondsenwervings- en fondsenbestedingsprocessen en een betrouwbare verslaglegging in de jaarrekening. Dit wordt bereikt door een adequate administratieve organisatie en de daarin beschreven interne beheersmaatregelen.

Woord en Daad heeft de volgende certificeringen:

- CBF-Erkenning: de erkenningsregeling stelt eisen aan bestuur, beleid, fondsenwerving, voorlichting en communicatie, besteding van middelen en verslaggeving. Woord en Daad is via de nieuwe Erkenningsregeling die in 2016 inging, erkend als goed doel dat voldoet aan de CBF-vereisten.
- ISO: dit keurmerk gebruikt Woord en Daad voor een kritische beheersing, aanpassing en optimalisering van de processen. Ook is Woord en Daad Partos-9001 gecertificeerd (sectorspecifieke norm op basis van de ISO norm 9001).

4.2.4 MVO-beleid

Voor Woord en Daad is maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) een gegeven: het zit in ons DNA om bij besluitvor-

ming de belangen van diverse stakeholders te wegen. Vanuit haar missie is Woord en Daad geroepen om recht te doen aan mensen in kwetsbare posities, aan de samenleving en aan de schepping. Een paar voorbeelden van onze inzet op duurzaamheid in 2025:

- Onze totale CO²-uitstoot, die voor 2025 472 ton bedroeg, compenseren we ook dit jaar via Away4Africa.
- Ons kantoorpand is bijna volledig 'Paris proof'. Dit betekent dat ons pand netto slechts een beperkte CO²-uitstoot veroorzaakt.
- We hebben gekozen voor het zoveel mogelijk repareren van meubilair in plaats van snelle vervanging.

Er is in 2025 nieuw MVO-beleid ontwikkeld, waarbij het IMVO- en het MVO-beleid geïntegreerd zijn. In dit beleid staat wat we willen bereiken op ecologisch, sociaal en governance-gebied (ESG). Vanaf 2026 voeren we dit beleid uit en publiceren we vrijwillig een duurzaamheidsverslag, naast het jaarverslag. Het duurzaamheidsverslag geeft meer inzicht in hoe we onze duurzame doelen halen en daarin groeien. In ons MVO-beleid volgen we de ISO 26000-richtlijn en rapporteren we via de GRI-tabel (Global Reporting Initiative), een algemeen aanvaarde verslaggevingsrichtlijn voor de duurzaamheidsprestaties van een organisatie. Deze tabel is te bekijken via onderstaande QR-code. De MVO-verklaring van de accountant is te vinden op pagina 81.

← Bekijk de GRI-tabel hier

4.2.5 ICT

In 2025 is er gekeken naar een toekomst gerichte ICT infrastructuur. De ICT-systemen zijn altijd gericht op het optimaal ondersteunen van het werk op een effectieve manier, maar om te innoveren is goede en flexibele ICT infrastructuur van belang. Op een aantal onderdelen zijn er stappen gezet:

ICT strategie 2026-2031

In 2025 is het applicatielandschap opnieuw in kaart gebracht en er zijn beleidskeuzes voorbereid voor de nieuwe beleidsperiode.

Daarbij is extra kritisch gekeken naar de afhankelijkheid van leveranciers en de vraag wanneer standaardsoftware te kiezen en wanneer maatwerk nodig is. Dit geeft richting aan de ICT-keuzes voor de komende jaren.

AI en automatisering

Vanuit de breedte van de organisatie is een AI-werkgroep samengesteld. Deze werkgroep heeft geadviseerd op de manier waarop Woord en Daad op een verantwoorde manier gebruik kan maken van nieuwe AI-toepassingen, zoals het herkennen van fouten of fraude en het automatiseren van de factuurverwerking. De aanbevelingen van de werkgroep krijgen een vaste plaats in de strategie voor de komende jaren. Met de inzet van AI willen we onze processen meer effectief maken, zonder onze eigenheid en authenticiteit op te geven.

ChildConnect

Er wordt al een aantal jaar gewerkt aan ChildConnect, een ICT-oplossing voor het delen van sponsorinformatie tussen Woord en Daad en de partnerorganisaties. Deze ontwikkeling heeft meer tijd gekost dan verwacht en met een tegenvallend resultaat. Er is daarom besloten de investering in de nieuwe software volledig af te boeken. De ervaringen met dit project hebben geleid tot een verkenning naar een alternatieve oplossing en aanscherping van eisen aan nieuwe ICT-projecten.

Data-analyse

In 2025 is een nieuw datamodel voor rapportages ontwikkeld. Met dit datamodel zijn onze analyses over projecten en donaties sneller beschikbaar en kunnen we beter geïnformeerd tot besluitvorming komen.

Datasecurity en beveiliging

Woord en Daad hecht grote waarde aan de beveiliging van haar systemen en data. In 2025 is er voortdurende aandacht geweest voor veiligheid en de naleving van de privacyregels.

5. Financiële verantwoording: onverminderde steun

“Niet eerder in de geschiedenis van Woord en Daad zijn onze inkomsten zo hoog geweest. In 2025 hebben we bijna € 38 miljoen ontvangen om armoede en onrecht tegen te gaan”, vertelt financieel directeur Arnold van Willigen.

Het lag volgens Van Willigen niet in lijn van de verwachtingen dat de inkomsten zo hoog zouden uitkomen. “De overheid is terughoudender geworden qua financiering en het maatschappelijk draagvlak voor internationale samenwerking neemt af. Vanuit de overheid hebben we inderdaad minder subsidies gekregen, maar onze inkomsten uit eigen fondsenwerving zijn flink gestegen. Het laat weer zien hoe betrokken en trouw onze achterban is.” Die betrokkenheid van de achterban toont zich

In actie dichtbij **Speelgoedbeurs**

Woord en Daad-vrijwilligersgroep Putten organiseerde een grote speelgoedbeurs. Mensen konden hun tweedehands speelgoed inleveren en door de vrijwilligers van Woord en Daad laten verkopen. 50% van de opbrengst was voor de mensen zelf. 50% ging naar Woord en Daad. Voor beiden winst dus.

niet alleen in hun geefgedrag, merkt Van Willigen op. “Je ziet het ook in hun deelname aan een sportief evenement als Sport for Others, hun aanwezigheid op onze Werelddag, in het geven van tijd als vrijwilliger en noem maar op.”

Zuidelijk leiderschap

Wat Van Willigen ieder jaar opnieuw raakt, is de toewijding van de zuidelijke partners met wie Woord en Daad samenwerkt. De omstandigheden waarin ze hun werk moeten doen zijn er niet beter op geworden. Van Willigen: “In veel van de landen is de ruimte voor maatschappelijke organisaties afgenomen. Ook neemt de onveiligheid toe.” Volgens van Willigen zijn zuidelijke partnerorganisaties organisatorisch sterker en zelfstandiger geworden. “De kracht van Woord en Daad is altijd al haar samenwerking met partnerorganisaties geweest. In die samenwerking komt steeds meer gelijkwaardigheid. De komende jaren zet Woord en Daad onverminderd in op het versterken van het zuidelijk leiderschap.”

Shared Resource Centre

In Oeganda heeft Woord en Daad samen met partnerorganisatie TUNADO een Shared Resource Centre (SRC) opgezet in de vorm van een sociale onderneming. Van Willigen: “Ze biedt diverse diensten aan: van financieel management en business development tot beleidsbeïnvloeding. Naast organisaties die betrokken zijn bij het LEAD-programma kunnen ook andere organisaties er gebruik van maken. Het SRC versterkt het zuidelijke leiderschap en vergroot de efficiëntie. Bovendien is er minder inzet van personeel vanuit Nederland nodig.” In Benin is Woord en Daad ook bezig met het opzetten van een SRC. Eerder heeft Woord en Daad positieve ervaringen opgedaan met het werken met een SRC binnen het Benkadi-programma.

Groei eigen fondsenwerving

De inkomsten over 2025 bedroegen bijna € 38 miljoen. Dat is een stijging van 2% ten opzichte van 2024. Van Willigen: “We hebben weliswaar te maken gehad met een voorziene daling van inkomsten uit overheidssubsidies, maar deze daling hebben

we kunnen compenseren met een stevige groei vanuit eigen fondsenwerving. Particuliere gevers droegen 10% meer bij, bedrijven 22% en kerken en scholen 18%. Het aantal noodhulpacties is net als vorig jaar beperkt geweest." Vanuit de groep particulieren komt het grootste deel van de inkomsten binnen via het programma kindsponsoring. In 2025 was dat bijna € 10,5 miljoen. Dit laat volgens Van Willigen zien dat mensen bereid zijn een langdurige verplichting aan te gaan. Hij signaleert ook een opmerkelijke stijging van grote donaties door particulieren. Van Willigen: "Mensen schenken bewust tijdens hun leven al een deel van hun vermogen. Ze kiezen daarvoor dan vaak een specifieke bestemming. 'Geven bij leven', noemen we dat. Qua nalatenschappen bleven de inkomsten stabiel."

Bloeiend vrijwilligerswerk

Het vrijwilligerswerk bloeit binnen Woord en Daad. De 90 verkooppunten en 51 vrijwilligersgroepen, waarbinnen 309 vrijwilligers actief zijn, hebben in 2025 zo'n € 689.000 opgehaald. Dat is een stijging van 35% ten opzichte van vorig jaar. Van Willigen: "Er zit veel elan in onze vrijwilligersgroepen. Dat elan zien we ook in onze kringloopwinkels. De winkels brachten netto € 2,75 miljoen op dankzij de inzet van ruim 1.800 vrijwilligers over 31 kringloopwinkels. Het afgelopen jaar is een nieuwe winkel geopend in Dinteloord." Het belang van de kringloopwinkels kan volgens Van Willigen niet snel overschat worden. Naast hun belang voor de fondsenwerving leveren ze ook een bijdrage aan sociale cohesie - onder andere door de inzet van vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt - en aan een duurzamere wereld door het hergebruik van spullen.

Resultaatgerichtheid

Zowel vanuit grote ondernemingen als vanuit het midden- en kleinbedrijf groeit de belangstelling om zich te verbinden aan Woord en Daad. De inkomsten vanuit bedrijven stegen van € 4,8 miljoen in 2024 naar ruim € 5,5 miljoen in 2025. "We zien dat bedrijven bereid zijn te delen van wat ze verdienen", geeft Van Willigen aan. "Ze komen bij Woord en Daad onder andere

omdat ze een klik hebben met onze resultaatgerichtheid; we zijn mede opgericht door een ondernemer en ondernemingszin zit in onze organisatie." Ondernemers koppelen de verbinding met Woord en Daad nadrukkelijk aan hun MVO-beleid en aan het 'binden en boeien' van hun personeel, ziet Van Willigen. Een bijzondere activiteit voor ondernemers was het event 'Loslaten zonder gedoe' rondom bedrijfsoverdracht. "We hebben dit georganiseerd samen met de Bunt Groep en BVD advocaten. Voorlichting over ons werk konden we op een heel natuurlijke manier een plek geven. Zeker in een overdrachtsfase denken ondernemers sterk na over wat ze met hun (vrijgekomen) vermogen kunnen doen."

Vermogensfondsen en subsidies

Vermogensfondsen vormen een stabiele groep. Van Willigen: "In 2025 hebben we bijna € 2,3 miljoen via hen ontvangen. We zien hier nauwelijks nieuwe aanwas, maar bestaande contacten verdiepen zich. Het zijn langjarige partnerschappen. Sommige vermogensfondsen zijn naast hun financiële bijdrage ook betrokken op de inhoudelijke koers van de programma's." Subsidies vanuit overheden zijn in 2025 afgenomen: van circa € 8,5 miljoen in 2024 naar zo'n € 7,9 miljoen dit jaar. Van Willigen: "Er is minder budget beschikbaar en bij subsidieaanvragen zijn er veel organisaties die meedingen. We hebben een flink aantal kwalitatief hoogwaardige aanvragen ingediend, maar er zijn er slechts enkele van toegewezen." Van de totale inkomsten komt nu 20% uit overheids subsidies. Daarmee blijft het aandeel van overheids geld ruim binnen de door Woord en Daad gehanteerde bovengrens van 30%.

Koerswinst en algemene reserve

Er is een forse koerswinst gerealiseerd van € 760.000. Van Willigen: "Dit heeft te maken met inflatie in de landen waar Woord en Daad werkt. Dat is natuurlijk geen goed nieuws voor die landen. Deze koerswinst zetten we weer in voor ons werk." In 2025 is hard gewerkt aan het terugdringen van de negatieve algemene projectreserve. Via een herstelplan is het nagenoeg volledig ingelopen. Als gevolg van een onvoldoende functione-

rend ICT-systeem - en een noodzakelijke keuze voor een nieuwe leverancier - is een flinke afboeking gedaan op de bestaande software.

Dit jaar bedraagt onze overhead 7,72%. Van Willigen: "Het lukt ons om onze overheadkosten blijvend laag te houden. We blijven streven naar 7,5%."

EO metterdaad

"Deze plant gaat mijn gezin enorm helpen", vertelt Fernando over de abacaplant. Voor het abacaproject op de Filipijnen heeft EO Metterdaad in 2025 fondsen geworven.

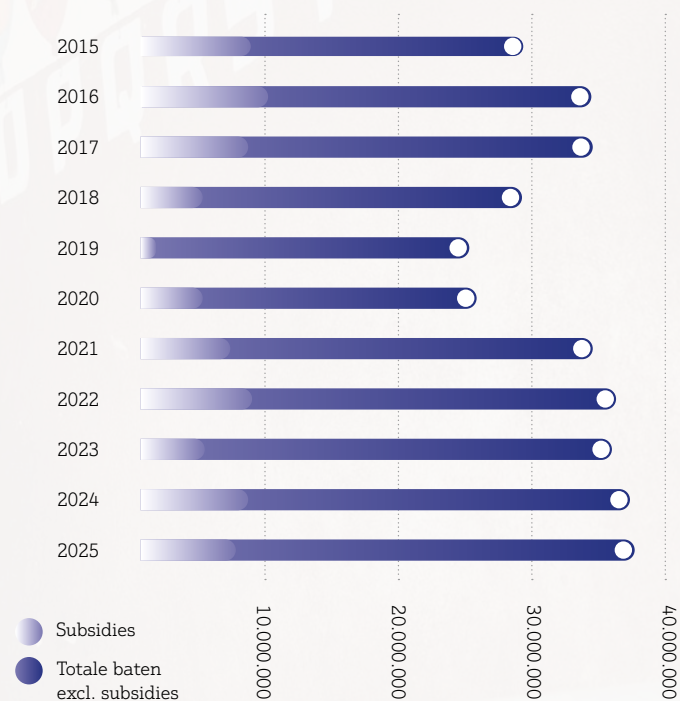
[Bekijk de uitzending →](#)

Geconsolideerde balans per 31 december (na resultaatbestemming)

Activa	2025 €	2024 €
VASTE ACTIVA	3.226.772	5.795.485
Immateriële vaste activa (1) <i>(Activering website/softwareontwikkeling in het kader van bedrijfsvoering en doelstelling)</i>	708.051	2.501.701
Materiële vaste activa (2) <i>(In het kader van bedrijfsvoering)</i>	582.037	496.335
Financiële vaste activa (3)	1.936.684	2.797.449
VLOTTENDE ACTIVA	10.604.593	10.472.430
Voorraden (4) <i>(Goederenvoorraad in het kader van de doelstelling)</i>	467.324	740.207
Vorderingen en overlopende activa (5)	4.872.181	5.547.690
Liquide middelen (6)	5.265.088	4.184.533
Totaal activa	13.831.365	16.267.915

Passiva	2025 €	2024 €
RESERVES EN FONDSEN	7.597.121	7.235.342
Reserves (7)	2.830.775	3.794.258
Stichtingskapitaal	272	272
Continuïteitsreserve	2.276.765	3.844.173
Koersreserve	500.000	500.000
Reserve Business development	-	350.000
Reserve deelnemingen	94.569	-
Algemene projectenreserve	40.395-	900.188-
Fondsen (8)	4.766.347	3.441.084
Voorzieningen (9)	-	-
Langlopende schulden (10)	186.752	655.316
Kortlopende schulden (11)	6.047.492	8.377.255
Totaal passiva	13.831.365	16.267.915

Verloop inkomsten over laatste 10 jaar

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2025

Baten	Lopend boekjaar €	Begroot boekjaar €	Voorafgaand boekjaar €
Baten van particulieren (12)			
-collecten	111.010	100.000	112.366
-sponsorprogramma	10.146.673	10.480.000	10.181.506
-nalatenschappen	1.517.169	1.400.000	1.564.414
-overige giften	5.078.197	3.915.000	3.483.606
Totaal Baten van particulieren	16.853.049	15.895.000	15.341.892
Baten van bedrijfsleven (13)	6.234.275	5.262.500	4.919.913
Baten van subsidies van overheden (14)	7.060.971	6.534.079	8.588.191
Baten van andere organisaties zonder winststreven (15)	4.776.481	5.906.528	5.303.812
Som van de geworven baten	34.924.776	33.598.107	34.153.808
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en of diensten (16)			
Baten uit leveranciersrol en bewustwording*	78.097	225.000	252.437
Baten uit brutowinst op verkopen artikelen	2.965.347	3.500.000	2.835.715
Som van de geworven baten uit tegenprestaties	3.043.444	3.725.000	3.088.152
Som van de baten	37.968.220	37.323.107	37.241.960

Lasten	Lopend boekjaar €	Begroot boekjaar €	Voorafgaand boekjaar €
BESTEED AAN DOELSTELLINGEN:			
Structurele programma's (17)	29.517.078	29.299.718	33.665.032
Educatie (EDU)	14.934.513	14.864.225	15.801.758
Beleidsbeïnvloeding Zuiden (Benkadi)	3.213.067	3.850.246	5.080.602
Werkgelegenheid & Training/Job Booster (JB)	1.876.648	2.013.926	2.450.469
Inclusieve Agribusiness (IA)	5.029.607	4.035.081	5.549.620
Duurzaam Water (DW)	2.692.405	3.119.115	2.014.371
Huizenbouwprogramma (LCH)	-	-	1.949
Weerbaarheid (RES)	438.692	774.973	763.592
Overig	475.091	331.160	826.659
Partnerrol in Nederland	857.055	310.992	1.176.011
Noodhulp (18)			
-verstrekke steun via organisaties/instanties ter plaatse	284.183	1.306.900	149.274
Lobby (19)	416.539	514.570	297.250

Lasten	Lopend boekjaar €	Begroot boekjaar €	Voorafgaand boekjaar €
BESTEED AAN DOELSTELLINGEN:			
Bewustwording (20)	970.142	1.132.157	966.216
Kennismanagement	397.982	485.276	331.826
PQA	203.954	197.068	190.552
Totaal besteed aan doelstellingen	31.789.878	32.935.689	35.600.149
Wervingskosten baten: ((21 en 22) en appendix 2)	2.120.903	2.279.322	2.027.337
Kosten eigen fondsenwerving	2.120.903	2.279.322	2.027.337
Kosten leveranciersrol (23)*	0	198.400	157.937
Kosten Beheer & Administratie - Winkels (16)	471.228	465.000	443.699
Kosten Beheer & Administratie (24)	774.441	915.077	863.051
Som van de lasten	35.156.451	36.793.488	39.092.173
Saldo voor financiële baten en lasten	2.811.769	529.619	1.850.213-
Saldo financiële baten en lasten (25)	971.953-	45.000-	271.618-
Saldo van resultaten van organisaties waarin wordt deelgenomen (26)	98.142-	-	33.826-
Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa (27)	1.372.521-	-	-
Saldo van baten en lasten	369.184	484.620	2.155.657-

* Zie voor een toelichting op de cijfers 2025 vergeleken met begroting 2025 en het jaar 2024 noot (16).

← Scan de QR-code voor een toelichting op het verschil tussen begroot en gerealiseerd resultaat.

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2025

	Lopend boekjaar €	Begroot boekjaar €	Voorafgaand boekjaar €
BESTEMMING SALDO BATEN EN LASTEN			
Toevoeging/onttrekking aan:			
-Continuïteitsreserve	1.567.408-	250.000	350.428
-Algemene projectenreserve	866.759	69.620	767.021-
- Overige bestemmingsreserves	255.431-		
-Fondsen	1.325.264	165.000	1.739.062-
	369.184	484.620	2.155.657-

Geconsolideerd Kasstroomoverzicht over 2025

Kasstroom uit operationele activiteiten (A)	2025	2024
SALDO VAN BATEN EN LASTEN:	369.184	2.155.657-
Aanpassingen betreffende:		
- Afschrijvingen immateriële vaste activa (1)	217.026	566.238
- Afschrijvingen materiële vaste activa (2)	223.631	167.670
- Mutatie voorziening op verstrekte leningen (3)	974.229	314.646
- Resultaat deelnemingen (3)	98.142	33.826
- Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa (1)	2.036.141	-
Aanpassing veranderingen werkkapitaal:	1.790.020-	2.272.148
- Mutaties in voorraden (4)	272.883	293.360-
- Langlopende vorderingen op subsidieverstrekkers (3)	20.079-	185.186
- Mutaties in vorderingen (5)	675.509	933.067
- Langlopende projectverplichtingen (10)	388.564-	524.391-
- Mutaties in projectverplichtingen kortlopend (11)	1.691.774-	3.065.665-
- Mutaties in vooruit ontvangen sponsorgelden (11)	20.491-	22.028
- Mutaties in overige schulden en nog te betalen kosten (11)	617.504-	234.627-
Kasstroom uit operationele activiteiten (A)	2.128.333	1.198.871
- Investeringsboekjaar (1)	768.850-	971.727-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (B)	768.850-	971.727-
- Verstrekking leningen aan partnerorganisaties e.d. (3)	363.000-	65.908-
- Ontvangen aflossing op verstrekte leningen (3)	427.699	148.811
- Verstrekking leningen aan / inbreng agio in deelnemingen (3)	262.861-	217.167-
- Verstrekking / Aflossing langlopende schulden (10)	80.000-	15.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten (C)	278.162-	112.110-
Mutatie liquide middelen (A + B + C)	1.080.555	115.043
Liquide middelen per 1 januari	4.184.533	4.069.490
Liquide middelen per 31 december	5.265.088	4.184.533
Mutatie liquide middelen	1.080.555	115.043

Toelichting

- Sinds 2013 wordt afgeschreven op de geactiveerde kosten voor softwareontwikkeling per eind 2012. Ultimo 2024 was deze investering geheel afgeschreven.
- De liquide middelen zijn fors gestegen, door o.a. gedeeltelijke aflossing van de de langlopende vordering op stichting PSI en afname in de voorraad postzegels.

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad, hierna te noemen Woord en Daad, opgericht op 5 juli 1973, is gevestigd in Gorinchem en verbindt mensen en organisaties in de strijd tegen armoede, doet hiervoor fondswerving, verkoopt artikelen en stelt expertise ter beschikking. Zij is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 41.118.168. Vrijwilligers vormen door het gehele land vrijwilligersgroepen ten behoeve van fondsenwerving. Eind 2025 zijn er 51 (2024: 52) vrijwilligersgroepen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

De in de consolidatie begrepen organisaties zijn:

- Stichting Woord en Daad Winkels te Gorinchem (100%);
- Job Booster Nederland B.V. te Gorinchem (100%);
- Foundation Word2Act te Washington (100%).

In 2016 is Stichting Woord en Daad Winkels opgericht, waarin kringloopwinkels worden geëxploiteerd en waarvan de inkomsten onder aftrek van gemaakte onkosten volledig worden uitgekeerd aan Woord en Daad. Leden van de raad van bestuur van Stichting Woord en Daad Winkels zijn tevens lid van de raad van bestuur van Woord en Daad, waardoor invloed van betekenis wordt uitgeoefend. De binnen de Stichting Woord en Daad Winkels gemaakte kosten zijn in de geconsolideerde jaarrekening verantwoord onder een aparte kostendrager.

In 2017 is Foundation Word2Act opgericht. De stichting heeft als doel om inkomsten te verwerven in Noord-Amerika en op deze manier bij te dragen aan de doelstelling van Woord en Daad. In

Foundation Word2Act heeft de raad van bestuur van Woord en Daad overheersende zeggenschap op de bestuursbenoemingen. In het kader van de bedrijfsmatige aanpak van het Job Booster programma is Job Booster Nederland B.V. opgericht in 2019, waarin Woord en Daad 100% aandeelhouder is en op grond waarvan overheersende zeggenschap aanwezig is. De jaarrekening bevat de geconsolideerde cijfers van bovengenoemde organisaties.

In appendix 1 (pagina 67) worden de enkelvoudige cijfers (samengevat) gepresenteerd.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht, voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Incluvest B.V. en Stichting Poverty Share Investment

Achtergestelde lening Stichting Poverty Share Investment 2012

In het boekjaar heeft Woord en Daad voor de uitvoering van een deel van haar agribusiness-programma samengewerkt met stichting Poverty Share Investment (PSI). Stichting PSI is een onafhankelijke stichting met een eigen bestuur (geen groepsmaatschappij), waarvan Woord en Daad twee van de vijf leden kan benoemen. Stichting PSI is de enige aandeelhouder van Incluvest B.V. Binnen deze entiteit vinden de activiteiten plaats met betrekking tot het financieren van bedrijfsontwikkeling in het Zuiden (impact investing). Daarnaast wordt capaciteitsopbouw verstrekt. Beiden zijn opgericht in 2012. In 2012 heeft Woord en Daad de door haar in het verleden opgebouwde leningenportefeuille overgedragen aan Stichting PSI, die deze heeft doorgezet via een storting op aandelen en een achtergestelde lening aan Incluvest B.V. De leningenportefeuille die in 2012 is overgedragen is door Stichting PSI is gefinancierd met een achtergestelde lening van Woord en Daad.

Achtergestelde lening Incluvest B.V.

In 2017 is een lening verstrekt aan Incluvest B.V. ter gedeeltelijke financiering van een door hen te financieren agribusiness-programma in de vorm van een achtergestelde lening.

De overeengekomen voorwaarden van de lening uit 2012 aan PSI en de verstrekte lening in 2017 aan Incluvest B.V., zijn niet marktconform. Hier is voor gekozen, gegeven de verbondenheid en de overeenkomende doelstellingen die nagestreefd worden. Zie verder de toelichting onder (3) Financiële vaste activa.

Evenals in de vorige jaren is in het boekjaar personeel van Woord en Daad gedetacheerd geweest bij Incluvest B.V. Het betreft medewerkers die zich bezig houden met fondsenwervende activiteiten en het programma Inclusive Agribusiness Development, die hun expertise op het gebied van bedrijfsontwikkeling inzetten bij Incluvest B.V. Daarnaast zijn werkzaamheden vanuit Finance & Control voor Incluvest Management services B.V., PSI en FFDF verricht. Deze opbrengsten zijn, na aftrek van de kosten, verantwoord onder opbrengsten leveranciersrol (zie ook toelichting (16)).

Deelneming Fair Factory Development I Coöperatief U.A.

Op 7 november 2018 is Fair Factory Development I Coöperatief U.A. (FFDF) opgericht, gezamenlijk met stichting PSI. Bepaald is dat Woord en Daad als lid van de coöperatie qua aandeel en zeggenschap een maximaal percentage van 19 aanhoudt, wat betekent dat deelneming gewaardeerd op kostprijs. In het verslagjaar heeft een waardevermindering plaatsgevonden. Uit de gerealiseerde resultaten afgelopen jaren enerzijds en de verwachte resultaatsontwikkeling in de toekomstige jaren, maakte een lagere waardering dan op kostprijs noodzakelijk. De lagere waardering is berekend door het aandeel van Woord en Daad in de cumulatieve beheerskosten 2018-2025 FFDF mee te nemen. Dit sluit aan op het uitgangspunt dat de totale waardevermeerdering van de deelnemingen van FFDF onvoldoende zal zijn ter dekking van de beheerskosten. De vergelijkende cijfers zijn hierop niet aangepast.

Deelneming Incluvest Management Services B.V.

Op 7 november 2018 is Incluvest Management Services B.V. opgericht, gezamenlijk met stichting PSI, waarvan beiden gelijke zeggenschap hebben. Omdat Woord en Daad geen overheer-

sende zeggenschap hierin heeft, is deze deelneming niet geconsolideerd.

Deelneming ParaPact U.A.

Op 19 oktober 2021 is de coöperatie ParaPact U.A. opgericht, gezamenlijk met Stichting ProjectConnect, waarin beiden gelijke zeggenschap hebben. Coöperatie ParaPact U.A. is 100% eigenaar van IntelligentConnectIT B.V., waarin het intellectueel eigendom van het datamodel en de IP van de software beheerd wordt en tegen vergoeding als licentie beschikbaar gesteld wordt aan derden. Daarnaast is Coöperatie ParaPact U.A. 100% eigenaar van SysCoPact B.V., via deze onderneming vindt de implementatie van software bij derden plaats. In het verslagjaar is het in 2022 toetreden coöperatielid uitgetreden en als expert partner betrokken. Omdat Woord en Daad geen overheersende zeggenschap heeft is deze deelneming niet geconsolideerd.

Per 20 maart 2026 heeft Woord en Daad haar lidmaatschap van ParaPact overgedragen. Zie voor verdere toelichting op deelnemingen hetgeen is opgenomen onder (3) Financiële vaste activa.

Deelneming Shared Resource Centre Uganda Ltd.

Op 28 mei 2025 is de deelneming Shared Resource Centre Uganda opgericht, gezamenlijk met core partner TUNADO, waarin beiden gelijke zeggenschap hebben. Omdat Woord en Daad geen overheersende zeggenschap hierin heeft en dit ook niet beoogd, is deze deelneming niet geconsolideerd.

Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de transactiekoers.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering

plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

In voorkomende gevallen zijn sommige beginsaldi geherclassificeerd ten opzichte van de eindstanden van de jaarrekening 2024.

Omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden in de betreffende valuta omgerekend tegen de geldende koers op transactiedatum. De activa en verplichtingen in vreemde valuta worden per balansdatum omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. (On)gerealiseerde koersverschillen met betrekking tot aangegane verplichtingen worden onttrokken/toegevoegd aan de koersreserve. Ultimo 2019 bleek de koersreserve op een voldoende niveau te zijn, waardoor verdere dotaties onwenselijk werden geacht. Koersverschillen van liquide middelen worden toegerekend aan het beleggingsresultaat.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Bij de eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen kostprijs zijnde de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Na de eerste verwerking dient het actief gewaardeerd te worden tegen de kostprijs (verkrijgings- of vervaardigingsprijs) verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Materiële vaste activa

Bij de eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de

kostprijs. De kostprijs van een materieel vast actief bestaan uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om het actief op zijn plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Na de eerste verwerking dient het actief gewaardeerd te worden tegen de kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa vinden lineair plaats op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde, op basis van verwachte economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatie-methode op basis van de nettovermogenswaarde. Daarbij worden deelnemingsresultaten verwerkt voor zover zij betrouwbaar zijn in te schatten. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De verstrekte leningen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen. De vorderingen met een verwachte betalingstermijn van meer dan een jaar, samenhangend met meerjarige inkomstencontacten op subsidies overheden, bedrijfsleven, andere fondsenwervende organisaties (vermogensfondsen), worden ter wille van het inzicht onder de financiële vaste activa gepresenteerd.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste Activa

Woord en Daad heeft beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Voor zover deze zijn toegepast, is dit bij het betreffende vaste actief toegelicht.

Vlottende Activa

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd bij eerste verwerking tegen de reële waarde en na eerste verwerking tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Passiva

Reserves

Reserves, voor zover zij niet wettelijk verplicht zijn, ontstaan op initiatief van de raad van bestuur, zij worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Fondsen

Fondsen ontstaan door ontvangen gelden van donateurs met een specifieke bestemming, waarvan nog geen besteding heeft plaatsgevonden. Zij worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden bij eerste verwerking tegen de reële waarde en na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Projectverplichtingen

Projectverplichtingen leiden tot het ontstaan van een schuld aan een consortiumpartner/partnerorganisatie, op het moment van het genomen besluit door Woord en Daad en gecommuniceerd met betrokkenen. Eventueel met deze schuld samenhangende vorderingen inzake de overeengekomen eigen bijdragen van deze partijen ten aanzien van deze toekenningen, worden in mindering gebracht op de projectverplichtingen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking tegen de reële waarde en na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en kosten eigen organisatie worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, waarbij matching wordt toegepast.

Er is gevolg gegeven aan de RJ uiting eind 2020 met betrekking tot onvoorwaardelijke subsidieverplichtingen, wat er toe leidde dat de gehele projectverplichting met betrekking tot sponsorprogramma's genomen wordt op moment van toezegging in plaats van deze te matchen met de inkomsten die deels in het volgende jaar binnenkomen.

Baten

Geworven baten

Alle baten worden verantwoord voor het ontvangen bedrag, zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering worden gebracht.

De inkomsten kindsporing worden verantwoord in de maand waarin de vordering op de donateur ontstaat, conform de overeenkomst met de donateur. Voor de giften die niet bestemd zijn voor kindsporing en waarvoor geen overeenkomst is afgesloten, is dat het moment waarop de giften ontvangen worden en betreffen dus baten van donateurs waar geen evenredige tegenprestatie tegenover staat.

Tevens worden baten gerealiseerd uit bedrijven en/of andere organisaties zonder winststreven die worden verwerkt in het jaar waarin het bedrag is ontvangen, dan wel door die derde is toegezegd en betrouwbaar is vast te stellen. Ingeval deze inkomstencontracten een meerjarig karakter hebben en betrekking hebben op de eigen bijdragen van inkomsten uit subsidiecontracten, worden deze inkomsten van meerdere jaren in het boekjaar verantwoord, voorzover bijbehorende bestedingen in het boekjaar zijn gedaan.

Baten uit subsidies van overheden worden als bate opgenomen voor zover en naar rato de bijbehorende bestedingen in het boekjaar worden gedaan, wordt voldaan aan de subsidievoorwaarden en redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen. In geval Woord en Daad subsidies van overheden als penvoerder ontvangt, worden subsidie-inkomsten verant-

woord binnen het boekjaar overeenkomstig de toekenningssystematiek, zoals nader uiteengezet bij de bestedingen. Nog niet alle verantwoorde subsidies zijn definitief vastgesteld door de subsidieverstrekker, wat vaak pas gebeurt bij de eindverantwoording. Er zouden dus in de toekomst nog verplichtingen kunnen voortvloeien uit deze eindafrekening. Op dit moment is er geen indicatie dat dit het geval zal zijn.

De inkomsten uit eigen bijdragen van consortiumpartners ten behoeve van inkomsten uit subsidiecontracten, worden in de inkomsten van Woord en Daad verantwoord in geval Woord en Daad penvoerder is en dus voor het geheel verantwoordelijk is.

Daarnaast worden inkomsten vanuit eigen bijdragen van begunstigden meegenomen, indien zij vereist zijn als verplichte eigen bijdrage bij de verstrekking van subsidies. Met ingang van 2019 worden deze inkomsten van begunstigden eveneens meegenomen indien de donor Woord en Daad mede verantwoordelijk houdt voor realisatie van deze eigen bijdragen en Woord en Daad, vergelijkbaar met subsidiecontracten, in deze projecten eveneens optreedt als penvoerder en dus voor het geheel verantwoordelijk is.

Woord en Daad houdt een vast percentage op de inkomsten in ter dekking van de overheadkosten (7,5% bij reguliere projecten, 6% bij noodhulp). Met ingang van 1 juli 2018 wordt tevens bij reguliere projecten een percentage ingehouden van 3,5% op de inkomsten ter dekking van de bewustwordingsactiviteiten in het Noorden. Eventuele verschillen met de werkelijke kosten (zoals in de jaarrekening verantwoord) worden ten gunste of laste van de algemene projectenreserve geboekt. Op projectbestedingen wordt via een staffel een standaard opslag gehanteerd van 2%-5% voor kennisontwikkeling en netwerken. Deze opslagen worden gedoteerd aan een reserve kennisontwikkeling/netwerken, hieruit worden de werkelijke bestedingen gedekt.

Baten uit nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen worden toegerekend aan het boekjaar, voorzover die bekend is, beneficiair aanvaard is in het boekjaar en de omvang van de nalatenschap voldoende betrouwbaar is vast te stellen. Tevens wordt de Handreiking vruchtgebruik nalatenschappen van Goede Doelen Nederland

toegepast, waarin nadere voorschriften ten aanzien van de waardering van erfenissen belast met vruchtgebruik zijn vermeld, zoals gepubliceerd begin 2018.

Lasten

Bestedingen aan doelstelling

De projectverplichtingen worden geheel ten laste gebracht van het jaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de partners is meegedeeld, ook als het een meerjarige toekenning betreft.

Niet tot uitkering gekomen verplichtingen

De bestedingen 2025 zijn verminderd met een bedrag € 1.719.196 (2024: € 1.295.477) wegens niet gedane bestedingen door partnerorganisaties in eerdere projectperiodes.

Bij grote bestemde projectfinancieringen, meestal geworven uit subsidies overheden, die contractueel zijn vastgelegd, worden inkomsten toegerekend voor zover de bestedingen op dat project zijn gerealiseerd. In geval er geen eigen bijdrage geworven hoeft te worden, dan wel de eigen bijdrage vereist door de subsidiegever aan Woord en Daad ultimo het verslagjaar reeds geheel is gerealiseerd, worden bestedingen in het boekjaar toegekend voor de gehele projectperiode en de bijbehorende inkomsten verantwoord. In geval er een eigen bijdrage geworven dient te worden, die nog niet geheel is gerealiseerd, worden de bestedingen toegekend tot de hoogte van het percentage van de gerealiseerde eigen bijdrage. Besluiten ten aanzien van projecten die na het boekjaar worden genomen leiden niet tot projectverplichtingen in desbetreffend boekjaar.

Projectverplichtingen die in het verslagjaar door de partner niet geheel zijn besteed, worden teruggevorderd. Deze teruggevorderde gelden komen in principe beschikbaar voor nieuwe toekenningen.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten en voor zover ze verschuldigd zijn aan medewerkers respectievelijk de belastingautoriteit.

De pensioenregeling is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Pensioenen

Woord en Daad is vrijwillig aangesloten bij het Pensioenfonds voor Zorg en Welzijn (PFZW). Medewerkers bouwen hierdoor pensioen op bij dit pensioenfonds.

Het pensioenpakket bestaat uit:

- Ouderdompensioen
- Arbeidsongeschiktheidspensioen
- Nabestaandenpensioen

Het PFZW hanteert een middelloonregeling. Dit betekent dat het pensioen gebaseerd is op het salaris dat de deelnemers gemiddeld verdienen.

Een derde van de premie wordt op het salaris van de medewerker ingehouden. De werkgever betaalt twee derde van de premie. Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op contractuele basis premies aan pensioenfonds betaald door Woord en Daad. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Gemengde kosten

Organisatiekosten die zowel betrekking hebben op fondsenwerving als op voorlichting en bewustwording worden naar verhouding verdeeld, en in de staat van baten en lasten toegelicht. Salariskosten worden toegerekend op basis van tijdsbesteding.

Financiële instrumenten

Liquiditeit- en beleggingsbeleid

De tijdelijk overtollige liquide middelen worden belegd bij betrouwbare banken, ter beheersing van het liquiditeitsrisico. Dat betekent in de praktijk spaartegoeden met rente, deposito's of bij een langere horizon in obligaties die aangehouden worden tot het einde van de looptijd. In 2025 zijn de overtollige liquide middelen grotendeels ondergebracht bij de Rabobank. De

organisatie geeft invulling aan de Handreiking Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland. Het beleid van de Rabobank sluit aan op de punten genoemd in deze Handreiking.

Valutarisico

De organisatie is wereldwijd werkzaam. Het valutarisico heeft vooral betrekking op het nakomen van toekomstige projectverplichtingen. Op basis van een risicoanalyse is bepaald dat valutarisico's niet worden afgedekt met valutatermijncontracten, gegeven de wereldwijde spreiding. Zie verder hetgeen is opgenomen onder Omrekening vreemde valuta.

Begroting 2025

In de jaarrekening zijn gegevens uit de begroting 2025 verwerkt. Deze is vastgesteld door de raad van toezicht d.d. 27 november 2024. Deze begroting is, evenals in eerdere jaren, opgesteld via de begrotingsystematiek, passend bij de veranderende context en werkwijze van Woord en Daad, waarbij de focus van lineair plannen naar navigeren is verschoven. Er wordt een onderscheid gemaakt in de reguliere begroting (met bijbehorende normeringen voor bijvoorbeeld overheadkosten in relatie tot inkomsten) en een business development begroting voor nieuwe subsidiekansen in het komende jaar. De reguliere begroting wordt gepubliceerd en betreft de reguliere inkomsten vanuit particulieren, bedrijven, kerken, vermogensfondsen en reeds bekende subsidies. In de business development begroting wordt gewerkt met een return on investment (ROI), waarbij de investering om een voorstel in te dienen wordt afgezet tegen de verwachte totale inkomsten vanuit deze subsidies en eigen bijdragen van consortiumpartners. De ROI is genormeerd op minimaal 20, inkomsten vanuit de business development begroting dienen dus minimaal 20 keer de kosten van het indienen van een aanvraag te bedragen. De business development begroting fungeert als een intern sturingsdocument, waarbij in het jaarverslag gerapporteerd wordt over de gerealiseerde kosten en inkomsten met betrekking tot nieuwe subsidies.

Vennootschapsbelasting

Woord en Daad is vrijgesteld van het betalen van vennootschapsbelasting. Stichting Woord en Daad Winkels maakt gebruik van de aftrek voor kenbaar fondsenwervende activiteiten, waarmee heffing van vennootschapsbelasting wordt voorkomen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(bedragen x € 1,-)

1. Immateriële vaste activa

Per 31 december lopend jaar	708.051
Per 31 december vorig jaar	2.501.701

	Website 2025	Software 2025	Totalen 2025
Boekwaarde 1-1	228.806	2.272.895	2.501.701
Investerings boekjaar			
- Externe partijen	-	158.897	158.897
- Intern gemaakte uren	-	300.620	300.620
Bijzondere waardervermindering	-	2.036.141-	2.036.141-
Afschrijvingen boekjaar	106.587-	110.439-	217.026-
Boekwaarde 31-12	122.219	585.832	708.051
Aanschafwaarde ultimo boekjaar	401.992	4.458.610	4.860.602
Cumulatieve afschrijvingen	279.773-	3.872.778-	4.152.551-
Boekwaarde ultimo boekjaar	122.219	585.832	708.051

In 2025 zijn niet langer gerichte investeringen gedaan in uitbreiding en verbetering van de Pluriform-software, in gebruik sinds 2012. De gedane software-uitgaven ten behoeve van Woord en Daad en de partnerorganisaties zijn direct in het resultaat geboekt, aangezien deze kosten meer het karakter van onderhoud hebben.

Nieuw in gebruik genomen software een afschrijvingstermijn van vijf jaar verondersteld, aangezien dit als minimale gebruiksduur wordt aangenomen en dit vanuit de eerder gedane investeringen bevestigd wordt.

Sinds 2021 ontwikkelt Woord en Daad met haar softwareleverancier een opvolger voor de huidige sponsorsoftware. Deze software, ChildConnect, was tot en met het boekjaar geactiveerd op de balans voor een bedrag van € 2.036.000, maar nog niet in gebruik genomen. In het boekjaar is besloten om dit

traject met een andere leverancier te vervolgen. Daarom is het geactiveerde bedrag volledig afgeboekt. Met de bestaande leverancier is een compensatie overeengekomen voor een totaal bedrag van € 363.000. Dit bedrag bestaat uit een cashbetaling door de leverancier aan Woord en Daad in de periode 2028-2032 en is opgeboekt als vordering op de softwareleverancier onder de financiële vaste activa (3). Als zekerheid krijgt Woord en Daad pandrecht op software van de softwareleverancier en een notariële akte van schuldig erkenning.

In tegenstelling tot eerdere jaren zijn in het boekjaar de bestede interne uren aan de softwareontwikkeling van ChildConnect in de afgelopen jaren geactiveerd voor een totaalbedrag van € 300.620. Het betreft hierbij uren, waarin kennis ontwikkeld is die ook bijdraagt aan de nieuw te bouwen applicatie door een andere leverancier. Zowel de uren als de nieuw te bouwen software zal in 5 jaar worden afgeschreven na ingebruikname, naar verwachting vanaf half 2026. De nieuwe sponsorsoftware zal via een open source platform worden gebouwd, waarbij de leverancier via AI-technieken in staat is kortcyclisch op te leveren tegen lagere kosten. Door deze nieuwe manier van ontwikkelen ontstaat een flexibeler product tegen lagere kosten.

Zie ook de toelichting onder financiële vaste activa.

Gezamenlijk met de reeds gemaakte externe kosten voor de nieuw te bouwen applicatie komt het totaalbedrag van deze software in ontwikkeling op € 326.955.

2. Materiële vaste activa

	Inventaris 2025	Auto 2025	Totalen 2025
Per 31 december lopend jaar			582.037
Per 31 december vorig jaar			496.335
Boekwaarde 1-1	399.672	96.663	496.335
(Des)investeringen boekjaar	281.048	28.285	309.333
Afschrijvingen boekjaar	188.053-	35.578-	223.631-
Boekwaarde 31-12	492.667	89.370	582.037
Aanschafwaarde ultimo boekjaar	1.436.825	283.328	1.720.153
Cumulatieve afschrijvingen	944.158-	193.958-	1.138.116-
Boekwaarde ultimo boekjaar	492.667	89.370	582.037

De investeringen in inventaris betreffen met name vervangingen van hard- en software (kassasystemen met bijbehorende software) en huurdersinvesteringen in de winkelpanden van Woord en Daad Winkels. De afschrijving van hardware binnen Woord en Daad en Woord en Daad Winkels is 33,3%, investeringen in het kantoorgebouw 10% en van de overige inventaris 20% van de aanschafwaarde.

Een fondsenwerver die veel onderweg is, maakt uit kosten oogpunt gebruik van een Woord en Daad auto, waarbij zuinigheid van grote invloed is op de keuze bij aanschaf. Daarnaast beschikken de meeste winkels over een bestelbus voor het ophalen en bezorgen van goederen.

In Stichting Woord en Daad Winkels hebben investeringen in winkelinrichting plaatsgevonden in nieuw geopende en te openen winkels, die vanaf het moment van opening van een winkel in 5 jaar worden afgeschreven.

3. Financiële vaste activa

	Leningen u/g partners Woord en Daad	Leningen u/g verbonden partijen	Deelnemingen	Overige langlopende vorderingen	Totaal Financiële vaste activa
Per 31 december lopend jaar					1.936.684
Per 31 december vorig jaar					2.797.449
Saldo per 1-1	162.581	1.858.684	414.454	361.730	2.797.449
Uitgeleend in boekjaar	0	146.810	109.416	383.079	639.305
Afgeleend in boekjaar	-29.878	-397.821			-427.699
Mutatie (in voorziening) boekjaar	-25.060	-949.169	-98.142	0	-1.072.371
Saldo per 31-12	107.643	658.504	425.728	744.809	1.936.684
Hoofdsom	414.638	2.485.827			
Cumulatieve aflossingen	-168.468	-440.243			
Voorziening cumulatief	-138.527	-1.387.080			
Boekwaarde ultimo boekjaar	107.643	658.504			

Voor leningen aan partnerorganisaties wordt vanaf 2019 geen voorziening meer getroffen aangezien rente en aflossing ingehouden wordt op betalingen aan partnerorganisaties, tenzij blijkt dat aflossing naar verwachting niet meer gaat plaatsvinden.

	Incluvest BV*	PSI**	Intelligent ConnectIT BV***	Job Booster Nederland BV****	Totaal
Saldo per 1 januari	500.000	771.512	334.078	253.094	1.858.684
Mutaties in boekjaar (verstrekkingen / aflossingen)	0	-385.756	0	134.745	-251.011
Voorzieningen / Afboekingen	-500.000	0	-334.078	-115.091	-949.169
Boekwaarde	0	385.756	0	272.748	658.504
Rentepercentage	1%	1%	2%	1%-5%	
Looptijd tot	Niet van toepassing	01-07-2026	Niet van toepassing	2026-2033	

- * Incluvest B.V. heeft deze lening in 2017 gebruikt als onderdeel van een grotere leningverstrekking aan een social enterprise in de notensector in Mozambique. In het verslagjaar werd duidelijk dat deze lening niet meer invorderbaar is vanuit de resultaatsontwikkeling en de prognoses van de social enterprise. Deze lening is in het verslagjaar geheel voorzien. Deze afboeking is deels gedekt door het fonds 'Inclusive Agri Business Mozambique' voor een bedrag van € 67.832. Naar verwachting zal in 2026 de formele ontbinding van de overeenkomst plaatsvinden.
- ** In het boekjaar zijn op verzoek van Woord en Daad nieuwe afspraken gemaakt met stichting PSI over het moment van aflossing van het resterend leningbedrag. In het boekjaar is 50% van het resterende leningbedrag afgelost, met daaraan de afspraak toegevoegd dat uiterlijk 1 juli 2026 het resterende deel wordt afgelost.
- *** Deze lening bestaat uit twee delen. De eerste, met een oorspronkelijke hoofdsom van € 615.770 heeft een looptijd tot 31-12-2028, de tweede, met een hoofdsom van € 100.000 had een looptijd tot 31-12-2025. Tot het verslagjaar werd de eerste lening voorzien op basis van de gehanteerde afschrijvingsmethodiek die bij Woord en Daad zou zijn toegepast als het IP niet zou zijn overgedragen aan Intelligent-ConnectIT BV en was de tweede lening reeds volledig voorzien. Op 20 maart 2026 is de uitstaande leningen met een boekwaarde van € 334.079 kwijtgescholden. In samenhang met de afboeking op geactiveerde softwareontwikkeling van ChildConnect en het beschikbaar stellen van een gebruiksrecht hierop aan ImpactID heeft Woord en Daad hier een compensatie voor ontvangen van ImpactID van in totaal € 363.000. Zie hiervoor ook de toelichting onder Immateriële Vaste Activa.
- **** Het betreft leningen aan Job Booster Nederland BV, die door deze entiteit worden doorgeleend aan haar lokale dochters. In het verslagjaar zijn meerdere leningen verstrekt aan een drietal entiteiten. Op een tweetal entiteiten is een geheel of gedeeltelijke voorziening getroffen wegens mogelijke oninbaarheid van de eerder verstrekte leningen.

Deelneming Fair Factory Development I Coöperatief U.A.

Op 7 november 2018 is Fair Factory Development I Coöperatief U.A. opgericht, gezamenlijk met Stichting PSI. De coöperatie heeft ten doel om door middel van haar bedrijfsvoering en activiteiten mee te werken aan de ontwikkeling van op landbouw gebaseerde verwerkingsbedrijven in ontwikkelingslanden die op regionaal en nationaal vlak sociale en economische ontwikkeling ondersteunen. Woord en Daad heeft als lid één stem en een inbreng van € 363.000 gedaan. Daarnaast heeft een donor nog € 100.000 gedaan, in het verslagjaar zijn van een andere donor nog 12,5 participaties ontvangen. Het aandeel van Woord en Daad in deze deelneming is ultimo 2025 4,88% (ultimo 2024 4,03%).

Het verloop was in het verslagjaar als volgt	2025	2024
Saldo per 1-1 (40 participaties)	400.000	400.000
Stortingen gedurende het boekjaar	94.570	-
Overige mutaties boekjaar	99.563	-
Saldo per 31-12 (52,5 respectievelijk 40 participaties)	395.007	400.000

Deelneming Inluvest Management Services B.V.

Op 7 november 2018 is Inluvest Management Services B.V. opgericht, gezamenlijk met Stichting PSI, waarin beiden gelijke zeggenschap hebben. Deze vennootschap heeft ten doel om door middel van haar bedrijfsvoering en activiteiten te werken aan de bevordering van de economische ontwikkeling in ontwikkelingslanden, zodanig dat daarmee armoede wordt bestreden en zorgvuldig wordt omgegaan met mens en milieu. Inluvest Management Services B.V. heeft een fondsmanagementovereenkomst gesloten met Fair Factory Development 1 Cooperatief U.A. en Inluvest B.V.

Het verloop was in het verslagjaar als volgt	2025	2024
Saldo per 1-1	14.448	13.725
Mutaties gedurende het boekjaar	-	-
Deelnemingsresultaat	1.421	723
Saldo per 31-12	15.869	14.448

Deelneming Coöperatie ParaPact U.A.

Op 19 oktober 2021 is de coöperatie ParaPact U.A. opgericht, gezamenlijk met Stichting ProjectConnect, met een gelijke zeggenschap. Deze coöperatie heeft ten doel als social enterprise bij te dragen aan systeemveranderingen door ICT-oplossingen te bieden voor projectmanagement, data-verzameling en datauitwisseling tussen alle systemen van actoren in projecten of consortia met sociale impact. De entree fee voor Woord en Daad bedraagt € 150.000 en is in 2022 gestort. Deze fee blijft als ledenkapitaal beschikbaar. Coöperatie ParaPact U.A. is 100% eigenaar van IntelligentConnectIT B.V., waarin het intellectueel eigendom van het datamodel en de IP van de software beheerd wordt en tegen vergoeding als licentie beschikbaar gesteld wordt aan derden. Daarnaast is Coöperatie ParaPact U.A. 100% eigenaar van SysCoPact B.V., via deze onderneming vindt de implementatie van software bij derden plaats.

Per 20 maart 2026 heeft Woord en Daad haar lidmaatschap van ParaPact overgedragen aan ImpactID uit Gouda en tevens de uitstaande leningen voor een bedrag van € 334.079 kwijtgescholden. In samenhang met de afboeking op geactiveerde softwareontwikkeling van ChildConnect en het beschikbaar stellen van een gebruiksrecht hierop aan ImpactID heeft Woord en Daad hier een compensatie voor ontvangen van ImpactID

van in totaal € 363.000. Zie hiervoor ook de toelichting onder Immateriële Vaste Activa.

Het verloop was in het verslagjaar als volgt	2025	2024
Saldo per 1-1	1	1
Mutaties gedurende het boekjaar	-	-
Deelnemingsresultaat	-	-
Saldo per 31-12	1	1

Deelneming Shared Resource Centre Uganda Ltd.

Op 28 mei 2025 is de deelneming Shared Resource Centre Uganda opgericht, gezamenlijk met core-partner TUNADO, waarin beiden gelijke zeggenschap hebben. Deze organisatie beoogt lokaal services te verlenen aan partnerorganisaties op het gebied van financiën, PMEL, business development en capaciteitsopbouw. Hierdoor wordt bijgedragen aan kennisopbouw van lokale grassrootsorganisaties.

Het verloop was in het verslagjaar als volgt	2025	2024
Saldo per 1-1	-	-
Ingebracht gedurende het boekjaar	12.982	-
Deelnemingsresultaat	-	-
Saldo per 31-12	12.982	-

De exacte omvang van het resultaat van deze deelneming is bij het opmaken van de jaarrekening nog niet vast te stellen, maar wordt rond nihil verwacht.

Deelnemingen Job Booster Nederland B.V. in lokale entiteiten

Op 2 april 2019 is Job Booster Nederland B.V. opgericht. Woord en Daad is 100% aandeelhouder. De vennootschap is een social enterprise en heeft ten doel het perspectief op duurzame werkgelegenheid in het buitenland te bevorderen door middel van het oprichten, verkrijgen en vervreemden van belangen in social enterprises en het stimuleren, initiëren en ondersteunen van bedrijfsmatige activiteiten die bijdragen aan duurzame werkgelegenheid. Daarnaast wordt bijgedragen aan overdracht van kennis aan lokale aanbieders. Job Booster Nederland B.V. heeft per einde boekjaar een 100% belang in Job Booster CHAD SARL, een 95% belang in Job Booster Social India Pvt. en een 95% belang in Job Booster Agri India

Foundation Pvt. (verkregen in 2025) en een 100% belang in Job Booster Benin SARL en in Job Booster Social Bangladesh Ltd (verkregen in 2025).

Het verloop was in het verslagjaar als volgt	2025	2024
Saldo per 1-1	1	1.527
Stortingen gedurende het boekjaar	1.865	-
Deelnemingsresultaat	-	1.526-
Saldo per 31-12	1.866	1

Recapitulatie deelnemingen	2025	2024
Saldo per 1-1	414.454	415.253
Ingebracht/Terugontvangen in het boekjaar	109.416	33.027
Deelnemingsresultaten boekjaar	98.142-	33.826-
Saldo per 31-12 deelnemingen	425.728	414.454

Vorderingen op subsidiënten

Dit betreffen vorderingen samenhangend met inkomsten vanuit contracten, waarvan het ontvangstmoment naar verwachting plaatsvindt op een tijdstip later dan 1 jaar na afloop van het verslagjaar. Tegenover deze vorderingen met een langlopend karakter staan bijbehorende toegezegde verplichtingen aan partnerorganisaties met een langlopend karakter. Vorderingen op subsidiënten op meerjarige subsidieprojecten liggen in lijn met toekenningen aan partnerorganisaties als gevolg van de systematiek dat Woord en Daad pas toekenningen doet op het moment dat de inkomsten zeker zijn.

	2025	2024
IN VERBAND MET TOEKENNINGEN SUBSIDIES OVERHEDEN		
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland diverse projecten	376.984	356.904
OVERIGE LANGLOPENDE VORDERINGEN OP SUBSIDIËNTEN		
Noodhulp, nalatenschappen en overige donoren	4.825	4.826
Totaal vorderingen op subsidiënten	381.809	361.730

Overige langlopende vorderingen

Deze vordering is ontstaan vanuit de compensatie-regeling met de ICT-leverancier, zoals toegelicht bij de immateriële vaste activa (1). Het betreft een overeengekomen cashbetaling door de leverancier aan Woord en Daad in de periode 2028-2032.

	2025	2024
Mutaties verslagjaar	363.000	-
Totaal	363.000	-

4. Voorraden

Per 31 december lopend jaar	467.324
Per 31 december vorig jaar	740.207

	2025	2024
GOEDERENVOORRAAD PER 31 DECEMBER		
Goederenvoorraad postzegels	56.877	644.713
Goederenvoorraden bij vrijwilligersgroepen tegen gefactureerde inkoopprijs	74.678	67.153
Goederenvoorraden bij kringloopwinkels	335.769	28.341
Totaal voorraad	467.324	740.207

Sinds 2013 heeft Woord en Daad een eigen gedrukte Woord en Daad postzegel, die verkocht wordt via verkooppunten, vrijwilligersgroepen en kringloopwinkels. Ultimo 2025 is geen bestelling gedaan, er was nog voldoende voorraad. De bestaande voorraad is in eerdere jaren ingekocht tegen een lagere waarde dan de huidige marktprijs. Bij voorkeur wordt het liquiditeitsbeslag door specifieke gelden (leningen van donoren) gedekt, daarom is er pandrecht verstrekt aan deze donoren voor een totaalbedrag van maximaal € 400.000, zie ook hetgeen is toegelicht onder schulden. De waarde van de goederenvoorraden bij kringloopwinkels vanuit Stichting Woord en Daad Winkels worden gewaardeerd voorzover het door hen ingekochte goederen betreft. De voorraad gegeven goederen in de kringloopwinkels wordt niet gewaardeerd.

5. Vorderingen

Per 31 december lopend jaar	4.902.104
Per 31 december vorig jaar	5.547.690

	2025	2024
PER 31 DECEMBER NOG TE ONTVANGEN		
Nog te ontvangen baten uit legaten en erfenissen	1.217.916	827.467
Overige nog te ontvangen baten (waaronder subsidies van overheden)	2.729.449	4.042.598
Nog te vorderen/verrekenen projectsaldi van partners	256.466	95.587
Voorschotten projectsaldi aan partners	-	-
Nog te vorderen baten uit kindsponsorgelden	87.061	111.670
Debiteuren	154.764	83.189
Waarborgsommen gehuurd onroerend goed en overige	89.696	108.028
Vorderingen op verbonden partijen	-	-
Overige vorderingen en vooruitbetaalde kosten	336.829	279.151
Totaal	4.902.104	5.547.690

Het saldo van de vorderingen op debiteuren is individueel beoordeeld, een voorziening voor oninbaarheid wordt niet nodig geacht. De te vorderen bedragen van donoren met een verwachte betaaldatum van langer dan 1 jaar zijn separaat gepresenteerd onder de financiële vaste activa.

6. Liquide middelen

Per 31 december lopend jaar	5.265.088
Per 31 december vorig jaar	4.184.533

	2025	2024
LIQUIDE MIDDELEN PER 31 DECEMBER:		
Kasgeld (incl. vreemde valuta)	5.860	8.040
Banktegoeden (incl. spaarrekeningen)	5.051.844	4.009.934
Kruisposten	33.339	10.535
Vrijwilligersgroepen (kas en banktegoeden)	174.045	146.329
Subtotaal banktegoeden en kasgeld	5.265.088	4.174.838

De liquide middelen staan ter vrije beschikking, behoudens hetgeen bij de vrijwilligersgroepen staat. In geval van calamiteiten kan vanuit het hoofdkantoor hier eveneens over worden beschikt.

In de liquide middelen zit een bedrag begrepen van € 80.792 (€ 264.337 in 2024) op lokale bankrekeningen in projectlanden ten behoeve van de implementatie van projecten aldaar. Via de eigen dan wel lokaal ingehuurd staf kan over deze bedragen worden beschikt. Dit bedrag is eveneens verantwoord als uitstaande projectverplichting.

Participaties

In 2009 heeft Woord en Daad in het kader van de doelstelling voor € 10.000 aan participaties aangeschaft in het Oikocredit Nederland Fonds. Deze zijn in het verslagjaar verkocht. Omwille van aard en omvang werden deze tot het moment van verkoop verantwoord onder de banktegoeden.

Reserves en fondsen

7. Reserves

Per 31 december lopend jaar	2.831.211
Per 31 december vorig jaar	3.794.258

Stichtingskapitaal

Betreft het ingelegde kapitaal van € 272 bij oprichting in 1973.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft als doel om bij een eventuele terugloop van de inkomsten een opvang te hebben voor de doorloop van organisatiekosten. De hoogte van de continuïteitsreserve wordt berekend op 40% van de geraamde kosten van de werkorganisatie van het volgende jaar. Het saldo van de continuïteitsreserve is naar oordeel van de organisatie passend bij het restrisico na mitigerende maatregelen. Daarbij is de hoogte van de continuïteitsreserve afgestemd op de eventueel af te wikkelen verplichtingen met betrekking tot arbeidsverhoudingen en overige verplichtingen. Deze reserve is niet geheel beschikbaar als liquide middelen, maar deels gebruikt ter financiering van de investeringen in hard- en software in de afgelopen jaren en in financiële en materiële vaste activa. Per

Reserves	stand 1-1 2025	dotaties	koersresultaat	overige mutaties	stand 31-12 2025
Stichtingskapitaal	272			-	272
Continuïteitsreserve	3.844.173			1.567.408-	2.276.765
Bestemmingsreserves:					
- Reserve koersverschillen	500.000		759.687	759.687-	500.000
- Reserve business development	350.000	-		350.000-	-
- Reserve deelnemingen	-	94.569	-	-	94.569
Algemene projectenreserve	900.188-			859.793	40.395-
Totaal reserves	3.794.258	94.569	759.687	1.817.302-	2.831.211

eind 2025 is het vereiste niveau van de continuïteitsreserve € 3.649.286. Er is daarom een bedrag van € 194.887 vrijgevalen naar de algemene projectenreserve conform de gehanteerde beleidslijn van 40% van de geraamde kosten van de werkorganisatie in 2026. In het verslagjaar is tevens de waardevermindering op de immateriële vaste activa hierop in mindering gebracht voor een bedrag van € 1.372.521. De komende 3 jaar zal middels een herstelplan de continuïteitsreserve weer worden aangevuld tot het vereiste niveau.

Bestemmingsreserves

Reserve koersverschillen

Gezien de stand van de koersreserve wordt vanaf 2020 niet meer gedoteerd aan de koersreserve. Het gerealiseerde koersresultaat bedroeg in het boekjaar € 685.419 positief, het ongerealiseerde koersverschil op uitstaande projectverplichtingen bedroeg in 2025 € 74.268 positief. Hiermee is het totale koersresultaat over 2025 € 759.687. Dit is toegevoegd aan de koersreserve. In 2022 is in het valutabeleid bepaald dat een eindstand van € 500.000 voldoende wordt geacht voor het koersrisico gedurende het jaar. Conform dit beleid is de koersreserve verminderd tot een eindstand van € 500.000. Per saldo is € 759.687 toegevoegd aan de algemene projectenreserve.

Reserve business development

Deze reserve wordt gebruikt voor het voorfinancieren van business development, hieruit worden kosten van het indienen van subsidieaanvragen gedekt. In 2025 werden deze kosten begroot op € 399.438, de realisatie bedroeg € 336.410. Bij goedkeuring van een voorstel zullen de kosten meegenomen

worden in de wervingsdoelstelling op het desbetreffende project en zal het bedrag van de kosten van de subsidieaanvraag terugvloeien in deze bestemmingsreserve. In 2025 werd € 62.016 teruggeworven. Ultimo 2025 is de besloten deze reserve vrij te laten vallen. Vanaf het boekjaar 2026 worden de kosten van het indienen van subsidie-aanvragen integraal onderdeel van de themaplannen en van daaruit gefinancierd.

Reserve deelnemingen

In het verslagjaar is een reserve deelnemingen gevormd als gevolg van de donatie van 12,5 participaties in Fair Factory Development Fund.

Algemene projectenreserve:

De beginstand van de algemene projectenreserve was € 900.188 negatief, ultimo 2025 is de stand € 40.395 negatief (geconsolideerd). Hiermee voldoet de algemene projectenreserve aan de norm van het treasurybeleid (tussen de € 500.000 negatief en € 500.000 positief). Ten opzichte van 2024 is de algemene projectenreserve sterk verbeterd. Het tweejarig herstelplan wat begin 2025 is ingezet is succesvol geweest. Er zijn minder voorfinancieringen gedaan op projecten, daarnaast is scherp gestuurd op het optimaliseren van directe uren. Daarnaast hebben enkele incidentele posten invloed gehad, zoals de koerswinst en het voorzien van leningen. Vanaf de nieuwe beleidsperiode, die start in 2026, wordt gewerkt met een andere kostenstructuur, waarbij themaplannen via integrale standaardtarieven alle directe en indirecte uren dragen. Deze reserve, die gevuld wordt vanuit onbestemde giften, dient ter dekking van projectuitgaven van projecten waarvoor niet

voldoende specifieke inkomsten ontvangen zijn of zullen binnenkomen. In tegenstelling tot de continuïteitsreserve (die bedoeld is voor het opvangen van de organisatiekosten bij teruglopende inkomsten) is deze reserve bedoeld voor bestedingen aan de doelstelling.

Toekenningen aan partnerorganisaties worden in principe pas gedaan, als er voldoende inkomsten zijn, tenzij om moverende redenen de raad van bestuur anders besluit. Met het eerstgenoemde uitgangspunt wordt grote voorfinanciering vanuit algemene middelen voorkomen. Wel wordt aan het begin van het projectjaar een beperkt bedrag aan seed capital verstrekt. Er wordt - net als in eerdere jaren - gewerkt met projectopdrachten waarbij het benodigde budget inclusief projectmanagement zichtbaar wordt gemaakt en de projectleider ook verantwoordelijk is voor de werving hiervan. Hiermee ontstaat een meer op maat gesneden benadering, die recht doet aan de huidige praktijk en een onnodige beslag op algemene middelen voorkomt.

De algemene reserve van Stichting Woord en Daad Winkels bedraagt per ultimo 2025 nihil. Een algemene reserve van nihil is passend, gezien de doelstelling om zoveel mogelijk aan Woord en Daad uit te keren. Woord en Daad heeft een exploitatiegarantie aan Stichting Woord en Daad Winkels verstrekt (zie niet uit balans blijvende verplichtingen). Er is voor gekozen om geen reserve financiering activa te vormen ten behoeve van de bedrijfsvoering.

8. Fondsen

Per 31 december lopend jaar	4.766.347
Per 31 december vorig jaar	3.441.084

Bestemmingsfondsen	stand 1-1-2025	mutaties	stand 31-12-2025
Sponsorfondsen	-5.631	-270.685	-276.315
INCE fondsen	558.305	-211.259	347.046
Bestemmingsfondsen noodhulp	521.072	-25.795	495.277
Overige bestemmingsfondsen	2.367.337	1.833.002	4.200.339
Totaal bestemmingsfondsen	3.441.084	1.325.264	4.766.347

Sponsorfondsen

Per partner wordt een fonds aangehouden waarin de ontvangen sponsorgelden gestort worden en waaruit de projectbetalingen gedaan worden. Een sponsorfonds kan zowel een positief als een negatief saldo hebben. Omdat er sprake is van onderlinge solidariteit wereldwijd voor wat betreft overschotten en tekorten, wordt het totaalsaldo onder de fondsen verantwoord. Woord en Daad houdt normaliter een buffer van 5% aan van de totale bestedingen kindsponsoring om fluctuaties in inkomsten en bestedingen kindsponsoring te kunnen opvangen, gezien het langlopend karakter van deze bestedingen.

INCE fondsen

Sinds 2017 wordt vanuit de inkomsten sponsoring € 1 per maand per kind gedoteerd aan de zogenaamde INCE fondsen. Deze fondsen worden op landenniveau bijgehouden. Ze worden specifiek gebruikt voor kwaliteitsverbetering van onderwijs, waaronder curriculumontwikkeling en docententraining. De totale dotatie bedroeg in 2025 € 376.416. Een bedrag van € 587.675 is in 2025 besteed. Per 31 december 2025 resteert een saldo van € 347.046. Per land wordt actief gekeken hoe de kwaliteit van onderwijs kan worden verbeterd.

Bestemmingsfondsen noodhulp/overige bestemmingsfondsen

Giften met een specifieke bestemming worden gebruikt voor de betaling van de projectkosten. Voor zover de gelden nog niet besteed zijn worden zij in een bestemmingsfonds gestort. Ook giften waarvan het kapitaal in stand moet blijven en alleen de rentebaten besteed mogen worden voor de hulpverlening worden in een fonds opgenomen. In de bestemmingsfondsen liggen ook liquiditeiten vast om de projectbetalingen steeds tijdig te kunnen verrichten.

Per 31 december van het boekjaar zijn de volgende bestemmingsfondsen aanwezig:

Naam fonds	Bedrag 1-1	Inkomsten	Bestedingen	Bedrag 31-12	Afwikkeling
BESTEMMINGSFONDSEN NOODHULP					
Noodhulp Ethiopie conflict Tigray	20.067	3.791	23.858	-	Besteed in 2025
Noodhulp Burkina Faso - ontheemden Quahigouya	5.861	87.495	2.806	90.550	Besteding in 2026
Noodhulp aardbeving Haïti	239.788	13.731	94.974	158.545	Besteding in 2026
Noodhulp CNC Oekraïne oorlog	17.001	1.739	18.740	-	Besteed in 2025
Noodhulp Haïti maaltijd- en voedselpakketen	14.308	2.402	16.710	-	Besteed in 2025
Noodhulp aardbeving Nepal	14.091	966	15.057	-	Besteed in 2025
Noodhulp aardbeving Turkije/Syrië	156.169	1.185	54.115	103.239	Besteding in 2026
Noodhulp Midden Oosten	51.675	3.472	55.147	-	Besteed in 2025
Noodhulp cycloon Bangladesh	2.112	57	2.169	-	Besteed in 2025
Noodhulp DR Congo-vluchtelingen	-	70.991	46.670	24.321	Besteding in 2026
Noodhulp Sri Lanka overstromingen	-	2.927	-	2.927	Besteding in 2026
Noodhulp Soedan vluchtelingen	-	217.560	101.865	115.695	Besteding in 2026
Noodhulp algemeen	-	44.884	44.884	-	
Totaal	521.072			495.277	
OVERIGE BESTEMMINGSFONDSEN					
Bouwgroepfondsen Genemuiden	119.680	33.745	16.873	136.553	Besteding in de jaren 2023-2026 via Job Booster Nederland B.V.
Business Club Het Groene Hart	-	-	-	-	Fonds op naam blijft beschikbaar
Esselink Beheer Fondsen	-	49.500	-	49.500	Fonds op naam blijft beschikbaar
Ruiterfondsen / Stichting Donum	160.000	6.519	34.491	118.990	Ter dekking van verwerking deelnemersresultaten in Fair Factory Development Fund, en lening partnerorganisatie, zie toelichting (3) Financiële vaste activa
Talenting Charity B.V.	55.000	-	10.000	45.000	Ter dekking lening partnerorganisatie, zie toelichting (3) Financiële vaste activa
Job Booster continuation Fund	58.215	-	58.215	-	Ter dekking leningen aan Job Booster Nederland B.V.
Just Care	2.266	-	2.266	-	Besteed in 2025
Home Foundation Bangladesh	1.250	-	1.250	-	Besteed in 2025
Oud in Afrika	6.858	177.405	80.178	104.085	Besteding in 2026
Inclusieve Agribusiness Mozambique	67.832	-	67.832	-	Ter dekking van verstrekte lening door Woord en Daad aan Inclust B.V., zie toelichting (3)
Nog te bestemmen in overleg met donor	9.839	45.959	55.288	510	Besteding in 2026
Doorleerfonds/gift of love/students for students	12.038	151.521	158.555	5.004	Besteding in 2026
Kindsavernij	17.236	795.470	701.907	110.799	Besteding in 2026
Fonds op naam Sierra Leone	-	890.000	-	890.000	Besteding in 2026-2028
Fonds leningen Job Booster Bangladesh	-	17.800	-	17.800	Ter dekking leningen aan Job Booster Nederland B.V.
Fonds duurzaam water	-	517.147	55.488	461.659	Besteding in 2025-2027
Gezondheid	-	4.079	-	4.079	Besteding in 2026
Guatemala Educatie en INCE	930	14.621	7.170	8.381	Besteding in 2026
Haïti	-	7.033	-	7.033	Besteding in 2026
Sierra Leone	-	91.882	11.000	80.882	Besteding in 2026
Ubuntu Uganda	-	473.379	444.733	28.646	Besteding in 2026
Burkina Faso	0	296	-	296	Besteding in 2026
Totaal	511.143			2.069.217	

Projectsaldi	Bedrag 1-1	Mutaties	Bedrag 31-12
Inclusieve Agribusiness diverse projecten	514.047	116.017	630.064
Onderwijs diverse projecten	965.769	76.117-	889.652
Werk & Opleiding diverse projecten	40.362	19.909	60.271
Duurzaam water diverse projecten	283.261	139.836	423.097
Weerbaarheid diverse projecten	9.061	9.061-	-
Beleidsbeïnvloeding diverse projecten	32.032	96.007	128.039
Huizenbouw diverse projecten	11.662	11.662-	-
Totaal	1.856.194		2.131.122

10. Langlopende schulden

Per 31 december lopend jaar	186.752
Per 31 december vorig jaar	655.316

	2025	2024
Langlopende projectverplichtingen	56.752	445.316
Langlopende schulden overig	130.000	210.000
Totaal langlopende schulden	186.752	655.316

De langlopende projectverplichtingen per balansdatum betreffen toekenningen tot uiterlijk 2027.

Projectverplichtingen langlopend

Tegenover de aangegane verplichtingen met de diverse consortiumpartners staan vorderingen met een langlopend karakter, gepresenteerd onder de financiële vaste activa.

Langlopende schulden overig postzegels

Per eind van het boekjaar stonden de volgende leningen van donoren uit ter financiering van de aankoop van postzegels. Als zekerheid is pandrecht verstrekt op de voorraad postzegels.

Leningbedrag	Looptijd	Rente	Rubricering
€ 50.000	2020-2029	0%	Langlopend
€ 50.000	2023-2025, met verlengingsoptie	0%	Kortlopend

Langlopende schulden overig vanuit business partners

In 2021 en 2024 zijn door twee donoren renteloze leningen verstrekt van in totaal € 150.000 voor de financiering van de toekomstige verplichtingen vanuit de business partner overeenkomst. Deze leningen hebben beide een looptijd van 5 jaar. De aflossingstermijnen zijn tot en met 2025 in giften omgezet, waardoor het totaalsaldo nog € 80.000 bedraagt.

11. Kortlopende schulden

Per 31 december lopend jaar	6.077.417
Per 31 december vorig jaar	8.377.257

Verplichtingen per 31 december	2025	2024
Projectverplichtingen kortlopend	3.220.088	4.835.693
Ongerealiseerd koersresultaat projectverplichtingen en -vorderingen	47.343-	28.826
Vooruitontvangen baten kindsponsorings	649.452	669.943
Vooruitontvangen van subsidies overheden en andere fondsenwervende organisaties	228.428	635.517
Vooruitontvangen van bedrijven en vermogensfondsen	337.165	563.532
Crediteuren	263.053	319.785
Belastingen, salarissen en sociale lasten en pensioenpremies	645.619	597.913
Vakantiegeld en vakantiedagen *	444.832	505.112
Geleende gelden o/g (zie ook (10))	50.000	-
Overige schulden en overlopende passiva	286.123	220.936
Totaal schulden op korte termijn	6.077.417	8.377.257

* Het saldo vakantiedagen betreft ultimo 2025 een bedrag van € 223.295. In 2024 bedroeg dit € 270.807.

Rekening-courant bankier

In 2016 is door de Rabobank een krediet in rekening-courant verstrekt van € 300.000 voor de financiering van de aangeschafte en aan te schaffen voorraden postzegels. Dit krediet is verstrekt voor onbepaalde tijd. De verschuldigde rente bedraagt het gemiddelde van het 1-maands-Euribor-tarief met een variabele opslag. Daarnaast wordt over het niet-gebruikte deel een bereidstellingsprovisie berekend van 0,6% op jaarbasis. Als zekerheid is pandrecht verstrekt op de aanwezige voorraad postzegels. In het verslagjaar is geen gebruik gemaakt van deze rekening-courant faciliteit.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huurcontract kantoor Spijksedijk Gorinchem en werkruimte Waldorpstraat Den Haag

Per 1 november 2015 is voor het kantoor in Gorinchem een huurcontract afgesloten voor een periode van tien jaar, met een opzegtermijn van 12 maanden voor afloop van deze termijn. In het verslagjaar is de overeenkomst verlegd voor een periode van tien jaar tot en met 31 december 2035. De jaarlijkse huurverplichting (inclusief servicekosten en btw) bedraagt € 265.470,-.

Per september 2020 is een éénjarig huurcontract ingegaan voor een ruimte in Den Haag, dit is in het verslagjaar met opnieuw een jaar verlengd. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 7.000.

Huurcontracten kringloopwinkels

Voor de winkels zijn diverse huurcontracten afgesloten. Voor 2026 bedraagt de jaarlijkse huurverplichting voor de bestaande winkels (exclusief omzetbelasting) € 1.225.284. De huurcontracten van de 31 winkels variëren qua resterende looptijd van 2025 tot 2029, met een tweetal contracten voor onbepaalde tijd. De huurverplichting met een resterende looptijd van meer dan 1 en minder dan 5 jaar bedraagt € 991.204. De verplichting met een resterende looptijd van 5 jaar is nihil.

Garantstelling aan verbonden partijen

Vanwege het niet aanhouden van eigen vermogen binnen Stichting Woord en Daad Winkels is er in 2023 een exploitatiegarantie van € 100.000 afgegeven door Woord en Daad aan Stichting Woord en Daad Winkels. Deze exploitatiegarantie loopt tot en

met 31-12-2025, het voornemen is deze te verlengen, hetgeen in 2026 zal worden geformaliseerd.

Projecten

Eind 2025 is er voor 2026 een verplichting vanuit de lopende contracten met zuidelijke staf in 2026 van € 124.748.

Informatie en Communicatie Technologie

Per 1 april 2019 is een doorlopend contract afgesloten met een ICT leverancier (Proxsys), met maandelijks opzegbaarheid. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 265.000 inclusief btw. Het maandbedrag wordt aangepast op basis van het daadwerkelijke gebruik van de ICT-applicaties.

Erfenissen met vruchtgebruik

Met ingang 2017 worden overeenkomstig de gewijzigde regelgeving erfenissen belast met vruchtgebruik ook in de inkomsten meegenomen. Woord en Daad heeft in het verleden twee erfenissen ontvangen, die nog belast zijn met vruchtgebruik, waarvan één geen waarde vertoont.

Schenking in natura

Door middel van een schenking van een donor aan Woord en Daad verkrijgt de organisatie 25 participaties in twee tranches FFDF. De helft hiervan heeft Woord en Daad reeds in 2025 ontvangen, de andere helft ontvangt zij in 2026.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

(bedragen x € 1,--)

Gedurende het verslagjaar is de koppeling tussen inkomsten en uitgaven bewaakt via de fondsplanning. Zie voor een uitgebreidere analyse van verschillen ook het jaarverslag.

Baten

Som van de geworven baten

Werkelijk lopend jaar	34.924.776
Begroot lopend jaar	33.598.107
Baten vorig jaar	34.153.808

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
(12) BATEN VAN PARTICULIEREN			
Collecten	111.010	100.000	112.366
Sponsorgelden	10.146.673	10.480.000	10.181.506
Nalatschappen	1.517.169	1.400.000	1.564.414
Overige giften	5.078.197	3.915.000	3.483.606
	16.853.049	15.895.000	15.341.892
(13) BATEN VAN BEDRIJFSLEVEN			
Ledenbijdrage Business Platform	804.119	700.000	883.820
Sponsorgelden	740.222	695.000	745.865
Overige giften	4.010.081	3.867.500	3.212.592
	5.554.422	5.262.500	4.842.277
Eigen bijdragen vanuit partners in consortia	451.947	-	77.636
	6.006.369	5.262.500	4.919.913
(14) BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN			
	7.060.971	6.534.079	8.588.191
(15) BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN			
Andere fondsenwervende organisaties	931.061	1.956.528	1.613.279
Kerken, kerkelijke donoren en scholen	1.615.097	1.750.000	1.365.852
Vermogensfondsen	2.230.323	2.200.000	2.324.681
	4.776.481	5.906.528	5.303.812
Totaal geworven baten	34.924.776	33.598.107	34.153.808

Toelichting

De inkomsten van particulieren lagen qua sponsorinkomsten en nalatschappen nagenoeg op het niveau van 2024. Dit jaar werd in december een grote eenmalige gift van € 1 mln ontvangen, maar ook zonder deze gift lagen de overige giften bijna € 600.000 hoger, gedeeltelijk verklaard uit hogere noodhulpinkomsten dan in 2024.

Bedrijveninkomsten (exclusief eigen bijdragen vanuit consortia) kwamen bijna 15% hoger uit dan in 2024.

In 2025 probeerde Woord en Daad meerdere nieuwe meerjarige subsidies binnen te halen. In een zeer competitieve markt heeft dit slechts in enkele gevallen succes gehad, hoewel er nog een aantal voorstellen ter beoordeling uitstaan. De lagere inkomsten werden vooral veroorzaakt door een lager eindtermijn van Benkadi ten opzichte van 2024.

Inkomsten vanuit andere fondsenwervende organisaties lagen lager, nagenoeg geheel vanwege de lagere eigen bijdragen vanuit partnerorganisaties in consortia, terwijl bedrijven in dit verband meer bijdroegen (verantwoordt bij bedrijven). Tegenover de overige lagere inkomsten uit andere fondsenwervende organisaties stonden hogere inkomsten uit kerken en scholen.

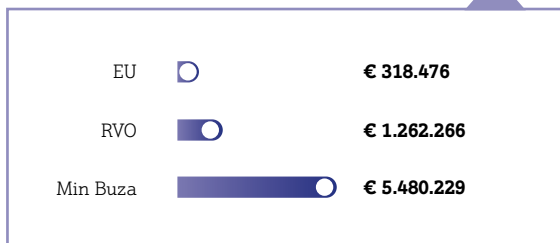
Bestaande relaties bij Vermogensfondsen doneerden soms iets meer, maar het aanknopen van nieuwe relaties bleek opnieuw uitdagend. De inkomsten waren ongeveer overeenkomstig 2024.

Naast de geworven baten waren Woord en Daad fondsenwerkers betrokken bij gesprekken met investeerders in Fair Factory Development Fund. In 2025 zijn 84 nieuwe participaties verkocht, tegenover 52 in 2024. Deze participaties zitten niet in bovenstaande inkomsten begrepen.

Inkomsten

Subsidies

15. Baten van andere organisaties zonder winststreven

Werkelijk lopend jaar	931.061
Begroot lopend jaar	1.956.528
Baten vorig boekjaar	1.613.279

In het boekjaar werd ontvangen van:	2025	2024
Dorcas Aid International inzake EYE Ethiopië	-	63.400
EO Metterdaad	119.914	36.163
Stichting Frosien Willink	30.000	
Stichting Oud in Afrika	17.500	54.100
Hope Ethiopia Inc.	125.373	71.030
Mission Alliance Norway	104.517	
Overige	4.770-	80.607
Subtotaal eigen fondsenwerving	392.534	305.300
Eigen bijdragen vanuit partners in consortia	538.527	1.307.979
Subtotaal reguliere programma's	931.061	1.613.279
Noodhulp	-	-
Totaal	931.061	1.613.279

Baten van vermogensfondsen

In 2025 werden onder andere baten gerealiseerd van AFAS Foundation (€ 1.165.953), Stichting Dioraphte (€ 25.000), Anton Jurgens Fonds (€ 369.271), Hofsteestichting (€ 175.000) en De Pagter Fonds (€ 150.000).

16. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Werkelijk lopend jaar	3.043.444
Begroot lopend jaar	3.725.000
Baten vorig jaar	3.088.152

Leveranciersrol en Bewustwording

Detachering medewerkers Woord en Daad

Aan Incluvest B.V., Incluvest Managements Services B.V. en FFDF, Stichting Woord en Daad Winkels, Job Booster Nederland B.V. EU-CORD, Samenwerkingsverband Perspactive en andere fondsenwervende organisaties:

	2025	2024
Subtotaal inkomsten leveranciersrol	18.266	187.253
Inkomsten bewustwording:	43.948	60.016
Doorberekende kosten van reizen in het kader van bewustwording		
Studentenbijdragen Job Booster & inkomsten lokale entiteiten	15.883	5.168
Brutowinst op verkoop artikelen Woord en Daad *	66.549	34.603
Brutowinst op verkoop artikelen binnen Stichting Woord en Daad Winkels *	2.898.798	2.801.112
Subtotaal inkomsten levering producten/diensten en bewustwording	3.025.178	2.900.899
Totaal baten als tegenprestatie voor leveringen van producten en/of diensten	3.043.444	3.088.152

Leveranciersrol en bewustwording

De opbrengsten leveranciersrol (€ 18.266) worden met ingang van het verslagjaar als netto-inkomsten onder de opbrengsten verantwoord, in afwijking van 2024 en de begroting. Pragmatisch-erwijs zijn de begroting 2025 en de vergelijkende cijfers niet aangepast.

Ter wille van de inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid waren de bruto-inkomsten en (toegerekende) kosten als volgt:

	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Inkomsten	168.209	225.000	187.253
(Toegerekende) personeels- en organisatiekosten	149.943	198.400	157.937
Netto-inkomsten leveranciersrol	18.266	26.600	29.316

Inkomsten vanwege reizen in het kader van bewustwording kwamen iets lager uit dan in 2024, doordat er minder bewustwordingsreizen zijn geweest.

* Resultaat op verkopen artikelen	2025	2024
Omzet goederenverkoop	5.013.555	4.660.532
Inkoopwaarde verkoop & directe kosten	2.048.208	1.824.817
Brutowinst op verkopen artikelen	2.965.347	2.835.715
Kosten eigen organisatie (Beheer & Administratie Stichting Woord en Daad Winkels)	471.228	443.699
Nettowinst verkoop artikelen	2.494.119	2.392.016

Deze omzet goederenverkoop is inclusief de nettowinst op de verkoop van postzegels. Deze nettowinst van de postzegels bedroeg € 67.188 (2024: € 34.619).

In het resultaat op verkopen artikelen zitten ook de omzet en kosten goederenverkoop van Woord en Daad Winkels begrepen.

Lasten

17. Structurele programma's*

Werkelijk lopend jaar	29.517.078
Begroot lopend jaar	29.743.534
Lasten vorig jaar	33.664.890

Directe bestedingen (zie appendix 2) *	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Educatie (EDU)	14.934.513	14.864.225	15.801.758
Beleidsbeïnvloeding Zuiden (Benkadi)	3.213.067	3.850.246	5.080.602
Werkgelegenheid & Training/Job Booster (WO)	1.876.648	2.013.926	2.450.469
Inclusieve Agribusiness (IA)	5.029.607	4.035.081	5.549.620
Duurzaam Water (DW)	2.692.405	3.119.115	2.014.371
Huizenbouwprogramma (LCH)	-	-	1.949
Resilience (RES)	438.692	774.976	763.592
Overig (o.a. ICT t.b.v. Allianties)	475.091	774.973	826.517
Bestedingen projectmanagement in Nederland**	857.055	310.992	1.176.011
Totaal	29.517.078	29.743.534	33.664.890

* Inclusief directe bestedingen aan lobby Zuiden.

** Dit betreft het verschil tussen de werkelijke kosten van projectmanagement en de doorbelasting op projecten tegen standaardtarief.

18. Noodhulp

Werkelijk lopend jaar	284.183
Begroot lopend jaar	1.306.900
Lasten vorig jaar	149.274

Zie ook appendix 2.

19. Lobby*

Werkelijk lopend jaar	416.539
Begroot lopend jaar	514.570
Lasten vorig jaar	297.250

Directe bestedingen lobby Noorden	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Bijdrage Europees samenwerkingsverband christelijke NGO's	23.213	37.500	24.282
Lobbyproject Building Change	-	-	3.382
IMVO Convenant voedingsmiddelen	58.815	16.700	15.968
Lobbyprojecten voedselzekerheid, jeugd en kind, water, jongerenwerkgelegenheid	33.095	-	37.327
Beleidscoherentie NL en EU	93.219	-	99.046
Overige projecten lobby	-	19.000	
Subtotaal projectbestedingen	208.342	73.200	173.242
Overige bestedingen via eigen organisatie (appendix 2)	208.197	441.370	124.008
Totaal	416.539	514.570	297.250

* Exclusief directe bestedingen lobby Zuiden. Deze zijn opgenomen onder structurele programma's. Zie toelichting bij (17).

20. Bewustwording

Werkelijk lopend jaar	970.142
Begroot lopend jaar	1.132.157
Lasten vorig jaar	966.216

Directe bestedingen bewustwording	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Directe bestedingen bewustwording + reizen	224.153	318.633	355.724
Overige bestedingen via eigen organisatie (appendix 2)	745.990	813.524	610.493
Totaal	970.142	1.132.157	966.216

In 2025 zijn er in totaal zes reizen geweest met met zowel jongeren (3) als ondernemers (3). Zie toelichting bij (16).

21. Kosten werving baten

Werkelijk lopend jaar	2.120.903
Begroot lopend jaar	2.279.322
Lasten vorig jaar	2.027.337

Het percentage kosten werving totale baten kwam uit op 6,07%, hetgeen lager is dan de begroting van 6,78%. Ten opzichte van de begroting lag de realisatie € 158.419 lager.

De kosten werving baten bestaan uit directe publiciteitskosten, personeels- en organisatiekosten, zoals opgenomen in appendix 2. De directe publiciteitskosten waren lager dan de begroting (deel wat aan eigen fondswerving wordt toegerekend), € 124.532 hoger dan 2024. Zie ook (22) voor de directe wervingskosten baten, als onderdeel van de totale kosten werving baten.

22. Directe wervingskosten baten

Werkelijk lopend jaar	999.775
Begroot lopend jaar	1.110.338
Lasten vorig jaar	875.243

De directe kosten fondsenwerving en voorlichting en bewustwording bestaan deels uit gemengde kosten: Hiervoor zijn verdeelsleutels opgesteld om een juiste toerekening te kunnen maken.

Directe Publiciteitskosten	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024	% fondsen werving	% voorlichting en bewustwording
Werelddelen	150.761	183.500	164.806	75%	25%
Grenzeloos	20.611	45.500	20.504	75%	25%
Verrekijker	18.212	20.000	19.622	74%	26%
Daadkracht	17.042	21.200	17.029	75%	25%
Totaal Jaarverslag	9.658	26.630	19.720	50%	50%
Totaal Particulieren	138.485	134.500	104.889	95%	5%
Totaal Sponsoring	135.813	135.500	116.290	89%	11%
Totaal Jongerenbeleid	12.788	18.500	9.277	11%	89%
Totaal Kerkelijke relaties	7.213	7.000	8.485	50%	50%
Vrijwilligersgroepen	29.573	34.500	25.792	68%	32%
Totaal Bedrijven	36.135	73.000	39.924	74%	26%
Totaal Vermogensfondsen	2.489	3.000	1.594	100%	0%
Totaal Institutionele fondsen	-	-	478	75%	25%
Totaal Website	172.124	165.000	134.070	75%	25%
Totaal Diverse fondswerving	248.871	242.508	192.763	68%	32%
Totale kosten	999.775	1.110.338	875.243		

De totale kosten bedragen € 999.775 (2024: € 875.243) en worden als volgt verdeeld:

	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Directe kosten fondsenwerving	775.622	804.206	663.459
Directe kosten voorlichting en bewustwording	224.153	306.133	211.784
	999.775	1.110.338	875.243

Voor de overige organisatiekosten zie model lastenverdeling en toelichting uitvoeringskosten (appendix 2).

23. Kosten leveranciersrol

Werkelijk lopend jaar	0
Begroot lopend jaar	198.400
Lasten vorig jaar	157.937

Vanaf verslagjaar 2025 worden de kosten en de opbrengsten gesaldeerd onder de inkomsten verantwoord. Zie toelichting onder 16.

24. Kosten Beheer en Administratie - Algemeen

Werkelijk lopend jaar	774.441
Begroot lopend jaar	915.077
Lasten vorig jaar	863.051

	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Totaal personeelskosten (zie appendix 3)	661.654	664.000	718.890
Totaal overige organisatiekosten (zie appendix 3)	112.787	251.077	144.160
	774.441	915.077	863.051

Voor kosten Beheer & Administratie geldt een maximumpercentage van 3,1% (zie ook jaarverslag onderdeel normen en ratio's), het percentage bedroeg 2,07% (2024: 2,35%). De absolute kosten Beheer & Administratie waren in 2025 lager dan de begroting en ook € 88.610 lager dan de realisatie in 2024. Dit komt met name als gevolg van lagere loonkosten door een ouderschapsverlofuitkering en de daaraan toegerekende organisatiekosten.

25. Saldo financiële baten en lasten

	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Werkelijk lopend jaar			971.953-
Begroot lopend jaar			45.000-
Baten vorig jaar			271.618-
Betaalde bankrente en -kosten	83.321-	85.000-	82.093-
Ontvangen rente en dividend in het boekjaar over liquiditeiten	22.453	-	24.346
Ontvangen rente over leningen partnerorganisaties	45.654	40.000	51.209
Betaalde rente leningen o/g (deels doorgeleend)	4.081-	-	480-
Mutatie voorziening lening Inluvest B.V. t.b.v Macadamia	500.000-	-	-
Mutatie voorziening lening Coöperatie ParaPact	334.078-	-	66.656-
Afboeking en/of mutatie voorziening overige leningen	118.439-	-	197.990-
Koersverschillen transacties groepsmaatschappijen en liquiditeiten	141-	-	46
Totaal resultaat beleggingen	971.953-	45.000-	271.618-

26. Saldo van resultaten van organisaties waarin wordt deelgenomen

	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Werkelijk lopend jaar			98.142-
Begroot lopend jaar			-
Lasten vorig jaar			33.826-
Resultaat deelneming Coöperatie ParaPact	-	-	-
Resultaat deelneming Inluvest Management Services B.V.	1.421	-	723,00
Resultaat deelneming Fair Factory Development Fund	99.563-		-
Resultaat deelnemingen bij Job Booster B.V.	-		34.549-
Totaal resultaat deelnemingen	98.142-	-	33.826-

Het lagere saldo financiële baten en lasten en resultaten van deelnemingen ten opzichte van de begroting wordt geheel veroorzaakt doordat de deze kosten vooraf niet geheel waren begroot. Zie verder hetgeen is toegelicht onder Financiële vaste activa (3) en Reserves en fondsen (7).

27. Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa

	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Werkelijk lopend jaar			1.372.521-
Begroot lopend jaar			-
Baten vorig jaar			-
Het totaalbedrag van de waardevermindering bestaat uit:			
Waardevermindering investering in ChildConnect (Bruto)	2.036.141-	-	-
Af: te ontvangen compensatie ICT-leverancier	363.000		
Af: gewaarde intern gemaakte uren	300.620		
Totaal bijzondere waardeverminderingen	1.372.521-	-	-

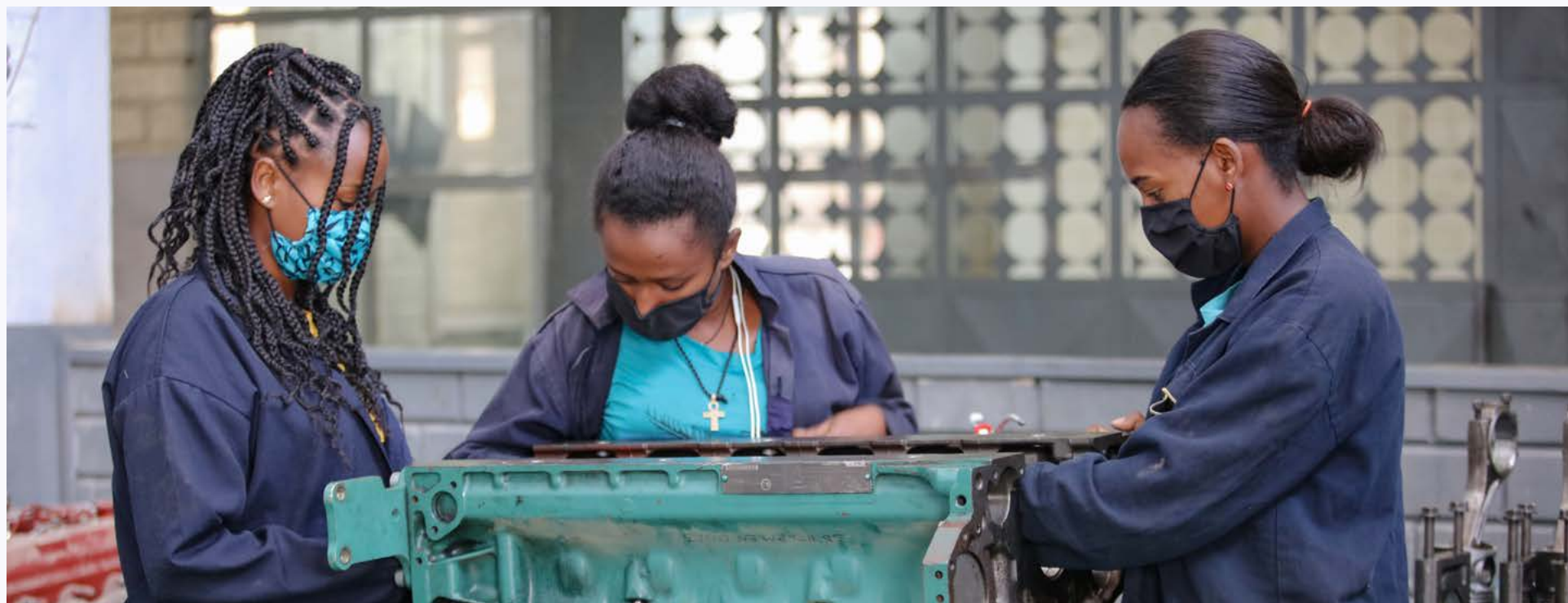
Voor nadere toelichting wordt verwezen naar hetgeen is opgenomen onder de immateriële vaste activa (1) en financiële vaste activa (3).

Appendix 1: Enkelvoudige Balans en Staat van baten en lasten

Balans per 31 december (na resultaatsbestemming)	Woord en Daad enkelvoudig		Woord en Daad Winkels		Foundation Word2Act		Job Booster Nederland B.V.	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
ACTIVA								
Vaste Activa	2.860.157	5.555.180	395.899	302.373	-	-	274.615	243.048
Immateriële vaste activa	708.052	2.499.874	-	-	-	-	-	1.827
Materiële vaste activa	186.138	193.962	395.899	302.373	-	-	-	-
Financiële vaste activa	1.965.967	2.861.344	-	-	-	-	274.615	241.221
Vlottende Activa	10.665.157	10.424.514	437.437	368.830	2.019	3.722	54.943	86.427
Vorraden	431.571	711.866	35.753	28.341	-	-	-	-
Vorderingen	5.117.541	5.701.333	256.655	206.010	-	1.029	52.952	50.381
Liquide middelen	5.116.049	4.011.315	145.029	134.479	2.019	2.693	1.991	36.046
Totaal activa	13.525.314	15.979.694	833.337	671.204	2.019	3.722	329.558	329.475
PASSIVA								
Reserves en fondsen	7.597.117	7.227.936	-	-	1.000	1.000	141.160-	9.846-
Aandelenkapitaal							650.000	550.000
Reserves	2.831.211	3.786.852	-	-	1.000	1.000	791.160-	559.846-
Stichtingskapitaal	272	272	-	-	-	-	-	-
Continuïteitsreserve	2.276.765	3.844.173	-	-	-	-	-	-
Koersreserve	500.000	500.000	-	-	-	-	-	-
Reserve Business development	-	350.000	-	-	-	-	-	-
Reserve deelnemingen	94.569							
Algemene projectenreserve	40.395-	907.593-	-	-	1.000	1.000	791.160-	559.846-
Fondsen	4.766.347	3.441.084	-	-	-	-	-	-
Sponsorfondsen	276.315-	5.631-	-	-	-	-	-	-
INCE fondsen	347.046	558.305	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsfondsen noodhulp	495.277	521.072	-	-	-	-	-	-
Overige bestemmingsfondsen	4.200.339	2.367.337	-	-	-	-	-	-
Voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-
Langlopende schulden	186.752	655.316	-	-	-	-	444.057	321.367
Kortlopende schulden	5.741.445	8.096.442	833.337	671.204	1.019	2.722	26.661	17.954
Totaal passiva	13.525.314	15.979.694	833.337	671.204	2.019	3.722	329.558	329.475

Staat van baten en lasten over 2025	Woord en Daad enkelvoudig		Woord en Daad Winkels		Word 2 Act Foundation		Job Booster Nederland B.V.	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
BATEN	37.444.529	36.758.971	3.257.878	3.066.885	-	-	15.883	5.168
Geworven baten	37.315.766	36.477.099	359.080	265.773	-	-	-	-
Baten uit tegenprestaties	128.763	281.872	2.898.798	2.801.112	-	-	15.883	5.168
LASTEN	37.075.345	38.922.031	3.257.878	3.066.885	-	-	247.196	106.953
Besteed aan doelstelling	31.645.451	35.485.487	2.750.070	2.589.063	1.355-	810-	144.396	113.851
Kosten leveranciersrol	0	157.937	-	-	-	-	-	-
Wervingskosten baten	2.116.643	2.024.013	471.228	443.699	1.355	810	4.260	3.324
Kosten beheer & Administratie	774.441	863.051	-	-	-	-	-	-
Financiële baten en lasten	2.777	16.945-	36.580	34.123	-	-	98.540	47.572-
Baten & lasten van organisaties waarin wordt deelgenomen	1.163.511	408.488	-	-	-	-	-	37.350
Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa	1.372.521							
Saldo van baten en lasten	369.184	2.163.060-	-	-	-	-	231.313-	101.785-

Appendix 2: Model lastenverdeling

	Doelstelling		Leveranciersrol	Werving baten	Kosten beheer en administratie		Totaal boekjaar	Begroot boekjaar	Rekening 2024
	Armoedebestrijding	Bewustwording			Eigen fondsenwerving	Winkels			
Educatie (EDU)	14.934.513						14.934.513	14.864.225	15.801.758
Beleidsbeïnvloeding Zuiden (Benkadi)	3.213.067						3.213.067	3.850.246	5.080.602
Werkgelegenheid & Training/Job Booster (WO)	1.876.648						1.876.648	2.013.926	2.450.469
Inclusieve Agribusiness (IA) **	5.029.607						5.029.607	4.035.081	5.549.620
Duurzaam Water (DW)	2.692.405						2.692.405	3.119.115	2.014.371
Huizenbouwprogramma (LCH)	-						-	-	1.949
Noodhulp (ER)	284.183						284.183	1.306.900	149.274
Weerbaarheid (RES)	438.692						438.692	774.973	763.592
Overig (o.a. ICT t.b.v. Allianties)	475.091						475.091	331.160	826.517
Kennismanagement	397.982						397.982	485.276	331.826
PQA	203.954						203.954	197.068	190.552
Lobby Noorden	416.539						416.539	514.570	297.250
Bewustwording		382.791					382.791	1.132.157	355.724
Personeels- en organisatiekosten in projectbestedingen	4.188.508-	174.851-					4.363.358-	5.906.645-	3.823.524-
Subtotaal projectbestedingen	25.774.173	207.941	-	-	-	-	25.982.114	26.718.051	29.989.979
Salarissen	3.111.053	453.405	69.742	813.536	310.005	484.127	5.241.868	5.673.070	5.085.742
Sociale lasten	524.274	82.299	16.565	140.615	32.719	79.787	876.259	967.610	814.212
Pensioenlasten	405.441	58.257	11.835	104.802	31.229	67.374	678.937	733.996	592.416
Reis- en verblijfskosten	80.085	10.663	2.213	18.922	7.079	11.668	130.630	113.250	117.689
Kosten inhuur personeel	143.928	41.449	104.219-	82.950	-	584	164.691	180.200	312.489
Overige personeelskosten	107.533	17.157	3.865	30.424	47.224	18.115	224.317	218.200	250.596
Subtotaal personeelskosten	4.372.314	663.229	0	1.191.248	428.256	661.654	7.316.702	7.886.326	7.173.144
Wervingskosten				753.612	-		753.612	804.205	643.775
Huisvestingskosten	176.452	26.192	5.471	46.385	882	28.848	284.230	303.004	296.174
Kantoor- en algemene kosten	405.681	59.412	8.245-	105.654	42.090	69.314	673.906	746.402	736.605
Afschrijvingen activa	91.116	13.368	2.774	24.003		14.625	145.887	335.500	252.355
Subtotaal organisatiekosten	673.249	98.972	0	929.655	42.972	112.787	1.857.635	2.189.111	1.928.909
Totaal personeels- & organisatiekosten	5.045.563	762.202	0	2.120.903	471.228	774.441	9.174.337	10.075.437	9.102.052
Totaal 2025	30.819.736	970.142	0	2.120.903	471.228	774.441	35.156.451	36.793.487	39.092.030
Begroot 2025	31.803.532	1.132.157	198.400	2.279.322	465.000	915.077	36.793.487		
Realisatie voorgaand boekjaar	34.633.791	966.216	157.937	2.027.337	443.699	863.051	39.092.030		

Verdeelsleutels

De verdeling van de personeelskosten over de kostendragers vindt plaats op basis van de gemiddelde tijdsbesteding. Bij het toerekenen van de personeelskosten is de Aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor Kosten Beheer & Administratie van Goede Doelen Nederland gevolgd. De voorzitter van de raad van bestuur wordt voor 75% aan Beheer & Administratie toegerekend en voor 25% aan Doelstelling armoedebestrijding. De bestuurder programma's wordt voor 75% aan de Doelstelling armoedebestrijding toegerekend en voor 25% aan Beheer en Administratie. De algemene staffuncties en Finance & Control vallen volledig onder Beheer & Administratie. HRM en ICT wordt toegerekend naar rato van het aantal fte per kostendrager. Grantmanagerschap op projecten wordt volledig toegerekend aan doelstelling Armoedebestrijding. De indirecte kosten worden verdeeld op basis van de verdeling van de personeelskosten. De werkbezoeken van de raad van bestuur worden volledig toegerekend aan Beheer en Administratie. Het gemiddeld aantal fte's van Woord en Daad en Woord en Daad Winkels in 2025 bedroeg 78,63. In 2024 was dit 76,34 fte. Hiervan was ultimo 2025 één fte werkzaam in het buitenland. Onder de kostendrager verkoop goederen worden de niet aan individuele winkels toe te rekenen kosten van Stichting Woord en Daad Winkels verantwoord, deze liggen licht boven de begroting.

Toelichting

In de organisatiekosten zijn de personeelskosten de grootste categorie. Deze zijn in 2025 in totaal € 569.624 lager uitgekomen dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat bij uitdiensttreding van medewerkers eerst gekeken is naar de mogelijkheid van interne vervanging. Ook is er gebruik gemaakt van ouderschapsverlof, wat resulteert in € 146.000 minder personeelskosten. De realisatie van de post inhuur personeel (vervanging) is € 16.000 lager dan begroot. Binnen de kosten van huisvesting, kantoor en algemeen zijn tussen de posten wat verschuivingen geweest, maar ze zijn totaal € 91.000 lager dan de begroting en € 75.000 lager dan in 2024. De afschrijvingen zijn € 190.000 lager dan de begroting, als gevolg van het niet in gebruik nemen van ChildConnect. De wervingskosten zijn eveneens lager dan begroot. Tussen posten onderling zijn wel verschuivingen te melden. Van de fondswervingskosten bedrijven en de publicaties was de realisatie lager dan begroot. In totaal lagen de overheadkosten onder de begroting en onder de realisatie van voorgaand boekjaar.

De volgende honoraria voor de externe accountant zijn in de lasten verantwoord:

Accountantshonorarium	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Onderzoek jaarrekening, waaronder specifiek onderzoek maatschappelijk verantwoord ondernemen	90.352	90.352	100.819
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	7.500	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-

De externe accountant is tevens betrokken bij diverse projectaudits van subsidieprojecten (niet in bovenstaande bedragen meegenomen). De begrote kosten 2025 met betrekking tot de jaarrekening zijn als een stelpost in de realisatie van de kosten 2025 verwerkt. De werkzaamheden worden in 2026 uitgevoerd.

Appendix 3: Toelichting kosten raad van bestuur

Naam	R.F. Molenaar MSc	Ir. J.J. Vreugdenhil		
Functie	Voorzitter raad van bestuur	Bestuurder programma's		
DIENSTVERBAND				
Aard	Onbepaald	Onbepaald		
Uren	36	36		
Percentage dienstverband	100%	100%		
Periode	01-01-2025	31-12-2025	01-01-2025	31-12-2025
BEZOLDIGING				
Bruto jaarsalaris	112.073	93.322		
Vakantiegeld	8.938	7.438		
Eindejaarsuitkering	9.273	7.717		
Variabel inkomen	-	-		
Totaal	130.284	108.477		
Belaste vergoedingen/bijtellings	-	0		
Pensioenlast (werkgeversdeel)	19.822	15.999		
Totaal bezoldiging 2025	150.106	124.476		
Totaal bezoldiging 2024	151.752	87.353 *		

*(vanaf 01-04-2024)

Toelichting

Het brutosalaris van de raad van bestuur in 2025 ligt ruim onder het maximum van de van toepassing zijnde BSD-scores. Voor de voorzitter van de raad van bestuur was dit - van een meerhoofdige raad van bestuur - een maximumbedrag van € 163.473. Dit is gebaseerd op categorie I. Voor de bestuurder programma's was dit € 144.154 op basis van categorie H. Hierbij is gehandeld conform de Regeling Beloning Directeuren van Goededoelenorganisaties zoals deze in 2025 van toepassing was. Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4 van het jaarverslag.

Aan de leden van de raad van bestuur en raad van toezicht zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De leden van de raad van toezicht ontvangen geen bezoldiging.

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake bestemming saldo baten en lasten

Statutair zijn geen aanvullende bepalingen opgenomen over de bestemming van het saldo van de baten en lasten.

Resultaatbestemming

Hiervoor wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waar dit onderaan nader is uitgewerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen als hier bedoeld plaatsgevonden.

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Op de volgende pagina is de controleverklaring van de onafhankelijke accountant opgenomen.

Ondertekening door raad van bestuur en raad van toezicht

Opgesteld en vastgesteld door:

NAMENS DE RAAD VAN BESTUUR

R.F. Molenaar MSc - voorzitter

Ir. J.J. Vreugdenhil

Bestuurder programma's

goedgekeurd door:

NAMENS DE RAAD VAN TOEZICHT

Ds. G.J. Baan - voorzitter

Drs. A.M. van der Bijl RA

K.F.C. van Dijk-Bulten

G. den Hartog - secretaris

Mr. J.L. van den Heuvel

Ing. B. Jaspers-Faijer

Dr. R. Toes

Was getekend te Gorinchem in de vergadering van 20 maart 2026.

Was getekend door alle leden te Gorinchem in de vergadering van 20 maart 2026.

Appendix 4: Reguliere begroting - recapitulatie inkomsten en uitgaven (Woord en Daad enkelvoudig)

De reguliere begroting omvat het reguliere deel van inkomsten/bestedingen (excl. business development) en wordt gebruikt voor externe publicatie

Omschrijving	Begroting 2026 (regulier)
Sponsorprogramma particulieren	10.455.000
Kringloopwinkels	2.800.000
Nalatenschappen	1.400.000
Overige giften particulieren	3.815.000
Noodhulp particulieren	400.000
Bedrijven	5.200.000
Noodhulp bedrijven	300.000
Giften kerken en andere fondsenwervende organisaties (incl. kindsporsoring)	1.750.000
Noodhulp kerken en andere fondsenwervende organisaties	700.000
Subsidies overheden	2.505.085
Vermogensfondsen	3.000.000
Eigen bijdragen door consortiumleden (ook in bestedingen)	473.308
Som van de geworven baten	32.798.393
OVERIGE BATEN	
Baten leveranciersrol	51.124
Som van de baten	32.849.517

Omschrijving	Begroting 2026 (regulier)
LASTEN	
Regiostrategieën/Themaplannen inclusief projectmanagement	
- Azië	3.838.969
- Oost-Afrika	6.547.101
- Latijns-Amerika en het Caribisch gebied	6.061.591
- West en Centraal Afrika	9.464.380
- Nederland/Brussel	2.303.533
- Wereldwijd	1.460.367
Partnerrol algemeen (correctie op regio's)	-898.728
Totaal doelstelling	28.777.213
Kosten fondsenwerving	2.335.973
Kosten Beheer en Administratie	815.386
Totaal overhead	3.151.359
Som van de lasten	31.928.573
Saldo financiële baten en lasten	-30.000
Resultaat	890.945
Overige bestemmingsfondsen	-433.333
Mutatie continuïteitsreserve	350.000
Mutatie algemene projectenreserve	974.278
	890.945

Appendix 5: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening 2025 van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad te Gorinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde balans per 31 december 2025;
2. de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de geconsolideerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag (pagina 5 tot en met 45);
- de overige gegevens (pagina 71);
- Appendix 4: Reguliere begroting - recapitulatie inkomsten en uitgaven (Woord en Daad enkelvoudig) (pagina 72);
- analyse gerealiseerd saldo versus begroot saldo baten en lasten (pagina 73);
- de bijlagen (pagina 78 tot en met 84).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de geconsolideerde jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de geconsolideerde jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en het bestuur voor de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het

bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de geconsolideerde jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de geconsolideerde jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de geconsolideerde jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie

haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 25 maart 2026
Dubois & Co. Registeraccountants

A.P. Buteijn RA

Digitaal ondertekend door A.P. Buteijn RA

A.A. Hammega RA

Digitaal ondertekend door A.A. Hammega RA

Bijlagen

BIJLAGE 1 Raad van bestuur en raad van toezicht

Raad van bestuur

R.F. Molenaar MSc
Functie: Voorzitter raad van bestuur
Ingangsdatum: per 01-01-2016

Ir. J.J. Vreugdenhil
Functie: Bestuurder programma's
Ingangsdatum: per 01-04-2024

Raad van toezicht

Naam	Jaar 1e verkiezing	Aftredend / herbenoembaar op
Ds. G.J. Baan - voorzitter Predikant	2021	31-12-2028 herbenoembaar
Ing. B. Jaspers Fajjer - vicevoorzitter Burgemeester	2014	31-12-2025 niet herbenoembaar
Dr. R. Toes Pensionaris	2015	31-12-2026 niet herbenoembaar
G. den Hartog Ondernemer	2019	31-12-2026 herbenoembaar
K.F.C. Bulten - van Dijk Zelfstandig ondernemer	2021	31-12-2028 herbenoembaar
Drs. A.M. van der Bijl RA Financieel directeur	2022	31-12-2025 herbenoembaar
Mr. J.L. van den Heuvel Wethouder en advocaat	2023	31-12-2026 herbenoembaar

Auditcommissie

Naam	Aftredend / herbenoembaar op
Drs. A.M. van der Bijl RA Financieel directeur	31-12-2025 herbenoembaar
G. den Hartog Ondernemer	31-12-2026 herbenoembaar
R. Kuiper RA Registeraccountant	31-12-2026 herbenoembaar

BIJLAGE 2 Nevenfuncties

Zowel bij aantreden als jaarlijks worden nevenfuncties beoordeeld door de raad van toezicht op mogelijk risico van belangenverstrengeling.

Voorzitter raad van bestuur

R.F. Molenaar MSc

Nevenfuncties	Risicoanalyse
Auteur Jongbloed en de Banier (bezoldigd)	Geen risico, nevenfunctie past soms bij functie Woord en Daad
Bestuurslid Partos (onbezoldigd) <i>Deze nevenfunctie is geëindigd per april 2025</i>	Geen risico, nevenfunctie past bij functie Woord en Daad.
Columnist Reformatorisch Dagblad	Geen risico's, nevenfunctie past bij Woord en Daad
Bestuurslid vrienden van Leliezorggroep	Geen risico's
Voorzitter vrienden voor Ikazia	Geen risico's

Bestuurder programma's

Ir. J.J. Vreugdenhil

Nevenfuncties	Risicoanalyse
Voorzitter van het NGO platform van het Netherlands Water Partership (onbezoldigd)	Geen risico's, nevenfunctie past bij functie Woord en Daad
Lid van de Raad van Advies van het Netherlands Water Partership (onbezoldigd)	Geen risico's, nevenfunctie past bij functie Woord en Daad
Voorzitter van bestuur van Leefgemeenschap Zilt in Gorinchem (onbezoldigd)	Geen risico's

Raad van toezicht

Naam	Nevenfuncties
Ds. G.J. Baan - voorzitter Predikant	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Voorzitter William Carey Foundation ◦ Voorzitter Karunia foundation ◦ Voorzitter Vereniging Organisten Gereformeerde Gemeenten ◦ Docent Pastoraat en Missiologie Cursus Godsdienst Onderwijs Gereformeerde Gemeenten – HBO Opleiding ◦ Associate Researcher Theologische Universiteit Apeldoorn
Dhr. B. Jaspers Faijer Burgemeester	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Lid Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Flevoland en Gooi en Vechtstreek ◦ Lid Districtelijk Veiligheidscollege Flevoland ◦ Lid Regionaal Veiligheidscollege ◦ van de regionale eenheid Midden-Nederland van de nationale politie, en voorzitter van de stuurgroep Maatschappelijke Onrust ◦ Lid stuurgroep Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland ◦ Lid Algemeen Bestuur Regio Zwolle ◦ Lid bestuur SAMIJ (Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeergebied) ◦ Voorzitter plaatselijke commissie KNRM-Urk
G. den Hartog Ondernemer	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Dagelijks bestuurder Waterschap Rivierenland ◦ Directie PLS BV producent til/transfer techniek voor de gezondheidszorg ◦ Bestuurslid Stichting Poverty Share Investments (PSI) ◦ Lid van bestuur van het NWB Fonds (Nederlandse Waterschap Bank)
Dr. R. Toes Pensionaris	
K.F.C. Bulten - van Dijk Zelfstandig ondernemer	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Lid raad van toezicht Stichting Woord en Daad Winkels ◦ Lid raad van toezicht WZU Veluwe
Drs. A.M. van der Bijl RA Financieel directeur	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Financieel directeur Florensis Holding BV, Hendrik-Ido-Ambacht ◦ Lid Raad van Commissarissen RedStar Holding BV, De Lier <i>Deze nevenfunctie is geëindigd per 31-12-2025</i> ◦ Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Distinto, Barendrecht ◦ Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Woord en Daad Winkels, Gorinchem
Mr. J.L. van den Heuvel Wethouder en advocaat	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Lid Raad van Toezicht Reformatorisch Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs RefSVO.

BIJLAGE 3 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Voor Woord en Daad is maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) een belangrijk thema, onder eindverantwoordelijkheid van de raad van toezicht. Niet alleen bij de manier waarop we onze organisatie inrichten en praktische keuzes maken, maar ook bij het werk van onze partnerorganisaties wereldwijd. Er is in 2025 een nieuw MVO-beleid voor 2026-2031 opgesteld, waarbij IMVO en MVO geïntegreerd zijn in een nieuw, gezamenlijk MVO-beleid. In ons MVO-beleid volgen we de ISO 26000 richtlijn. Dit is een internationale, veelomvattende richtlijn die onderscheid maakt in principes en thema's, zoals de thema's milieu of eerlijk zakendoen. In het jaarverslag 2025 rapporteren we voor de laatste keer over de beleidsperiode 2021-2025.

Voor verslaglegging rond duurzaamheidsprestaties gebruiken we de GRI-tabel (Global Reporting Initiative). Dit is een algemeen aanvaarde verslaggevingsrichtlijn over de milieuge-relateerde, beleid- en bestuursgerelateerde en sociale duurzaamheidsprestaties van een organisatie. Via de QR-code op pagina 42 is de GRI-tabel in te zien. De MVO-verklaring van de accountant is hiernaast te vinden. Naast de GRI-tabel publiceren we in 2026 een apart duurzaamheidsverslag 2025 om zo het belang van duurzame keuzes, ook binnen de eigen organisatie te onderstrepen. Hieronder noemen we nog wat voorbeelden van MVO in de praktijk bij Woord en Daad.

Milieu-gerelateerd:

- Compensatie van de volledige CO₂-uitstoot van de gehele organisatie (o.a. vliegreizen, woon-werkverkeer medewerkers, zakelijk verkeer). Onze totale CO₂-uitstoot, die voor 2025 472 ton bedroeg, compenseren we via Away4Africa in de ontwikkeling van cashewplantages, verspreid over Benin. Meer dan 34.500 bomen op 345 hectare leggen deze ruim 472 ton CO₂ vast. De boeren krijgen ondersteuning door onder andere organische meststoffen en training voor meer klimaatweerbarebaarheid aangeboden. Dit levert een verbetering op van biodiversiteit, oogstopbrengsten en duurzaam onderhouden

cashew aanplanting. Hierdoor hebben 510 boerengezinnen gemiddeld 10% meer inkomen.

- Het herziene beleid voor reizen met de achterban wordt uitgevoerd vanaf 2025.
- Op kantoor maken we duurzamere keuzes. Zo zijn we bezig met een traject naar meer kennis over maatschappelijk verantwoord inkopen van producten en diensten. Dit wordt in 2026 verder uitgewerkt en concreet gemaakt naar doelen voor bijvoorbeeld duurzame inkoop van kantoorartikelen en schoonmaakmiddelen.
- Woord en Daad is gehuisvest in een energiezuinig pand dat de A+++-status heeft (dit resulteert naast winst op het gebied van duurzaamheid ook in lagere energiekosten).
- Er is sprake van hybride werken, waarbij een structurele besparing wordt gerealiseerd rond CO₂ uitstoot en kosten woon-werkverkeer, minder papierverbruik en minder internationale reizen. De totale CO₂-uitstoot van de hele organisatie bedroeg 472 ton, ten opzichte van 548 ton in 2024.
- Er wordt kritisch naar energieverbruik gekeken.
- Er is papier- en afvalscheiding en er wordt gekeken of er, in samenwerking met de beheerder, nog beter ingezet kan worden op afvalscheiding van met name plastic.
- In 2025 is 533 kilogram (2024: 495 kilogram) papier verbruikt. Er wordt gestimuleerd om steeds minder papier te gebruiken en de sponsorpost wordt voornamelijk digitaal verzonden, via het digitale mijnwoordendaad portaal.
- De koffie op kantoor is eerlijk geproduceerd; in samenwerking met Kaars Koffie en Woord en Daad in Nicaragua. Thee is fairtrade gecertificeerd.

Beleid- en bestuursgerelateerd:

- Ook in onze programma's besteden we aandacht aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hierbij ligt de nadruk op het inspireren van samenwerkingspartners en het voeren van de dialoog.
- Woord en Daad blijft ambitieus als het gaat om verbeteringen. Kernthema's uit het beleidsplan 2021-2025 als systeemverandering, klimaatweerbarebaarheid en het blijvend bereiken

van allerarmsten komen terug in de samenwerking met bedrijven, de Nederlandse overheid en de EU. Steeds vaker komen hierbij ook collega's of samenwerkingspartners uit landen waar we werken aan het woord.

- Naast tips en trucs op aanpassing van systemen en procedures is blijvende bewustwording van risico's cruciaal. Jaarlijks laat Woord en Daad een EDP-audit en een ethical hack uitvoeren om risico's op bijvoorbeeld datalekken of ongeautoriseerde toegang tot systemen te verkleinen.

Sociaal-gerelateerd:

- Iedere medewerker krijgt de kans zijn vaardigheden te ontwikkelen, onder andere via de in 2025 vernieuwde Woord en Daad Academy. Hierin staan specifieke onderwerpen centraal zoals stakeholdermanagement, maar ook integriteit of inhoudelijke programmasessies. Er is met de vernieuwde opzet nog meer kennis op één plek te vinden is en het is daarnaast uitgebreid met een online gedeelte.
- Bij Woord en Daad is veel aandacht voor veilig reizen. Er is een veiligheidsbeleid opgesteld alsook een veiligheids-handboek. Daarnaast ontvangen reizende medewerkers een veiligheidstraining en worden ze eens in de twee à drie jaar medisch gekeurd. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen frequent reizende collega's en minder frequente reizigers en wordt rekening gehouden met de leeftijden van reizigers. Het keuringsbeleid is hierop aangepast.
- Werkdruk en medewerkerstevredenheid zijn items waarop actief wordt gemonitord en zo nodig actie op wordt ondernomen. Duurzame inzetbaarheid is het uitgangspunt.
- In Nederland investeren we in betekenisvolle verbinding met en binnen onze achterban. Er zijn actieve gemeenschappen rond de aan ons verbonden onderneming Stichting Woord en Daad Winkels, onze eigen vrijwilligersgroepen en Regio Ondernemers.

Dit zijn slechts een aantal voorbeelden. In het duurzaamheidsverslag 2025 wordt er uitgebreid verslag gedaan over maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen Woord en Daad.

Assurance-rapport met beperkte mate van zekerheid van de onafhankelijke accountant over de MVO-informatie

Aan: de raad van toezicht van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad te Gorinchem.

Onze conclusie

Wij hebben een assurance-opdracht met beperkte mate van zekerheid uitgevoerd op de MVO-informatie van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad te Gorinchem over 2025.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is ons niets gebleken op grond waarvan wij zouden moeten veronderstellen dat de in het jaarverslag opgenomen MVO-informatie geen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, getrouwe weergave geeft van:

- het beleid ten aanzien van MVO-onderwerpen; en
- de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied in 2025

in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria zoals toegelicht in de sectie 'Criteria'.

De MVO-informatie bestaat uit de passages waarnaar verwezen wordt in de GRI-tabel in het jaarverslag.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze assurance-opdracht verricht volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3810N 'Assurance-opdrachten inzake duurzaamheidsverslaggeving'. Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht over de MVO-informatie'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten

(ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Criteria

De toegepaste criteria voor het opstellen van de MVO-informatie zijn de GRI Sustainability Reporting Standards (GRI Standaarden) en de aanvullend toegepaste criteria zoals toegelicht achter de QR Code GRI-tabel op pagina 42 van het jaarverslag.

De MVO-informatie is opgesteld in overeenstemming met de GRI Standaarden. De gehanteerde GRI Standaarden zijn opgenomen in de GRI Content index zoals toegelicht achter de QR Code GRI-tabel op pagina 42 van het jaarverslag.

De vergelijkbaarheid van de MVO-informatie tussen entiteiten onderling en in de tijd kan beïnvloed worden door het ontbreken van geüniformeerde praktijken ter beoordeling en meting van deze informatie. Dit biedt de mogelijkheid verscheidene, acceptabele meettechnieken toe te passen.

Daarom dient de MVO-informatie gelezen en begrepen te worden samen met de toegepaste criteria.

Beperkingen in de reikwijdte van onze assurance-opdracht

In de MVO-informatie is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen en schattingen. Toekomstgerichte informatie heeft betrekking op gebeurtenissen en acties die zich nog niet hebben voorgedaan en zich wellicht ook nooit zullen voordoen. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van deze toekomstgerichte informatie.

De verwijzingen naar externe bronnen of websites in de MVO-informatie maken geen onderdeel uit van de MVO-informatie binnen de reikwijdte van onze assurance-opdracht. Wij verstrekken daarom geen zekerheid over deze informatie.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de MVO-informatie

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en getrouw weergeven van de MVO-informatie in overeenstemming met de criteria zoals toegelicht in de sectie 'Criteria', inclusief het identificeren van belanghebbenden en het bepalen van materiële onderwerpen.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van deze criteria en voor het bepalen dat deze criteria toereikend zijn voor de gerechtvaardigde informatiebehoefte van belanghebbenden, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot verslaggeving. De door het bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van de MVO-informatie en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in de GRI-tabel in het jaarverslag.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de MVO-informatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het rapportageproces van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad.

Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht over de MVO-informatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van de assurance-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

Onze assurance-opdracht is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid om de plausibiliteit van de MVO-informatie vast te stellen. De werkzaamheden variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid

die wordt verkregen bij een assurance-opdracht met een redelijke mate van zekerheid.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen' (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsmanagement inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Onze assurance-opdracht bestond onder andere uit:

- het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en de kenmerken van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de toegepaste criteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover in de MVO-informatie staan. Dit omvat het evalueren van de materialiteitsanalyse van de entiteit en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur;
- via het inwinnen van inlichtingen het op hoofdlijnen inzicht verwerven in de interne beheersingsomgeving, de rapporteringsprocessen, de informatiesystemen en het risico-inschattingsproces van de entiteit relevant voor het opstellen van de MVO-informatie, zonder het verwerven van assurance-informatie over het bestaan of het toetsen van de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen;
- het identificeren van gebieden in de MVO-informatie waar het waarschijnlijk is dat misleidende of onevenwichtige informatie of een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude of fouten zich zal voordoen. Het bepalen en uitvoeren van verdere werkzaamheden is gericht op het beoordelen van de plausibiliteit van de MVO-informatie in reactie op onze risico-inschatting. Deze werkzaamheden bestonden onder meer uit:
 - het inwinnen van inlichtingen bij het management (en/of relevante medewerkers) op groepsniveau verantwoordelijk voor de MVO-strategie en -beleid en prestaties;
 - het afnemen van interviews met relevante medewerkers

verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne beheersingsmaatregelen op, en de consolidatie van gegevens in de MVO-informatie;

- het verkrijgen van assurance-informatie dat de MVO-informatie aansluit op de onderliggende administraties van de entiteit;
- het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie;
- het overwegen van data; en
- het aansluiten van de relevante financiële informatie met de jaarrekening;
- het lezen van de informatie in het jaarverslag buiten de reikwijdte van onze assurance-opdracht om eventuele van materieel belang zijnde inconsistenties met de MVO-informatie te identificeren;
- het overwegen van de algehele presentatie en evenwichtige inhoud van de MVO-informatie;
- het overwegen of de MVO-informatie als geheel, inclusief de behandelde onderwerpen en de opgenomen toelichtingen, duidelijk en toereikend is toegelicht in overeenstemming met de toegepaste criteria.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de assurance-opdracht en over de significante bevindingen die uit onze assurance-opdracht naar voren zijn gekomen.

Amsterdam, 25 maart 2026
Dubois & Co. Registeraccountants

A.P. Buteijn RA

Digitaal ondertekend door A.P. Buteijn RA

A.A. Hammega RA

Digitaal ondertekend door A.A. Hammega RA

BIJLAGE 4 Interne controle en risicomanagement

Onderdeel van het Handboek Organisatie is de procedure 'Toetsing Interne Controle'. De interne auditor van het team Finance en Control voert iedere zes maanden een toetsing uit op het functioneren van de interne beheersingsmaatregelen. Zo verkleinen we de kans op onregelmatigheden en fraude en toetsen we of de vastgestelde procedures en mandaten worden nageleefd.

Het toetsingskader van de interne controle richt zich op de kernprocessen van inkomstenverwerking, vastleggen en afwickelen van verplichtingen, de binnenlandse en buitenlandse betalingen, de verwerking van sponsorinkomsten en het aanmaan- en incassoproces, de verwerking en beheersing van de baten van vrijwilligersgroepen, postzegelverkoop en het beheer stamgegevens van crediteuren. Ook vervanging van sponsorkinderen, toepassing van KvK-mandaten en CBF-regelgeving komen aan de orde.

Zowel gegevensgerichte als systeemgerichte controles worden toegepast via steekproef of integrale toetsing. Daarbij worden ook autorisaties en mandaten betrokken zoals vastgelegd in het softwarepakket en de online bankomgeving. Tijdens de toetsing wordt steekproefsgewijs gekeken naar correcte en volledige toepassing van de vastgestelde procedures (door de geautoriseerde personen) en vastlegging en documentatie daarvan in systemen. Tussentijds wordt op basis van automatische signalering beoordeeld of veranderingen in 'hoge' rechten in de software gerechtvaardigd zijn. Het gaat dan om bijvoorbeeld bevoegdheden om te betalen, contracten goed te keuren of budget vrij te geven.

De interne auditor rapporteert hierover aan de raad van bestuur en doet concrete verbetervoorstellen. De externe accountant maakt gebruik van deze verslagen en eventuele hieraan gekoppelde acties bij de beoordeling van het functioneren van de interne controlesystematiek. Ook wordt door hen een Assurance-rapport afgegeven waaruit blijkt dat de interne controle toetsing volgens procedure heeft plaatsgevonden.

In 2025 zijn twee toetsingen uitgevoerd; tussentijds een integrale toets en per jaareinde op een aantal kritische

processen en aandachtspunten. Beide toetsingen leidden tot de conclusie dat er slechts enkele kleine verbetervoorstellen waren, die ook zijn geïmplementeerd. De toetsing vindt grotendeels systeemgericht plaats, waarbij we in de controle focussen op mandaten, mutaties in gebruikersgroepen en door het systeem afgedwongen werkwijzen.

Sinds enkele jaren richten we ons ook nadrukkelijk op risico's rond cyber security en systeemtoegang. Nadat de afgelopen jaren een aantal keren een penetratietest was uitgevoerd is in 2025 gekozen voor een meer integrale toetsing waarbij ook aandacht is geschonken aan bewustwording van collega's. De aanbevelingen uit het toetsingsrapport richten zich onder andere op het vastleggen van beleidsmatige keuzes en de ketenverantwoordelijkheid in dataverwerking. Het gesprek met partners over integriteit en cyber security staat voortdurend op de agenda. In deze dialoog wordt nadrukkelijk de koppeling gelegd naar identiteit en gedeelde waarden. Dit gesprek voeren we ook intern en is belegd bij de Interne bedrijfsvoerder.

Met het opstellen van een Interne Controle Beleid en Interne Controle Plan (die beide in 2026 zullen ingaan) en het organiseren van een cursus Internal Control voor een partnerorganisatie kwam er in 2025 een nieuwe focus op Interne Controle te leggen. Het Intern Controle Plan bundelt de belangrijkste interne controletoeetsingen waarmee Woord en Daad periodiek beoordeelt of processen, systemen en samenwerkingen adequaat functioneren en risico's beheerst worden. Het Intern Controle Plan is risicogericht opgezet en wordt gedurende het jaar waar nodig aangepast op basis van signalen uit de organisatie, zoals managementreviews, audits en andere evaluaties.

In 2025 zijn bij diverse partnerorganisaties Organisational Standards Assessments, Financial Management Assessments en reflectiesessies uitgevoerd om project- en organisatiecapaciteit te beoordelen en gerichte verbeterpunten voor leiderschap, governance en organisational resilience in beeld te brengen. De Organisational Standards Assessments worden steeds meer gecombineerd met capaciteitsreflectiesessies waardoor

bewustwording en eigenaarschap van partnerorganisaties wordt versterkt. Daarnaast zijn voor de projecten Job Booster Burkina Faso en het Benkadi programma exit reviews uitgevoerd, inclusief een extra toets op naleving van de subsidievoorwaarden, zodat de bevindingen konden worden meegenomen in de projectvoortgangsgesprekken.

Bij samenwerking met nieuwe partnerorganisaties wordt voorafgaand aan contracteren een due diligence onderzoek uitgevoerd. In 2025 zijn er in totaal 11 due diligence onderzoeken uitgevoerd.

Het risicobeleid is geactualiseerd. Zie hiervoor ook hoofdstuk 4. In de structuur van projectmatig en adaptief werken worden risico's op een organische wijze geïnventariseerd en gemanaged.

De interne procesbeschrijvingen zijn in 2025 waar nodig aangepast. Naast workflows met duidelijke proceseigenaren en functiescheiding is ook een risicoanalyse gemaakt die resulteert in een risicotabel, waarin zowel financiële risico's als bijvoorbeeld reputatierisico een plek hebben. Deze risicotabel geeft focus voor het interne controlebeleid en het daaruit voortvloeiende interne controleplan.

Kortom, Woord en Daad beschikt over een actueel en adequaat risicomanagementsysteem, waarbij interne controlemaatregelen correct worden uitgevoerd, maar ook recht gedaan wordt aan de dynamische context waarin de organisatie opereert.

December 2025

Was getekend te Gorinchem

Rina Molenaar MSc
Voorzitter raad van bestuur

Ir. J.J. Vreugdenhil
Bestuurder programma's

BIJLAGE 5

Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad te Gorinchem.

Ons oordeel

Wij hebben de rapportage toetsing interne beheersing van Stichting Reformatorisch Hulpactie Woord en Daad te Gorinchem over het jaar 2025 onderzocht.

Naar ons oordeel is de in het jaarverslag opgenomen rapportage toetsing interne beheersing van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben ons onderzoek uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten)'. Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de rapportage toetsing interne beheersing'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Reformatorische Hulpactie Woord en Daad zoals vereist in de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten' (ViO). Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Van toepassing zijnde criteria

Voor deze opdracht gelden als criteria de correcte toepassing van de interne beheersingsmaatregelen per proces zoals opgenomen in de rapportage toetsing interne beheersing.

De rapportage toetsing interne beheersing is via de QR-code hiernaast te raadplegen:

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de rapportage toetsing interne beheersing

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de rapportage toetsing interne beheersing in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen, meten of evalueren van de rapportage toetsing interne beheersing mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de rapportage toetsing interne beheersing

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van ons onderzoek dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons onderzoek is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens ons onderzoek niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen' (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsmanagement inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Ons onderzoek bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de

rapportage toetsing interne beheersing afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van assurance-werkzaamheden en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor het onderzoek met als doel assurance-werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- kennisnemen van de procesbeschrijving 'Toetspunten interne controle' uit het Handboek Administratieve Organisatie en van de opzet van de interne controlemaatregelen die in dit proces genoemd worden, alsmede de risico's, maatregelen, doel van de maatregelen, de werkwijze en vastlegging van de bevindingen van de interne toetsingen;
- het inwinnen van inlichtingen bij medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van het proces 'Toetspunten interne controle';
- Het herhalen van de uitgevoerde interne controlemaatregelen teneinde vast te stellen dat de bevindingen die gerapporteerd zijn over de werking van de interne controles juist zijn. Daarbij hebben wij inspecties uitgevoerd op de onderliggende processen en uitkomsten daarvan;
- het vergelijken van de bevindingen van de uitkomsten van de 'Toetspunten interne controle' met de bevindingen van de werkzaamheden die wij uitvoeren gericht op de effectieve werking van interne controleprocedures, die wij als onderdeel van de controle van de jaarrekening testen;
- het kennisnemen van de rapportages die naar aanleiding van

het proces 'Toetspunten interne controle' tweemaal per jaar opgesteld worden.

Amsterdam, 25 maart 2026
Dubois & Co. Registeraccountants

A.P. Buteijn RA

Digitaal ondertekend door A.P. Buteijn RA

A.A. Hammega RA

Digitaal ondertekend door A.A. Hammega RA

Lijst van gebruikte afkortingen

BSD	Basis Score voor Directiefuncties
CBF	Centraal Bureau Fondsenwerving
EDP	Electronic Data Processing
ISO	Internationale Organisatie voor Standaardisatie
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
PQA	Project Quality Assurance (projectkwaliteitsborging)

Organisatienamen zijn niet in de lijst opgenomen.

Overzicht core partnerorganisaties

Core partnerorganisaties zijn partners waarmee de christelijke identiteit wordt gedeeld en waarmee Woord en Daad een langdurige samenwerking heeft.

Partner	Land
ACN	Nepal
ADP	Oeganda
AESEB	Burkina Faso
AMG-Guatemala	Guatemala
AMG-Haïti	Haïti
AMG-Philippines	Filipijnen
AMG-Uganda	Oeganda
CCDB	Bangladesh
CIPCRE	Benin
Conviventia	Colombia
CRECH	Haïti
CREDO	Burkina Faso
CSS	Bangladesh
CTF	Sierra Leone
DEDRAS	Benin
EDA	Ethiopië
EFSL	Sierra Leone
Fondation Dieu Benit	Tsjaad
Hope Enterprises	Ethiopië
Hope for Justice-Ethiopia	Ethiopië
Hope for Justice-Uganda	Oeganda
ODE	Burkina Faso
P&A	Haïti
PBSA	Benin
TUNADO	Oeganda
YGRO	Sri Lanka

COLOFON

Woord en Daad
Postbus 560
4200 AN Gorinchem
Tel. 0183-611800
info@woordendaad.nl

Woord en Daad is een Algemeen Nut
Beogende Instelling (ANBI).

Voor testamentaire beschikkingen luidt ons
adres: Stichting Reformatorische Hulpactie
Woord en Daad, gevestigd te Gorinchem.

Onze stichting is ingeschreven onder
nummer 41118168 bij de Kamer van
Koophandel te Utrecht en staat onder
controle van een registeraccountant.

Onze bankgegevens zijn
Rabobank NL64 RABO 0385 487088
t.n.v. Woord en Daad, Gorinchem.

Ontwerp en realisatie
BladenMakers, Ermelo

Fotografie
Woord en Daad
Bob Bronshoff (pagina 25)
ZOA (pagina 63)

Alle foto's in dit jaarverslag mogen met
toestemming worden gepubliceerd.

Bekijk het jaarverslag online
www.woordendaad.nl/jaarverslag